

**STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE
MĚSTA HUMPOLEC
DO ROKU 2020**

ANALYTICKÁ ČÁST

Finální verze - srpen 2014

OBSAH:

1. ÚVOD	3
2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ HUMPOLEC	4
2.1. POLOHA	4
2.2. FORMA ORGANIZACE MĚSTA HUMPOLEC	5
2.3. MĚSTSKÝ ÚŘAD HUMPOLEC	6
2.4. ADMINISTRATIVNÍ VÝZNAM MĚSTA HUMPOLEC	7
2.5. VÝZNAM MĚSTA HUMPOLEC V SÍDELNÍM SYSTÉMU ČESKÉ REPUBLIKY	9
2.6. HISTORIE MĚSTA	10
3. OBYVATELSTVO A BYDLENÍ	13
3.1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	13
3.1.1. Vývoj počtu obyvatel v dlouhodobém časovém horizontu (1869–2011)	13
3.1.2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2003–2012	17
3.1.3. Pohyb obyvatel	18
3.1.4. Struktura obyvatel	23
3.2. VÝVOJ BYTOVÉHO FONDU MĚSTA HUMPOLEC	28
3.2.1. Vývoj počtu domů (1869–2011)	28
3.2.2. Domovní fond	29
4. TRH PRÁCE	32
4.1. EKONOMICKÁ AKTIVITA A ZAMĚSTNANOST	32
4.1.1. Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle kategorie ekonomické aktivity	33
4.1.2. Struktura ekonomicky aktivních obyvatel podle vzdělání	33
4.1.3. Struktura zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti	34
4.2. NEZAMĚSTNANOST	36
4.2.1. Vývoj nezaměstnanosti	36
4.2.2. Struktura nezaměstnanosti	41
5. HOSPODÁŘSTVÍ	43
5.1. BILANCE PŮDY	43
5.2. STRUKTURA EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ	43
5.2.1. Zemědělství	45
5.2.2. Průmysl	45
5.2.3. Stavebnictví	47
5.2.4. Služby	47
5.2.5. Příležitost pro rozvoj podnikání	47
6. SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ INFRASTRUKTURA	49
6.1. VZDĚLANOSTNÍ INFRASTRUKTURA	49
6.1.1. Předškolní vzdělávání	49
6.1.2. Základní vzdělávání	50
6.1.3. Střední vzdělávání	50
6.1.4. Vysoké školy	52
6.1.5. Celoživotní vzdělávání	53
6.1.6. Ostatní zařízení	53
6.2. ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	54

6.2.1. Zdravotnictví	54
6.2.2. Sociální péče	56
6.3. KULTURA, SPORT, VOLNÝ ČAS	59
6.3.1. Kulturní vyžití	59
6.3.2. Sportovní vyžití a volný čas	60
6.3.3. Kulturní a společenské akce	61
6.4. OSTATNÍ OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	63
7. CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	65
7.1. CESTOVNÍ RUCH	65
7.1.1. Peší turistika, cykloturistika, zimní turistika.....	66
7.1.2. Ubytovací kapacity.....	67
7.2. KULTURNÍ PAMÁTKY A DALŠÍ HODNOTY MĚSTA.....	68
7.3. PROPAGACE TURISTICKÝCH ZAJÍMAVOSTÍ V HUMPOLCI.....	69
8. DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	71
8.1. DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	71
8.1.1. Silniční síť	71
8.1.2. Ostatní druhy dopravy ve městě.....	73
8.2. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	75
8.2.1. Vodovodní síť.....	75
8.2.2. Kanalizační síť, čištění odpadních vod	76
8.2.3. Rozvodné sítě	76
9. KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	78
9.1. GEOLOGIE.....	78
9.2. RELIÉF	78
9.3. KLIMA	78
9.4. VODSTVO	79
9.5. PŮDY	79
9.6. BIOTA	79
9.7. OCHRANA PŘÍRODY	80
9.8. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	80
10. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	82
10.1. REPREZENTATIVNOST DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	82
10.2. VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	83
10.2.1. Obyvatelstvo.....	83
10.2.2. Ostatní subjekty.....	89
SHRNUTÍ.....	91
PŘÍLOHY	96
LITERATURA, PRAMENY A ZDROJE DAT	103
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	106

1. ÚVOD

Profil města Humpolec popisuje aktuální socioekonomické a přírodní podmínky ovlivňující život ve městě a v jeho částech. Všímá si vybavenosti města technickou a dopravní infrastrukturou, dostupností veřejných služeb a atraktivity města pro místní obyvatele i návštěvníky. Součástí profilu je také analýza vybraných ukazatelů charakterizujících především socioekonomické podmínky ve městě. Cílem analytické části je charakterizovat území z hlediska faktorů, které by mohly pozitivně či negativně ovlivnit další rozvoj města, a zhodnotit potenciál území. Vybrané jevy za město jsou prostřednictvím vhodných ukazatelů analyzovány převážně pomocí územní a časové komparace, tedy srovnáváním hodnot daných ukazatelů za město s údaji za vyšší územní celky, tedy za okres Pelhřimov, Kraj Vysočina a ČR, a také prostřednictvím změn v čase. Analytická část následně slouží jako podklad pro formulaci silných a slabých stránek území a definování potenciálních příležitostí pro jeho rozvoj i případných ohrožení dalšího rozvoje města, ale také pro nastavení vhodných cílů, priorit a opatření v rámci strategické části dokumentu.

Profil města lze zároveň považovat za významný zdroj informací o Humpolci pro všechny potenciální zájemce a bude k dispozici nejen členům vedení města a pracovníkům městského úřadu, ale také veřejnosti. Je třeba upozornit, že informace zveřejněné v textu či v tabulkách jsou vždy aktuální k datu uvedenému v názvu tabulky nebo ve zdroji dat (demografické údaje, vývoj na trhu práce, přehled největších zaměstnavatelů, počet dětí ve školách apod.), případně, pokud není uvedeno, v době zpracování této části dokumentu, tedy v období první poloviny roku 2014 (vybavenost města veřejnými službami, výčet hromadných ubytovacích zařízení a jejich kapacity apod.). Na druhé straně nemá profil města ambice sloužit jako komplexní katalog služeb a zařízení existujících ve městě, např. jako katalog zařízení sociální péče, katalog společenských a kulturních akcí konaných pravidelně na území města, katalog ubytovacích či restauračních zařízení apod. Vzhledem k tomu, že se jedná o vstupní analýzu pro středně dlouhé období 2014 – 2020, lze doporučit analytickou část dle potřeby aktualizovat nebo doplňovat i v průběhu daného období či jednorázově např. v polovině sedmileté etapy.

Zpracovatel

Regionální rozvojová agentura z.s.p.o. (RRAV) je společností pro podporu a koordinaci komplexního hospodářského a sociálního rozvoje na území Kraje Vysočina. Byla založena v roce 1998 podle modelu regionálních rozvojových organizací, které působí v zemích Evropské unie.

Zakladatelé:

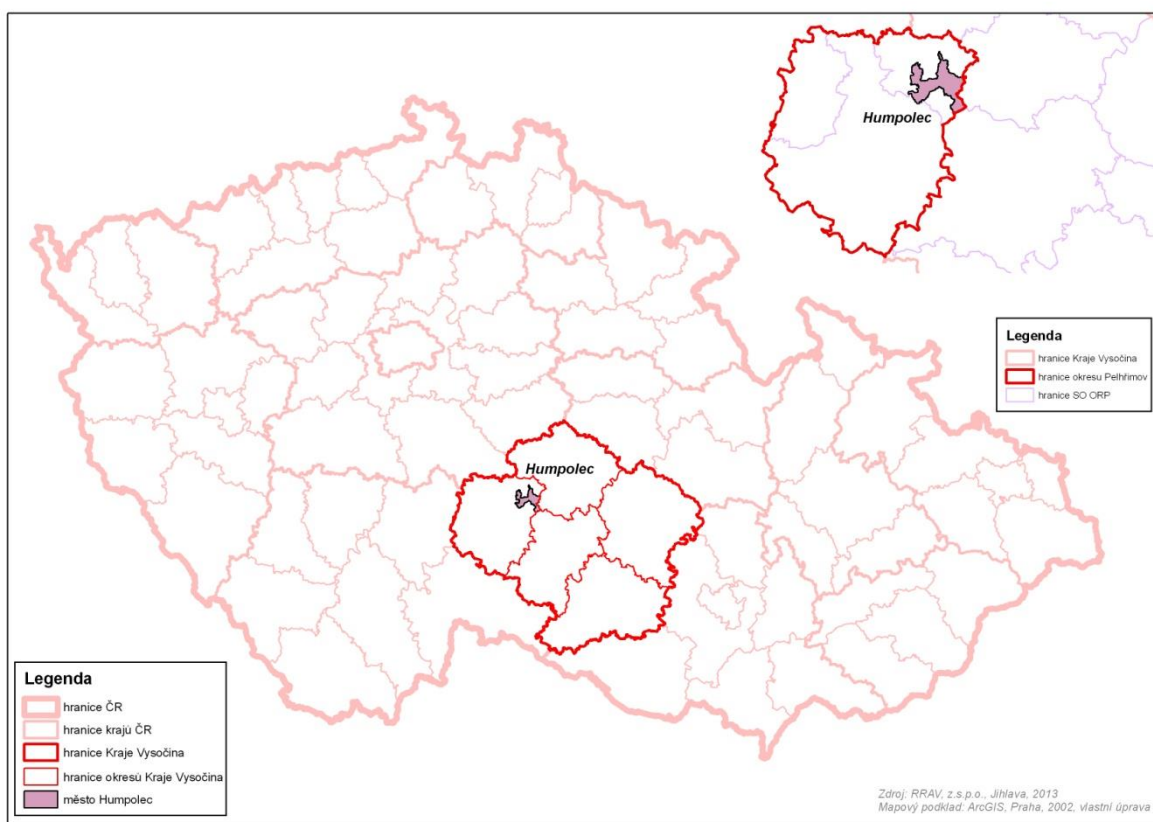
- Sdružení obcí Vysočiny (SOV), jehož členem je i město Humpolec
- Sdružení hospodářských komor Kraje Vysočina
- Kraj Vysočina

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ HUMPOLEC

2.1. Poloha

Město Humpolec leží v západní části Kraje Vysočina zhruba 25 km severozápadně od krajského města Jihlavy a tvoří přirozený střed správního obvodu obce s rozšířenou působností. Město má velmi dobrou dopravní polohu, neboť v jeho těsné blízkosti prochází nejvýznamnější dálniční tah v ČR – dálnice D1, která umožňuje spojení s hlavními centry v ČR (Prahou a Brnem) i regionálním centrem (Jihlavou). Polohu města v rámci České republiky zobrazuje obrázek č. 2.1.

Obr. 2.1: Poloha města Humpolec v rámci České republiky, Kraje Vysočina, okresu Pelhřimov a správního obvodu ORP Humpolec

Pramen: RRAV, z.s.p.o., Jihlava, 2014

V následující tabulce jsou uvedeny základní informace o městě Humpolec.

Tab. 2.1: Základní informace o městě Humpolec (k 1.1.2013)

Název:	Město Humpolec	Oficiální název úřadu:	Městský úřad Humpolec
Počet obyvatel:	10 917	Sídlo:	Horní náměstí 300, 396 22 Humpolec
Rozloha (km ²):	51,5	IČ:	00248266
Hustota osídlení:	212,0	Tel., dat. schránka:	565 518 111, 6gfbdx
Počet částí obce:	12	E-mail:	urad@mesto-humpolec.cz posta@mesto-humpolec.cz
Počet katastrálních území:	10	Oficiální www:	http://www.mesto-humpolec.cz

Pramen: Počet obyvatel v obcích k 1.1.2013, ČSÚ, Praha, 2013, Malý lexikon obcí, ČSÚ, Praha, 2013, <http://www.mesto-humpolec.cz> [citováno 16.12.2013]

2.2. Forma organizace města Humpolec

Město Humpolec je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území města. Je veřejnoprávní korporací, má tedy vlastní majetek, se kterým hospodáří. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Město Humpolec je zřizovatelem 6 příspěvkových organizací.

Příspěvkové organizace města

- Mateřská škola Humpolec, Smetanova 1526
- Základní škola Humpolec, Hálkova 591, okres Pelhřimov
- Základní škola Humpolec, Hradská 894, okres Pelhřimov
- Základní umělecká škola Gustava Mahlera Humpolec, Školní 701
- Městské kulturní a informační středisko v Humpolci,
- Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí
-

Organizace zřízené městem

- Technické služby Humpolec, s.r.o.

Organizace, v nichž má město Humpolec majetkový podíl

- SOUTĚŽE PODKOVY o.p.s.
- SOMPO, a.s.
- PEVAK Pelhřimov, družstvo

Komise Rady města

- Bytová komise
- Komise pro občanské záležitosti
- Komise školství, kultury a sportu
- Komise pro rozvoj města
- Komise pro sociálně právní ochranu dětí
- Rada seniorů

Výbory Zastupitelstva města

- Finanční výbor
- Kontrolní výbor

Osadní výbory – 9 osadních výborů: Hněvkovice, Krasoňov, Kletečná, Lhotka, Petrovice, Plačkov, Rozkoš, Světlice, Vilémov

Celkem 21 obcí z regionu Humpolecka je sdruženo do Svazku obcí mikroregionu Zálesí (vznik 2001). Na zájmovém území ještě působí Mikroregion Želivka, který sdružuje 4 obce – Jiříce, Hojanovice, Koberovice, Vojslavice.

Město Humpolec je také součástí struktur typu sdružení obcí, a to konkrétně:

Společnost pro rozvoj Humpolecka, o.s. – je místní akční skupina (MAS) založená v roce 2004 v současnosti sdružuje 25 obcí.

Předmětem činnosti MAS je:

- rozvoj měst, obcí, podnikatelských subjektů, sociálních, kulturních a sportovních organizací atd.
- vytváření koncepce regionálního rozvoje v souladu s programy rozvoje České republiky
- koordinace mezi subjekty pracujícími v oblasti rozvoje regionu
- zvýšení informovanosti občanů a institucí o významu regionu a nutnosti jeho rozvoje
- navrhnout a vyhlášovat výzvy na realizaci projektů týkajících se rozvoje, zkvalitňování služeb a další dle požadavků a potřeb obcí, členů společnosti, fyzických i právnických osob
- poradenství v oblasti získávání dotací a grantů z různých krajských, státních nebo evropských zdrojů
- propagace regionu
- soustředování finančních prostředků formou dotací na financování cílů společnosti
- přerozdělování finančních prostředků dle vyhlášených schémat (výzev) k podání žádostí o podporu
- spolupráce se subjekty se stejnou nebo podobnou náplní činnosti

Sdružení obcí Vysočiny (SOV, 2000) koncentruje v současnosti 97 členů, z toho pouze jeden člen není obcí (školské zařízení, právnická osoba). Sdružení takto reprezentuje zhruba polovinu obyvatel Kraje Vysočina. SOV bylo založeno za účelem prosazování společných zájmů v oblasti dopravní a technické infrastruktury, cestovního ruchu, životního prostředí, rozvoje venkova atd.

2.3. Městský úřad Humpolec

V čele Městského úřadu Humpolec (dále jen „MěÚ“) stojí starosta, kterého volí městské zastupitelstvo. Vedoucím MěÚ je tajemník, který je odpovědný starostovi města. MěÚ je úřadem s rozšířenou působností, který se dále člení na odbory a oddělení. MěÚ vykonává správní činnosti v rámci přenesené působnosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností a zároveň zajišťuje samosprávné činnosti pro občany města a jeho částí.

Samostatné odbory:

- Odbor tajemníka
- Odbor vnitřních věcí
- Ekonomický odbor
 - Oddělení školství
- Odbor zdravotnictví a sociálních věcí
- Obecní živnostenský úřad
 - Oddělení registrační
 - Oddělení kontrolní a správní
- Odbor dopravy a silničního hospodářství
- Odbor životního prostředí a památkové péče
- Odbor místního hospodářství
- Stavební úřad

Městský úřad nabízí vyřízení řady věcí prostřednictvím aplikace úřad on-line. Kromě úřední desky, kde lze vyhledávat potřebné dokumenty umístěné na webu města v elektronické

podobě, elektronické podatelny, Registru oznámení a datové schránky, které bylo nutné zřídit na základě platných zákonů, provozuje město další tři aplikace. První z nich je služba "Váš názor", kterou Humpolec realizuje ve spolupráci s Krajem Vysočina v rámci projektu eCitizen II jako jedna z pilotních obcí. Služba umožňuje občanům se elektronicky vyjádřit k aktuálně vypsanému tématu. Další je služba e-UtilityReport, která by měla pomáhat stavebníkům v Humpolci, neboť umožňuje rozeslání Žádosti o vyjádření k existenci sítí všem správcům inženýrských sítí, kteří jsou pro dané území aktivně zapojeni do služby. Třetí je pak aplikace Problem Report, jejímž cílem je poskytnout občanům nástroj pro zkvalitnění prostředí města zasláním informace či fotografie o zjištěném problému prostřednictvím webu města či mobilního telefonu.

2.4. Administrativní význam města Humpolec

V rámci systému územně správního členění dnešní ČR má město Humpolec relativně významné postavení. V období let 1850 až 1949 bylo město postupně sídlem jak soudního, tak i později politického okresu (od roku 1910). Jeho postavení jako okresního města potvrdila reforma z roku 1949, kdy došlo k rozšíření jeho území, avšak reforma z roku 1960 okres Humpolec zrušila a zahrнула ho pod okres Pelhřimov. S dosud poslední reformou veřejné správy z roku 2002¹, kdy byly okresní úřady, nikoliv však okresy jako územní celky, zrušeny, funguje město Humpolec od 1.1.2003 jako obec s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). Ve správním obvodu ORP Humpolec se nachází 25 obcí, v nichž dle sčítání lidu, domů a bytů (dále jen „SLDB“) z roku 2011 mělo trvalé bydliště 17 301 obyvatel. Správní obvod ORP Humpolec je zároveň správním obvodem s pověřeným obecním úřadem pro stejnou skupinu obcí.

Správní obvod ORP Humpolec sousedí na severu se správním obvodem ORP Světlá nad Sázavou, na východě s SO ORP Havlíčkův Brod, na jihu s SO ORP Jihlava a zbývající - nejdelší hranici má s SO ORP Pelhřimov (Kraj Vysočina). Severozápad území tvoří hranice Kraje Vysočina a Středočeského kraje, kterou SO ORP Humpolec sousedí s SO ORP Vlašim.

Tab. 2.2: Veřejné instituce se sídlem ve městě Humpolec a jejich územní působnost

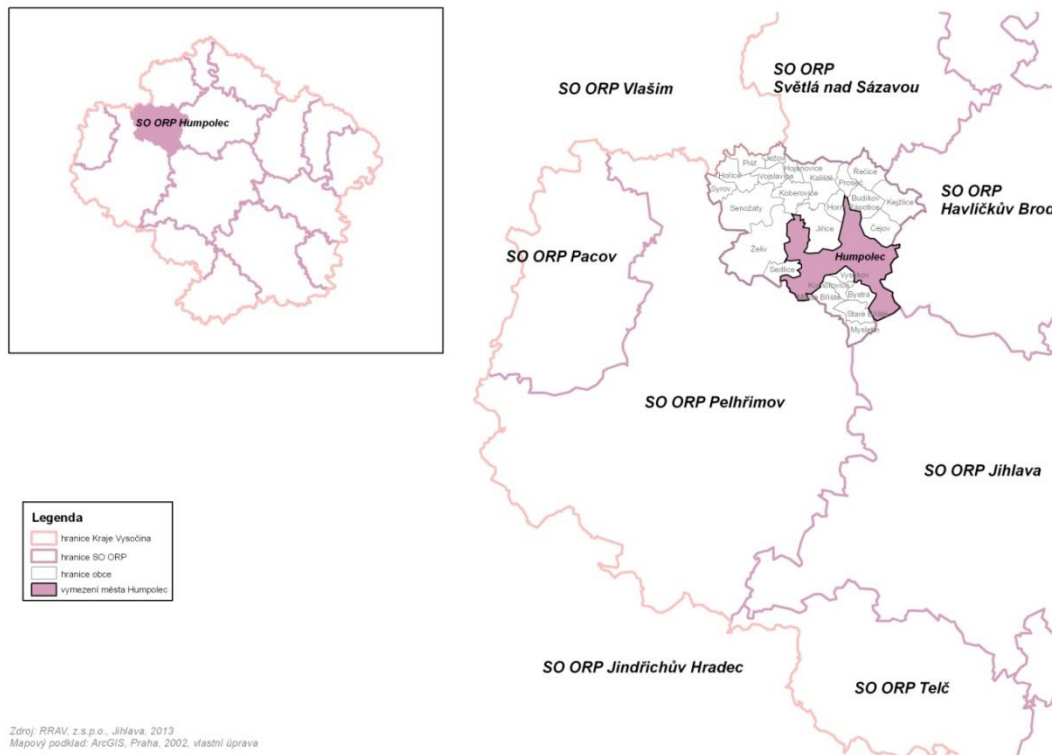
Název	Umístění
Finanční úřad pro Kraj Vysočina, územní pracoviště v Humpolci	Příčná 1525
HZS Kraje Vysočina – územní odbor Pelhřimov, stanice Humpolec	Hálkova 422
Policie ČR – územní odbor Pelhřimov, obvodní oddělení Humpolec	Žižkova 922
Úřad práce ČR - Kontaktní pracoviště Humpolec	Příčná 1525
Zdravotní záchranná služba Kraje Vysočina, oblast Pelhřimov, posádka Humpolec	Hálkova 422

Pramen: <http://www.statnisprava.cz>

Administrativní vymezení města Humpolec zahrnuje dalších 11 částí obcí, a to Brunku, Hněvkovice, Kletečnou, Krasoňov, Lhotku, Petrovice, Plačkov, Rozkoš, Světlici, Světlický Dvůr a Vilémov. Venkovské části města mají v úhrnu necelých 2 tis. obyvatel. Největší jsou Hněvkovice (358 obyvatel), nejmenší Lhotka (34 obyvatel).

¹ Město Humpolec je dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, s účinností od 1. ledna 2003 obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ).

Obr. 2.2: Poloha a vymezení města Humpolec a správního obvodu ORP Humpolec

Pramen: RRAV, z.s.p.o., Jihlava, 2013

Obr. 2.3: Části obce města Humpolec

Pramen: RRAV, z.s.p.o., Jihlava, 2014

2.5. Význam města Humpolec v sídelním systému České republiky

Postavení města je v sídelním systému ČR dáno buď jeho velikostí, která se odvíjí od jeho populační velikosti či počtu pracovních míst, jež nabízí, nebo regionálním významem, který je krom populační velikosti střediska dán jeho polohou vůči hierarchicky významnějším střediskům. V následujících pasážích bude představeno hodnocení postavení města Humpolec v hierarchii sídelního systému ČR na základě jeho komplexní velikosti (KV) a na základě komplexního regionálního významu (KRV) města jako přirozeného střediska regionu (bliže viz HAMPL, M. 2005).

Postavení města je založeno na dvou základních způsobech hodnocení středisek osídlení. Za prvé se jedná o stanovení úrovně koncentrace střediskových funkcí, tj. obytné a pracovní. Poté jde o určení významu střediska z pohledu jeho prostorového postavení a zařazení do předem definované hierarchické úrovně (tzv. komplexní regionální význam – KRV). Agregátním vyjádřením obytné a pracovní funkce je ukazatel komplexní velikosti, jenž je konstruován jako třetina součtu podílu střediska na obyvatelstvu ČR a dvojnásobku podílu na pracovních příležitostech ČR. Dle KV dosáhlo v roce 2001 (na základě výsledků sčítání lidu 2001) město Humpolec hodnoty 11,4, což byla 7. nejvyšší hodnota ze všech měst Kraje Vysočina (v rámci středisek ČR obsadil Humpolec 118. místo). V roce 2011 byla pozice města v rámci Kraje Vysočina obdobná, ale komplexní velikost se zvýšila na 11,7, a to především vlivem zvýšení pracovní funkce střediska (populační velikost střediska mírně klesla). Město Humpolec zůstalo po 5 okresních městech a Velkém Meziříčí tedy nejvýznamnějším střediskem v Kraji Vysočina.

Region města Humpolec má charakter mikroregionu 1. stupně, který zahrnoval v roce 2001 zhruba 16,4 tis. obyvatel. Do roku 2011 se jeho pozice významně zvýšila, neboť jeho region kromě obcí spadajících do SO ORP Humpolec (s výjimkou obcí, které měly hlavní směr dojížděky jinam, a to Hořice do Prahy, Ježov a Mysletín do Pelhřimova a Staré Bříště do Jihlavy) zahrnoval také Dolní Město (SO ORP Světlá nad Sázavou), Herálec a Boňkov (SO ORP Havlíčkův Brod). Celkový počet obyvatel takto vymezeného mikroregionu činil 19 tis., což bylo tedy podstatně více než v roce 2001. Hierarchicky nadřazeným střediskem města Humpolec bylo pak město Pelhřimov. Naproti tomu město Humpolec nepředstavuje hierarchicky nadřazené středisko žádného dalšího města.

Ukazatel komplexní regionální význam (KRV), který v podstatě vyjadřuje počet obyvatel komplexně vázaných k posuzovanému středisku, tedy k městu Humpolec, dosáhl v roce 2001 hodnoty 9,3 a oproti roku 1991 se snížil. Z deseti definovaných středisek v Kraji Vysočina (kromě okresních měst dále města Bystřice nad Pernštejnem, Chotěboř, Moravské Budějovice a Velké Meziříčí) se umístil na 8. místě, v pořadí všech středisek v ČR pak 127. místě (ze 144 definovaných středisek). V roce 2011 především vlivem zvýšení počtu obyvatel celého mikroregionu, který Humpolec obsluhuje z hlediska dojížděky za prací, vzrostl na 9,5.²

Postavení měst jako středisek osídlení a center rozvoje řeší také Zásady územního rozvoje (ZÚR) Kraje Vysočina. V rámci těchto zásad je město Humpolec chápáno jako tzv. ostatní střední centrum. ZÚR se opírá o dokument Politika územního rozvoje ČR z roku 2006, v němž byly definovány tzv. rozvojové osy republikového významu; jednou z nich je osa OS6 Praha – Jihlava – Brno, která zahrnuje také město Humpolec a jeho správní obvod. V rámci ZÚR je pak Humpolec součástí rozvojové osy krajského významu OSk 1 Havlíčkův Brod –

² Vzhledem k tomu, že dosud nebyly výsledky sčítání lidu, domů a bytů, konkrétně data o dojížděce do zaměstnání zpracována za celou ČR z obdobného hlediska, nelze pozici města Humpolec hodnotit obdobně jako za rok 2001 a 1991.

Humpolec – Pelhřimov – Kamenice nad Lipou – (Jindřichův Hradec). ZÚR stanovují zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území a do katastru města Humpolec doporučuje soustředit rozvoj ekonomických aktivit.

2.6. Historie města

První písemná zmínka o Humpolci pochází sice z roku 1219³, ale oblast byla osídlená pravděpodobně již dříve, neboť Humpolecko bylo králem Přemyslem Otakarem I. (jako král vládl 1198–1230) darováno řádu německých rytířů. Ti ho roku 1233 prodali želivskému klášteru (založen roku 1139 knížetem Soběslavem I. a osazen řádem benediktýnů) včetně již tehdy stojícího kostela sv. Mikuláše. Želivský klášter prodal Humpolec v roce 1253 křižovníkům s červenou hvězdou, který je držel až do roku 1325, kdy ho prodal moravskému zemskému hejtmánovi a majiteli Lipnice Jindřichovi z Lipé. Jeho potomci byli nuceni z důvodů zadluženosti prodat Humpolec Václavu z Dubé (1371), který zde zřídil městský úřad s purkrabím a soudcem. V roce 1404 bylo město dobyto Jindřichem z Rožmberka. Dalšími majiteli sídla se staly šlechtické rody z Leskovce (1420–1496). V době husitských válek se celá oblast stala krajem kalicha, na nedalekém vrchu Melechov se odehrály první schůzky husitů i jejich první srážky s panskou mocí. Z této doby pochází patrně nejznámější humpolecký rodák středověku, Jan Želivský, vůdce radikální pražské chudiny. Město a okolí poznamenala válečná tažení krále Zikmunda, což byl trest chudé a drsné Vysočině za její nadšení z husitského povstání.

Dalšími majiteli byli Trčkové z Lípy (od roku 1496). Tehdy se Humpolec dostal opět pod správu Lipnice a také poprvé pod Herálec. V roce 1560 koupili humpolecké panství páni z Říčan, od roku 1588 páni z Roupova a v roce 1623 byl z důvodu obvinění majitele panství z trvalé vzpoury majetek zkonfiskován. Ve stejném roce bylo humpolecko-herálecké panství prodáno cizinci – Filipu staršímu, hraběti ze Solms (plukovník ve Valdštejnově vojsku). Během třicetileté války opanovali okolí města Švédové, kteří zároveň vydrancovali kostel sv. Mikuláše (1642). Z dalších majitelů lze uvést rody Kirchnerů (1708), Gastheimů (1714), Metternichů (1717), Regalů (1720) a z Deblína (1729). Po válce o polskou korunu (1733 – 1735) setrvalo ve městě a jeho okolí několik armád - konkrétně v roce 1736 ruské vojsko (Suvorovovi kozáci), v roce 1741 husaři, poté 11 tis. mužů z armády Lobkovicovy a o rok později Sasové. Tím obyvatelstvo velmi trpělo a majitelé z Deblína se zadlužili, takže sídlo od padesátých let 18. století patřilo uherskému rodu Neffzernů. Jeho první majitel – Jakub Beneš zde založil pivovar (1756) i továrnu na sukno, začaly se zde během jeho působení pěstovat brambory. Město se vzpamatovávalo z úpadku, ale příznivý vývoj narušil mohutný požár (1763). Po smrti Jana Beneše převzal správu jeho syn, za něhož došlo k založení vesnic Rozkoš (1787) a Vilémov (1796), které jsou v současnosti součástí Humpolce. V roce 1804 byl však Humpolec i Herálec prodán hraběti Wolkenstein-Troszburga (rytíř maltézskeho řádu). Během napoleonských válek území opět velmi trpělo. Poté byl však Humpolec v roce 1807 prohlášen svobodným ochranným městem "na věčné časy" (zřízení magistrátu, soudní moc, výběr daní, vydávání povolení ke sňatkům i cestování apod.). Město tedy již od té doby majitele nemělo. V roce 1810 zde byla otevřena evangelická škola a v roce 1820 byla zřízena pošta a začala se budovat tzv. císařská silnice (Německý Brod – Humpolec – Želiv – Pacov – Tábor).

Velký ohlas měl v Humpolci revoluční rok 1848 - byla vytvořena národní garda a říšským poslancem za město se stal Karel Havlíček Borovský. Od roku 1850 připadl Humpolec pod

³ *Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005 – I. díl, ČSÚ, Praha, 2006*

politický okres Německý Brod a celý soudní okres Humpolec pod Čáslavský kraj. Ve druhé polovině 19. století došlo k výstavbě dalších významných veřejných budov – nová škola (1852 a 1878), nemocnice sv. Alžběty (1857), sirotčinec (1898), ale rozvíjelo se i podnikání (továrna na sukno 1855, další 1870). Rozvíjet se začala i spolková činnost – pěvecký spolek Čech a Lech (1862), divadelní ochotníci (1867), Tělocvičná jednota Sokol (1868), spolek dobrovolných hasičů (1872), Klub českých turistů (1892) atd. V roce 1894 byla dostavěna železniční trať z Německého Brodu.

Na konci 19. století zde byla velmi rozvinuta soukenická výroba – odvětví zaměstnávalo až 2 tis. osob a městu se začalo říkat "Český Manchester". Po první světové válce zde byl také parní mlýn, parní pily, lihovar, tírna lnu, cihelna, výroba perleťového zboží, mýdla, dvě tiskárny, elektrárna, jatka a další. V roce 1924 bylo město napojeno na elektrárnu v Mydlovarech u Českých Budějovic. V tomtéž roce zde byla otevřena plovárna (rybník „Na Cihelně“).

Znárodnování průmyslových závodů po roce 1948 vedlo ke začlenění zdejších továren na sukno pod Vlnářské závody a fezární n.p. ve Strakonících a vzniku samostatného podniku Sukno Humpolec n. p. V roce 1951 byly založeny Humpolecké strojírny n. p. a v roce 1958 podnik Českomoravský len n. p.

Z dalších částí města Humpolec má nejdelší historii dle první písemné zmínky (1226) soubor vesnic v blízkém okolí města (Kletečná, Krasoňov, Lhotka, Petrovice a Plačkov), které byly součástí humpoleckého panství a měnily majitele obdobně jako vlastní město. V **Kletečné** fungovala od počátku 20. století škola, v roce 1903 byl založen hasičský sbor a v roce 1922 divadelní spolek. Elektrifikace obce proběhla v roce 1947. Škola byla také v **Krasoňově**, a to již od roku 1821, v roce 1859 byla postavena nová škola (uzavřena 1976). Od roku 1952 zde fungovalo zemědělské družstvo, později byla založena hospoda a obchod. V roce 1988 byla vystavěna kanalizace. Na území **Lhotky** se nachází pozůstatky bývalé tvrze a hráze příkopu. I v **Petrovicích** fungovala určitou dobu škola (1903 – 1976), ale pouze jednotřídní. Ze spolků zde v současnosti působí hasiči, myslivci a tělovýchovná jednota (fotbalisti). **Plačkov** patřil v letech 1601–1848 pod herálecké panství a po zřízení obecních úřadů patřila od roku 1869 pod osadu Duby (později Dubí). Od roku 1961 do roku 1979 existovala jako samostatná obec a od 1.1.1980 je pak součástí Humpolce. V roce 1933 zde byla otevřena jednotřídka.

Z roku 1352 pochází první písemná zmínka o Světlici a z roku 1437 o Hněvkovicích. **Světlice** byla založena již v polovině 13. století a postupně osazována obyvatelstvem. V letech 1559 – 1601 patřila k Humpolci, do roku 1850 k heráleckému panství. Lidé se zde živilí zemědělstvím a předěním. Ve zdejších mlýně byla ke konci 19. století zřízena malá elektrárna dodávající proud do textilní továrny v Brunce (viz níže), kde také tehdy pracovala většina zdejších obyvatel. V roce 1927 zde byla zahájena školní docházka (zrušena 1977). Během socialistické éry zde fungovalo zemědělské družstvo a samoobsluha se smíšeným zbožím. Vybudována byla i kanalizace. Světlice byla vždy samostatnou obcí a patřil k ní i Světlický Dvůr. V letech 1869–1890 byly její součástí i Horní Rapotice (v letech 1980–1993 součástí Humpolce, 1.1.1994 samostatná obec). Až k 1.1.1980 se stala součástí Humpolce. **Hněvkovice** byla rovněž samostatnou obcí, a to až do 1.7.1985. Z významných událostí lze uvést rok 1889, kdy byla založena místní škola (zrušena 1984), a 1901, kdy obec zachvátil velký požár. Během socialismu zde fungovalo zemědělské družstvo a v roce 1985 byla postavena kanalizace. Aktivní jsou hasiči a fotbalový tým.

Další dvě vesnice již zmiňované (Rozkoš a Vilémov) byly založeny ke konci 18. století. V **Rozkoši** stála původně pouze panská hospoda při staré formanské cestě pod hradem Orlík. K rozvoji lokality došlo opět v souvislosti s rozvojem soukenictví. Na území dnešního **Vilémova** se původně nacházela samota, kde stála vrchnostenská koželužna. Až v roce 1794 za Neffzernů zde vznikla vesnice. Obyvatelé pracovali v zemědělství a až později s rozvojem soukenictví v Humpolci pak i v manufakturách. V letech 1921–1960 byl Vilémov součástí obce Dubí, od roku 1961 pak Humpolce.

Nejmladší částí Humpolce je pak **Brunka** (první písemná zmínka až v roce 1902), kde stával mlýn později přestavěný na továrnu na vlněné látky. Původní obyvatelstvo pak tvořili zdejší dělníci. Místní podnikatelé Joklovi měli významný podíl na elektrifikaci nejen vlastní továrny a místních domů, ale také Humpolce. S jiným výrobním sortimentem (sušená zelenina a ovoce) přežila továrna i 2. světovou válku, po níž byla vlnářská výroba obnovena. V roce 1948 byla však znárodněna a začleněna pod n. p. Vlnářské závody a fezární ve Strakonících, následně pod n. p. Sukno Humpolec. Během ekonomické transformace v devadesátých letech zde byla výroba ukončena.

3. OBYVATELSTVO A BYDLENÍ

V následující kapitole je zachycen demografický vývoj města Humpolec od počátku moderního statistického sledování a podrobně od roku 2003 do roku 2012, přičemž výrazné změny ve vývoji jsou komparovány s hlavními trendy na úrovni okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina i České republiky. Další kapitola pak pojednává o vývoji zdejšího bytového a domovního fondu.

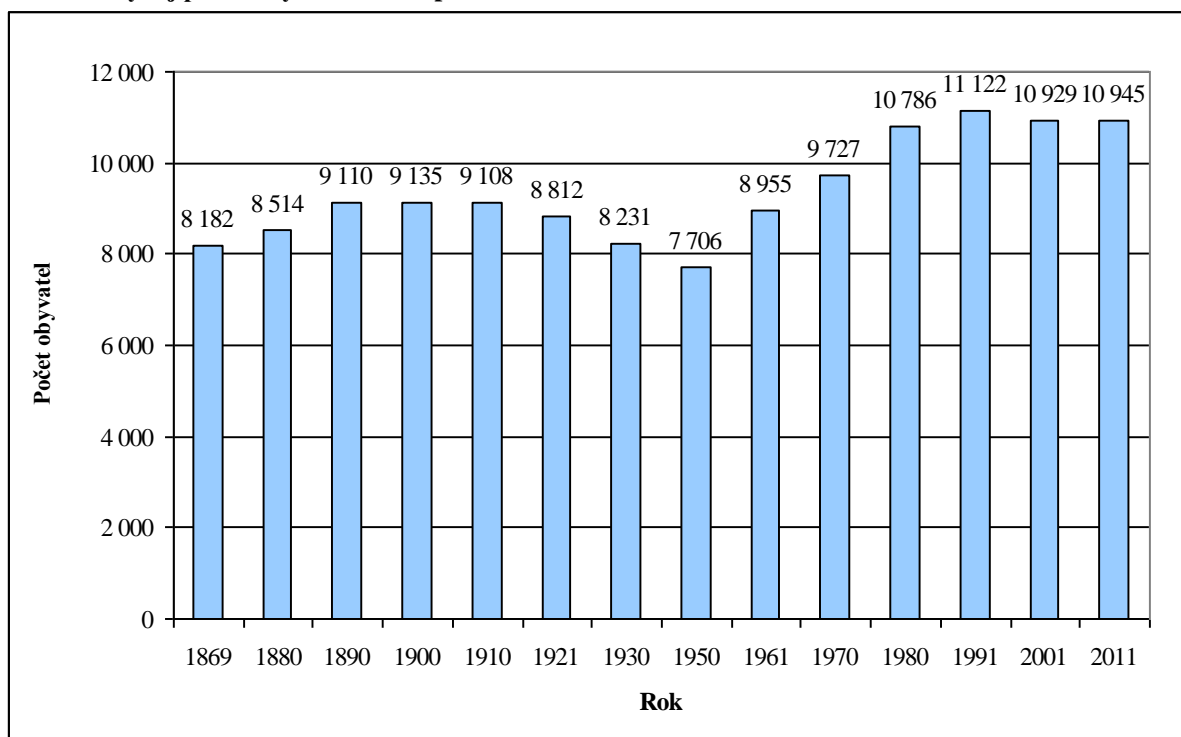
3.1. Demografický vývoj

Humpolec se svými 11 tis. obyvateli je v současnosti sedmým největším městem v Kraji Vysočina. V následujících kapitolách je analyzován demografický vývoj v Humpolci v současných hranicích, tzn. včetně těch částí města, které k němu byly připojeny v průběhu druhé poloviny dvacátého století a zůstaly dodnes jeho součástí (celkem 12 částí města).

3.1.1. Vývoj počtu obyvatel v dlouhodobém časovém horizontu (1869–2011)

Počet obyvatel Humpolce v dnešním územním vymezení dosáhl při prvním moderním sčítání lidu v roce 1869 hodnoty 8 182. Humpolec byl i tehdy druhým největším městem současného okresu Pelhřimov, avšak město Pelhřimov v dnešním vymezení mělo pouze o 205 obyvatel více (8 387 osob). V následujících dvou desetiletích populace Humpolce mírně rostla a při sčítání v roce 1890 byla poprvé překročena hranice 9 tis. obyvatel (9 110). Nad touto hodnotou se počet obyvatel města udržel i při následujících dvou sčítáních, ale již v roce 1921 zde bylo sečteno méně než 9 tis. obyvatel (8 812).

Obr. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci v letech 1869–2011

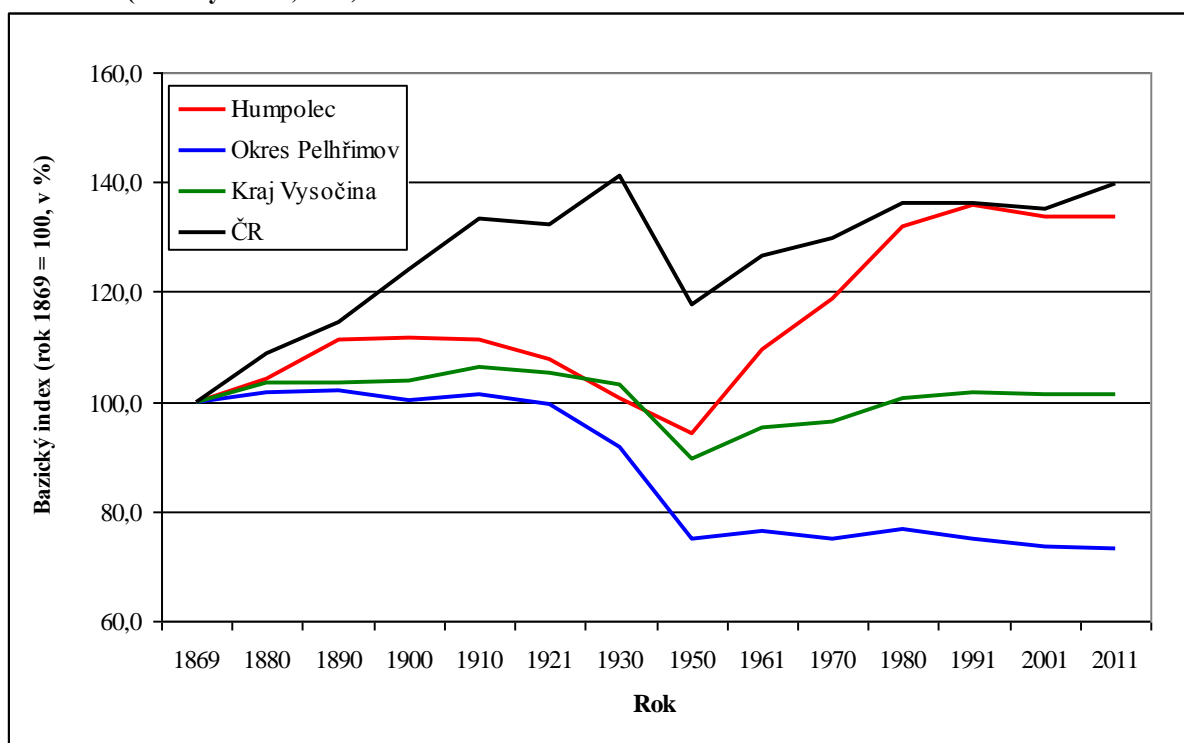

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, ČSÚ, 2007, Statistický lexikon obcí ČR 2013, ČSÚ, Praha, 2013

Během následujících 30 let, které zahrnovaly také druhou světovou válku, když sčítání lidu nebylo realizováno, počet obyvatel města podstatně klesl a při sčítání v roce 1950 činil pouze 7 706 obyvatel, což bylo nejméně v celé dlouhodobé historii města. Následně však docházelo k rychlému nárůstu počtu obyvatel; v padesátých letech vzrostla populace města o 16 %, což bylo nejvíce i vzhledem k následujícímu vývoji. Počet obyvatel rostl zhruba o 10 % i během 60. a 70. let, takže při sčítání lidu v roce 1980 byla poprvé překročena hranice 10 tis. obyvatel (10 786). I v 80. letech počet obyvatel ještě mírně narůstal, takže v roce 1991 bylo sečteno 11 122 obyvatel, což bylo nejvíce za celé sledované období. V následujících 20 letech počet obyvatel stagnoval těsně pod hranicí 11 tis., takže při posledním sčítání lidu k 26.3.2011 bylo sečteno 10 945 trvale bydlících obyvatel města.

Populační vývoj v Humpolci byl až do roku 1961 obdobný jako vývoj v okrese Pelhřimov i v Kraji Vysočina, i když byl z počátku poněkud dynamičtější – prvotní nárůst byl o něco výraznější, kdežto válečný a poválečný propad nebyl tak zřetelný jako jinde v kraji. Na úrovni celé ČR rostl počet obyvatel mnohem intenzivněji než na Vysočině a v roce 1930, kdy byl již o 40 % vyšší než na počátku sledovaného období, vykázal Humpolec a okres Pelhřimov zhruba stejné hodnoty jako v roce 1869. V letech 1930 – 1950 došlo v důsledku válečných i poválečných událostí (válečné ztráty, poválečný odsun občanů německé národnosti, emigrace v důsledku politických změn) na všech úrovních k podstatnému poklesu počtu obyvatel, přičemž v Humpolci byl sice poněkud méně výraznější než na úrovni ČR, ale zatímco město i ČR vykazovaly i v roce 1950 vyšší hodnoty než při prvním moderním sčítání, v ostatních studovaných územních celcích klesl pod úroveň 100 % (okres dokonce pod hodnotu 80 % stavu z roku 1869). Je však třeba upozornit, že počet obyvatel klesal na úrovni kraje, okresu i města již od roku 1910.

Obr. 3.2: Vývoj počtu obyvatel ve městě Humpolec, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 1869–2011 (bazický index, v %)

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, ČSÚ, 2007, Statistický lexikon obcí ČR 2013, ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

Poválečný vývoj v Humpolci byl podstatně jiný než v případě ostatních sledovaných územních jednotek. V 50. letech se zde počet obyvatel zvýšil ještě zhruba stejně intenzivně jako v ČR či v Kraji Vysočina, kdežto na území celého okresu stagnoval až do konce 80. let a v posledních dvou desetiletích ještě o něco klesl (při sčítání 2011 byl počet obyvatel okresu na méně než $\frac{3}{4}$ stavu z roku 1869). Podpora bytové výstavby v 60. a 70. letech v Humpolci znamenala pro město výrazný populační rozvoj, který svojí dynamikou předčil růst populace v Kraji Vysočina i v ČR. Obdobný vývoj jako v Humpolci nastal ve městech jako je Velké Meziříčí, Chotěboř, Bystřice nad Pernštejnem a Nové Město na Moravě. Na rozdíl od ostatních území docházelo v Humpolci k mírnému nárůstu počtu obyvatel i v letech osmdesátých; shodně s nimi pak k nepatrnému poklesu v letech devadesátých (souvislost se společenskými změnami a demografickým chováním obyvatel). Během posledního desetiletí pak v Humpolci docházelo ke stagnaci počtu obyvatel, což byl odlišný vývoj ve srovnání s ČR, kde došlo k mírnému nárůstu jejich počtu.

Prostřednictvím výsledků ze sčítání lidu lze analyzovat vývoj počtu obyvatel Humpolce také dle jednotlivých částí obce⁴. Již v roce 1961 k Humpolci patřily osady Brunka, Rozkoš a Vilémov, ostatní se přidružovaly až v osmdesátých letech – k 1.1.1980 obce Krasoňov, Plačkov, Světlice a Světlický Dvůr, k 1.7.1985 obce Hněvkovice, Lhotka a Petrovice a jako poslední k 1.1.1989 obec Kletečná. Vývoj počtu obyvatel byl v samotném jádru města odlišný než v těch částech, které mají spíše venkovský charakter a byly připojeny k Humpolci v období koncepce střediskové soustavy osídlení. Rozdílly ve vývoji dle jednotlivých částí od roku 1869 zachycuje tabulka č. 3.1.

Tab. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci podle částí obce v letech 1869–2011

Název části obce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Humpolec	5 050	5 412	5 913	5 884	5 838	5 542	4 995	5 033	6 142	7 161	8 516	9 173	9 047	8 997
Ostatní části	3 132	3 102	3 197	3 251	3 270	3 270	3 236	2 673	2 813	2 566	2 270	1 949	1 882	1 948
Brunka	129	117	101	74	39	61
Hněvkovice	489	525	556	621	535	537	535	461	450	412	386	363	376	355
Kletečná	412	419	403	412	404	413	348	248	257	253	198	158	150	156
Krasoňov	443	471	458	459	435	440	465	339	361	329	288	252	255	248
Lhotka	173	155	154	150	130	129	129	80	80	60	44	31	31	34
Petrovice	285	311	278	269	314	329	328	272	277	253	253	218	194	190
Plačkov	261	275	318	330	317	363	381	342	284	261	216	176	164	163
Rozkoš	289	288	249	260	255	253	268	243	295	260	299	283	278	288
Světlice	377	330	401	419	500	459	446	398	253	232	191	146	150	160
Světlický Dvůr	115	100	67	50	57	61
Vilémov	403	328	380	331	380	347	336	290	312	289	227	198	188	232
Město celkem	8 182	8 514	9 110	9 135	9 108	8 812	8 231	7 706	8 955	9 727	10 786	11 122	10 929	10 945

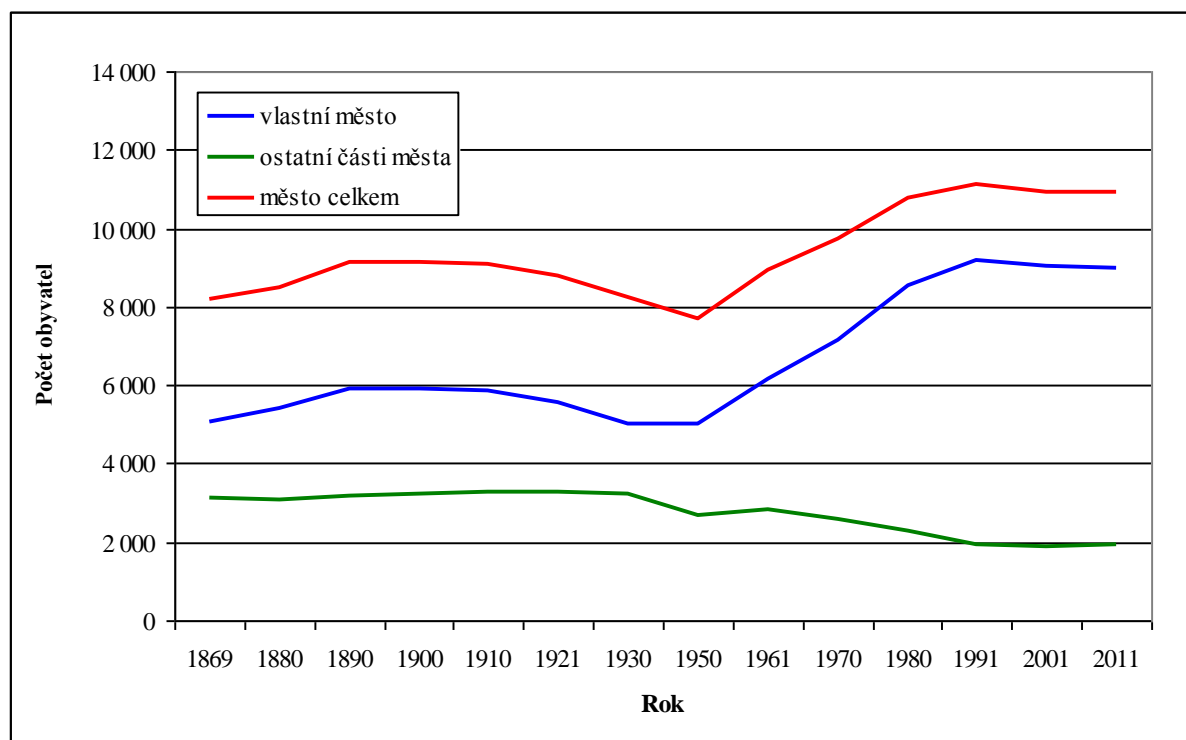
Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, I. díl, ČSÚ, Praha, 2006, Statistický lexikon obcí ČR 2013, ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

Způsob rozmístění obyvatelstva dnešního Humpolce zůstával až do roku 1950 relativně stabilní (ve městě žilo 60 – 65 % obyvatel, na venkově 35 – 40 % všech obyvatel). Poté již vlivem rozvoje bytového fondu a v souvislosti s urbanizací docházelo k navyšování podílu osob žijících ve vlastním městě. V roce 1970 jich byly již téměř $\frac{3}{4}$, zatímco na venkově zůstávalo 2,5 tis. obyvatel a jejich počet nadále klesal. V roce 1991 již ve venkovských částech žilo necelých 2 tis. obyvatel a město tak koncentrovalo 82 % všech občanů

⁴ Část obce je ve smyslu zákona o obcích evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území (dle zákona č. 128/2000 Sb., díl 4). Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvů zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí. Termín místní část není oficiální a v textu nebude používán. Termín městská část se vztahuje pouze na některá statutární města. Kromě Prahy se to týká Plzně, Ústí nad Labem, Liberce, Pardubic, Brna, Opavy a Ostravy.

Humpolce. Situace se za posledních 20 nezměnila a poměr i v roce 2011 proto zůstal zachován (82:18).

Obr. 3.3: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci, ve vlastním centru a v ostatních částech města v letech 1869–2011

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, I. díl, ČSÚ, Praha, 2006, Statistický lexikon obcí ČR 2013, ČSÚ, Praha, 2013

Během celého sledovaného období (1869–2011) se počet obyvatel zvýšil zhruba o 35 %; v centru však vzrostl o téměř 80 %, kdežto v ostatních částech se snížil na 62,6 %. Téměř vyliďnění nastalo v části Lhotka, kde z původních 173 obyvatel zbylo v roce 2011 pouze 34 starousedlíků (necelá pětina). V dalších dvou částech klesl počet obyvatel na méně než polovinu (Kletečná, Světlice). Pouze v části Rozkoš zůstal počet obyvatel zachován. Výsledky ze sčítání 2001 však napověděly, že vyliďňování některých částí města ustává a k rozvoji bydlení dochází i mimo centrální část města, což dokázalo i sčítání v roce 2011 – kromě Hněvkovic, Krasoňova a Petrovic došlo k nárůstu počtu obyvatel ve všech venkovských částech, nejvíce v Brunce a Vilémově.

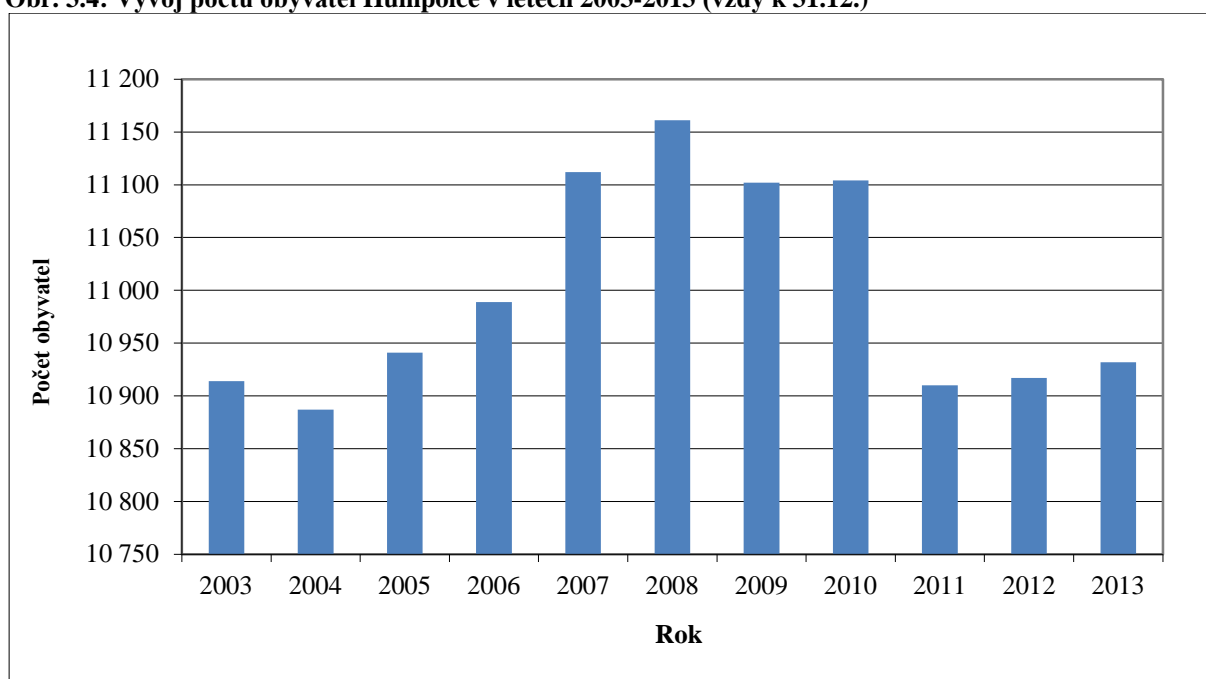
Data z posledního sčítání lidu umožňují také analyzovat hustotu zalidnění, a to nejen v jednotlivých částech města, ale také v základních sídelních jednotkách, na které se člení městská část Humpolce. Průměrná hustota osídlení celého území města je 212 obyvatel na km². V samotné městské části je však mnohem vyšší, a to 808,4 ob./km². Nejvíce obyvatel je koncentrováno do části města zvané Nad nemocnicí (téměř 3 tis. obyvatel) a více než tisíc také v části Pod tratí, U sokolovny a Panský vrch. Nejvyšší hustota zalidnění je však v centrální části města, kde na 18 hektarech žije 740 obyvatel. Nadprůměrná je také hustota zalidnění části obce Rozkoš (178 ob./km²), ale také v případě Vilémova a Světlického Dvoru, které patří rozlohou mezi nejmenší části Humpolce. Koncentrace obyvatelstva se od předchozího zpracování strategického plánu města příliš nezměnila a stále zůstává velmi nerovnoměrná (např. dvě třetiny obyvatel žijí na 5 % plochy území).

3.1.2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2003-2013

Vývoj počtu obyvatel v Humpolci lze sledovat nejen za pomoci dat ze sčítání lidu, která probíhají pouze jednou za zhruba 10 let, ale také na základě tzv. průběžné evidence obyvatelstva, tedy přirozeného (porodnost a úmrtnost) a mechanického (migrace) pohybu obyvatel.

Následující obrázek zachycuje vývoj počtu obyvatel v Humpolci v letech 2003–2013⁵. Je zřejmé, že minima bylo ve sledovaném období dosaženo v roce 2004 a od té doby docházelo k postupnému zvyšování počtu obyvatel města až do roku 2008. V následujícím roce však již populace města začala mírně ubývat a do roku 2011 klesla pod 11 tis. osob, což odpovídalo stavu z roku 2004, nicméně hodnoty za rok 2011 až 2013 nejsou s předchozím vývojem vzhledem k úpravě dle sčítání lidu plně srovnatelné.

Obr. 3.4: Vývoj počtu obyvatel Humpolce v letech 2003-2013 (vždy k 31.12.)

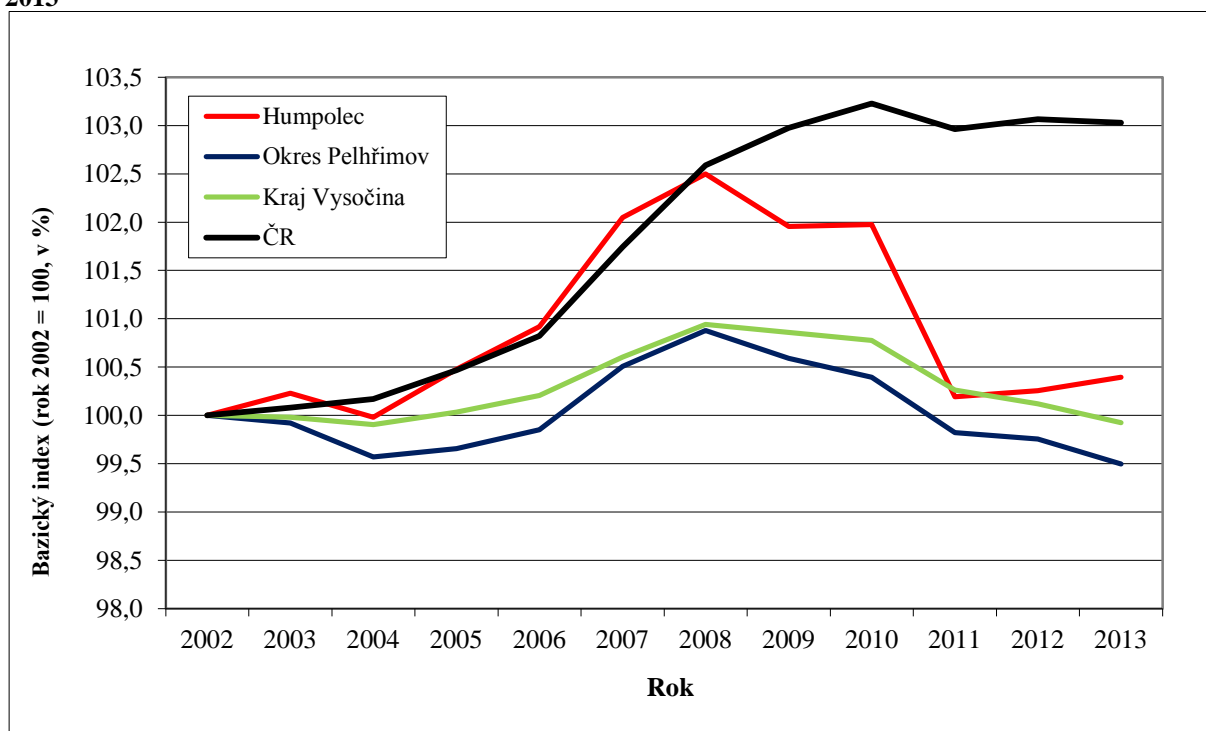
Pramen: Demografická ročenka měst (2003-2012), ČSÚ, Praha, 2013, Počet obyvatel v obcích k 1.1.2014, ČSÚ, Praha, 2014

Vývoj počtu obyvatel v Humpolci v posledních 10 letech ve srovnání s vývojem na území okresu, kraje a celé ČR pomocí bazického indexu zachycuje následující obrázek. Zřetelná je ve městě mnohem větší dynamika změn na odlišné úrovni než v případě ostatních územních celků, ale také odlišný trend ve vývoji počtu obyvatel od roku 2009 ve srovnání s vývojem v ČR.

Propad počtu obyvatel nebyl v Humpolci v roce 2004 tak výrazný jako v okrese či kraji a v následujících letech rostl stejně intenzivně jako v celé ČR, tedy zhruba o 2,5 % do konce roku 2008. Od té doby zde počet obyvatel klesal, zatímco na úrovni ČR pokračoval růst ještě v roce 2010. Nová řada započatá rokem 2011 začíná v případě Humpolce i kraje na vyšší úrovni než činil počet obyvatel v roce 2003, kdežto v okrese Pelhřimov na úrovni nižší.

⁵ Za roky 2011 a 2012 jsou již zohledněny výsledky sčítání lidu k 26.3.2011. Ty počet obyvatel většinou sniží, neboť jsou zjišťovány jinou metodou než přírůstkovou (rozdílem mezi narozenými a zemřelými, přistěhovanými a vystěhovanými), na niž je založeno sledování pohybu obyvatelstva. Pohyb obyvatelstva totiž např. nepřilíš spolehlivě zachycuje obyvatele, kteří se vystěhovali do zahraničí (není povinnost hlásit).

Obr. 3.5: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2003-2013

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka okresů ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka krajů ČR (2003–2012), Počet obyvatel v obcích k 1.1.2014, ČSÚ, Praha, 2014, vlastní výpočty

3.1.3. Pohyb obyvatel

Vývoj počtu obyvatel území ovlivňují dva pohyby, a to přirozený a mechanický. Přirozený pohyb obyvatelstva souvisí s počtem živě narozených a zemřelých osob. Během sledovaného období (2003–2012) se v Humpolci živě narodilo v úhrnu 1 077 a průměrně tedy 108 obyvatel za rok, zemřelo pak celkem 1 247 osob, tedy průměrně 125 za rok. Přirozený přírůstek, tedy rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých, byl za posledních 10 let tudíž záporný a v úhrnu činil 170 osob. Průměrně ročně ubývalo tedy 17 obyvatel.

Počet narozených dětí dosáhl svého maxima v roce 2005 a 2008, minima pak v roce 2004, ale i v roce 2010 se v Humpolci živě narodilo méně než sto dětí. Tomu odpovídala i hrubá míra porodnosti (počet narozených na 1000 obyvatel středního stavu⁶) – 8,2 ‰ v roce 2004 a 11,0 ‰ v roce 2005. Ve dvou po sobě následujících pětiletých obdobích lze v porodnosti vysledovat rostoucí tendenci, naopak v případě úmrtnosti klesající trend, což je každopádně pozitivní vývoj. V žádném roce analyzovaného období s výjimkou roku 2005 ve městě nezemřelo více než 140 osob a hrubá míra úmrtnosti, tedy počet zemřelých na tisíc obyvatel středního stavu, nepřekročila hranici 13 ‰ (nejvyšší byla v roce 2005 – 12,8 ‰, nejnižší v roce 2010 – 9,3 ‰). Přirozený přírůstek byl kromě roku 2008 vždy záporný a jeho hrubá míra dosáhla nejvyšší záporné hodnoty v roce 2004 (-3,9 ‰).

S vyššími územními celky lze vývoj porodnosti, úmrtnosti i přirozeného přírůstku komparovat za pomoci hrubých měr, tedy počtu živě narozených a zemřelých, resp. přirozeného přírůstku na 1000 obyvatel středního stavu daného územního celku. Ve srovnání s ostatními územními celky vykazoval přirozený pohyb v Humpolci v posledních deseti letech

⁶ Za střední stav obyvatelstva v kalendářním roce je považován počet obyvatel daného území o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. sledovaného roku.

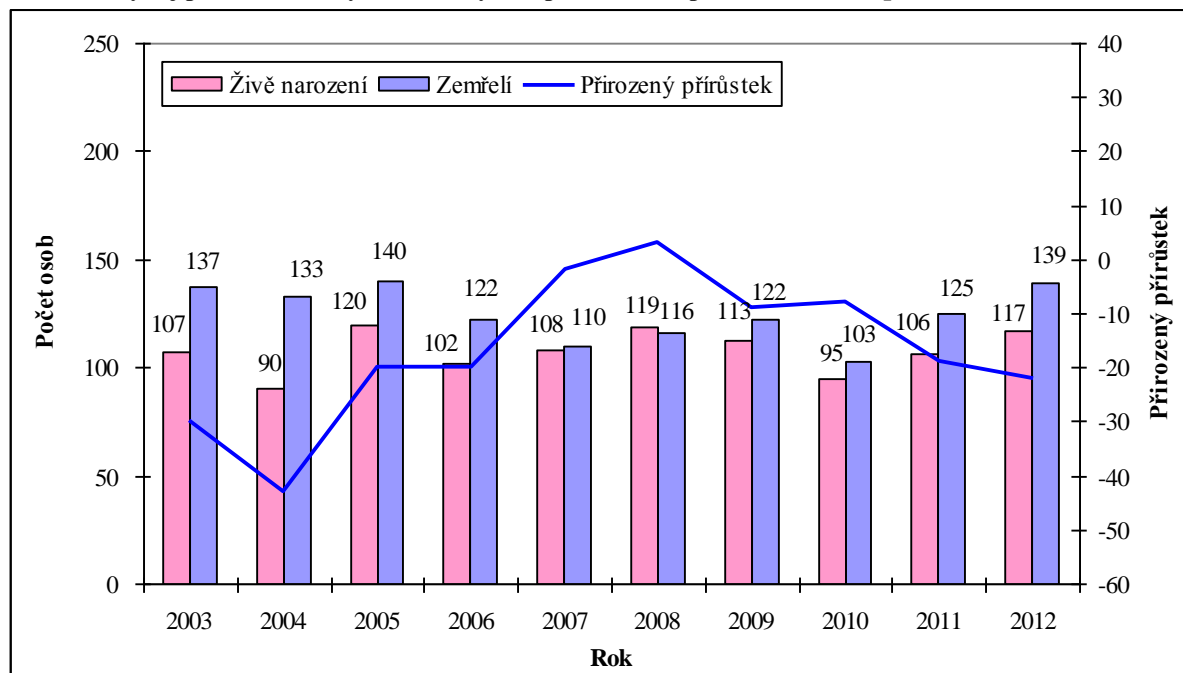
spíše negativní tendence, i když i zde se situace mírně zlepšovala. Jak ukazuje obr. č. 3.7, v období 2003–2007 ubýval počet obyvatel přirozenou měnou v Humpolci mnohem rychleji než v okrese, kraji i v ČR. V období 2008–2012 zůstal nadále záporný a podstatně výraznější než v okrese Pelhřimov, kde rovněž obyvatel přirozenou měnou ubývalo, kdežto na úrovni kraje a ČR se hrubá míra přirozeného přírůstku dostala do kladných hodnot a obyvatelstvo přirozenou měnou přibývalo.

Tab. 3.2: Vývoj počtu živě narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku obyvatel Humpolce v letech 2003-2012

Rok	Počet živě narozených	Počet zemřelých	Přirozený přírůstek	Hrubá míra (v ‰)		
				porodnosti	úmrtnosti	přirozeného přírůstku
2003	107	137	-30	9,8	12,6	-2,8
2004	90	133	-43	8,2	12,2	-3,9
2005	120	140	-20	11,0	12,8	-1,8
2006	102	122	-20	9,3	11,1	-1,8
2007	108	110	-2	9,8	9,9	-0,2
Průměr 2003 - 2007	105	128	-23	9,6	11,7	-2,1
2008	119	116	3	10,7	10,4	0,3
2009	113	122	-9	10,2	11,0	-0,8
2010	95	103	-8	8,6	9,3	-0,7
2011	106	125	-19	9,7	11,5	-1,7
2012	117	139	-22	10,7	12,7	-2,0
Průměr 2008 - 2012	110	121	-11	10,0	11,0	-1,0

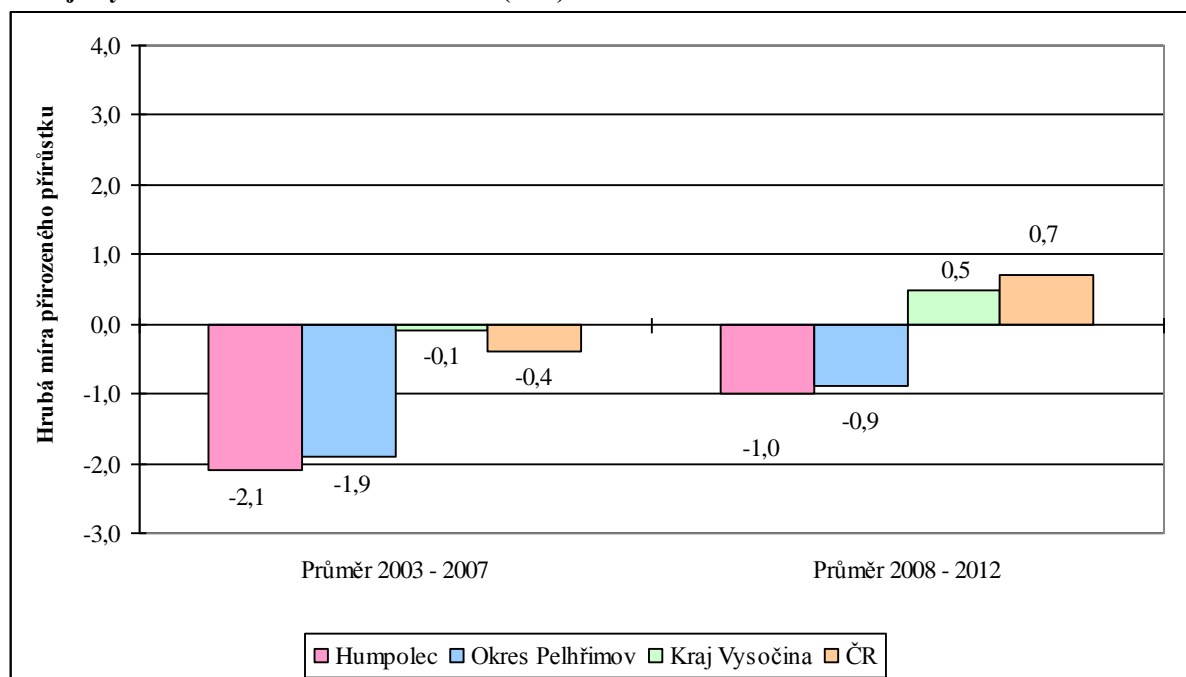
Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

Obr. 3.6: Vývoj počtu narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku v Humpolci v letech 2003-2012

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

Obr. 3.7: Změna průměrné roční hrubé míry přirozeného přírůstku v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2003-2012 (v ‰)

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka okresů ČR (2003 – 2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka krajů ČR (2003–2012), vlastní výpočty

Druhým pohybem, který ovlivňuje počet obyvatel v území, je migrace, tedy jev, při kterém obyvatelé mění své trvalé bydliště⁷. Vývoj počtu přistěhovalých, vystěhovalých, migračního obratu (součet přistěhovalých a vystěhovalých), migračního salda (rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých) a efektivity migrace v Humpolci v letech 2003–2012 zachycuje tabulka č. 3.3. Během sledovaného období se do Humpolce přistěhovalo celkem 2 357 obyvatel, průměrně ročně tedy 236 osob. Zároveň se však vystěhovalo 1 953 (průměrně ročně 195 osob), takže mechanickou měnou v Humpolci přibýlo během sledovaného období 404 obyvatel (průměrně 40 osob ročně). Migrací tedy město obyvatele získávalo na rozdíl např. od Pelhřimova, které v posledních deseti letech ztrácel migrací průměrně 20 obyvatel ročně.

Následující tabulka zachycuje vývoj základních složek migrace v Humpolci v letech 2003–2012. Maximum přistěhovalých bylo zjištěno v roce 2007 (349 nových obyvatel). Minimum naopak hned v roce následujícím (pouze 186 obyvatel), přičemž hodnoty za poslední tři roky byly nižší než před nástupem ekonomické krize. Průměrný počet přistěhovalých byl v posledních pěti letech tedy o něco nižší než v letech 2003–2007. Na druhou stranu vzrostl počet vystěhovalých obyvatel – v prvním sledovaném pětiletém období ubývalo ročně průměrně 183 osob za rok, od roku 2008 pak 208 za rok. Nejvíce vystěhovalých bylo zaznamenáno v roce 2008, nejméně opět v roce 2005. Je třeba zároveň upozornit, že statistiky těžko podchycují ty občany, kteří se stěhují do zahraničí, což se mj. projeví právě při sčítání lidu snížením celkového počtu obyvatel.

Během sledovaného období s výjimkou roku 2009 město obyvatele migrací získávalo – nejvíce v roce 2007. Zatímco během prvního pětiletého období byl průměrný roční zisk obyvatelstva migrací téměř 70 osob, v posledních pěti letech pouze 13. Hodnoty týkající se

⁷ V následující analýze migrace nebude použita komparace Humpolce s vývojem v České republice, neboť v případě ČR se jedná o zahraniční migraci.

efektivitu migrace se pohybovaly na nízké úrovni a ve městě tudíž spíše docházelo k výměně obyvatelstva než aby výrazně dominoval proces emigrace či imigrace.

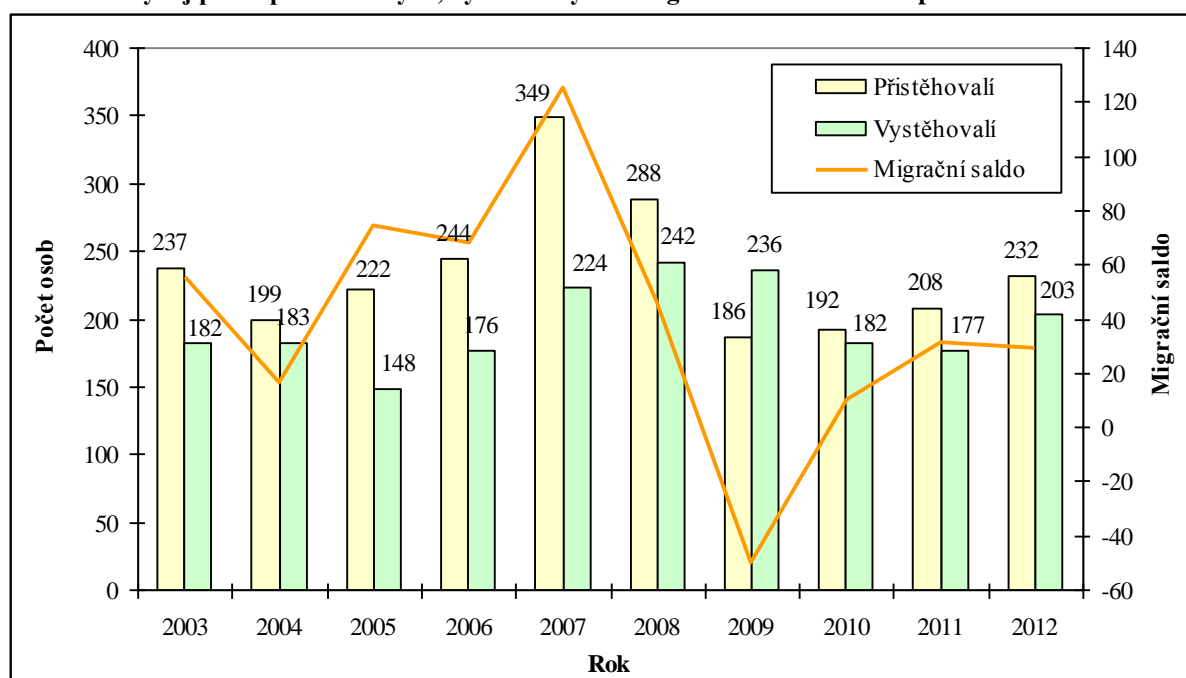
Tab. 3.3: Vývoj počtu přistěhovaných a vystěhovaných obyvatel Humpolce v letech 2003-2012

Rok	Přistěhováli	Vystěhováli	Migrační obrat	Migrační saldo		Efektivita migrace*
				absolutně	relativně	
2003	237	182	419	55	5,0	13,1
2004	199	183	382	16	1,5	4,2
2005	222	148	370	74	6,8	20,0
2006	244	176	420	68	6,2	16,2
2007	349	224	573	125	11,3	21,8
Průměr 2003 - 2007	250	183	433	68	6,2	15,6
2008	288	242	530	46	4,1	8,7
2009	186	236	422	-50	-4,5	-11,8
2010	192	182	374	10	0,9	2,7
2011	208	177	385	31	2,8	8,1
2012	232	203	435	29	2,7	6,7
Průměr 2008 - 2012	221	208	429	13	1,2	3,0

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

* efektivita migrace - podíl hodnoty migračního salda a migračního obratu násobený 100; udává, zda má migrace z hlediska populačního vývoje spíše výměnný charakter anebo, zda skutečně a jak výrazně ovlivňuje počet obyvatel daného místa

Obr. 3.10: Vývoj počtu přistěhovaných, vystěhovaných a migračního salda v Humpolci v letech 2003-2012

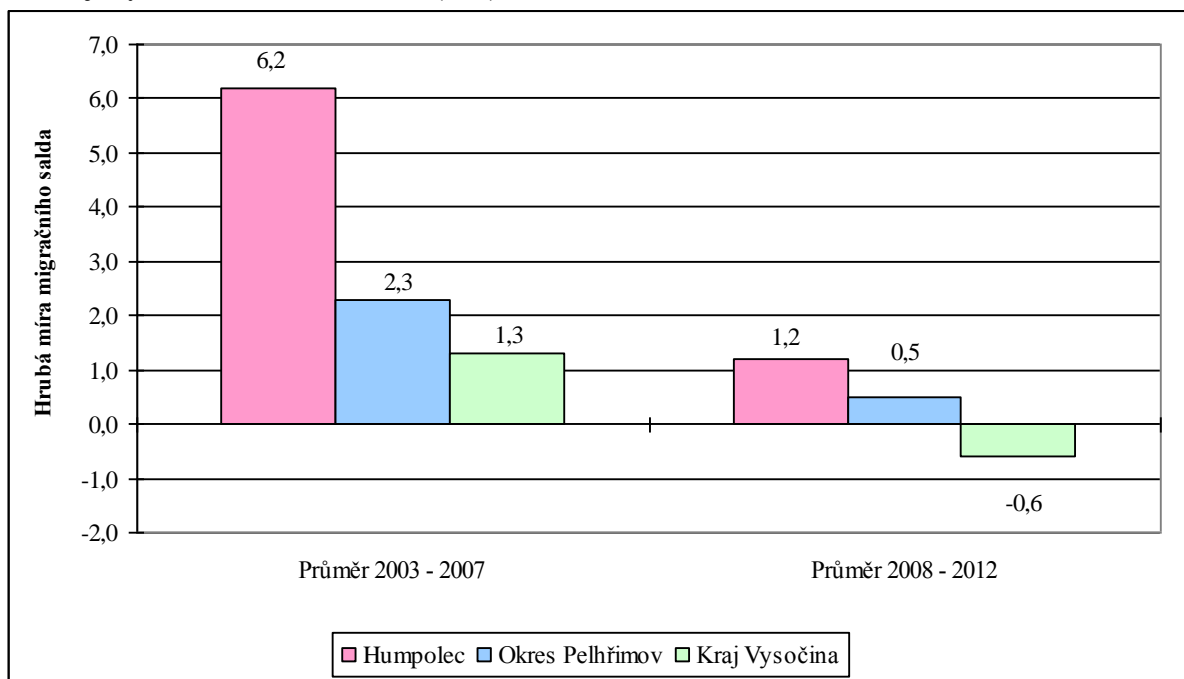

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

Porovnání Humpolce s vývojem migrace v územích na vyšší úrovni lze zprostředkovat prostřednictvím hrubých měr salda migrace (v případě okresu a kraje se jedná o stěhování přes hranice daného území, nikoliv o stěhování uvnitř území). Všechny tři územní jednotky však vykazovaly v letech 2003–2007 růstový trend, přičemž okres i kraj obyvatele migrací získaly výrazně méně obyvatel než Humpolec. V posledních pěti letech byla hrubá míra

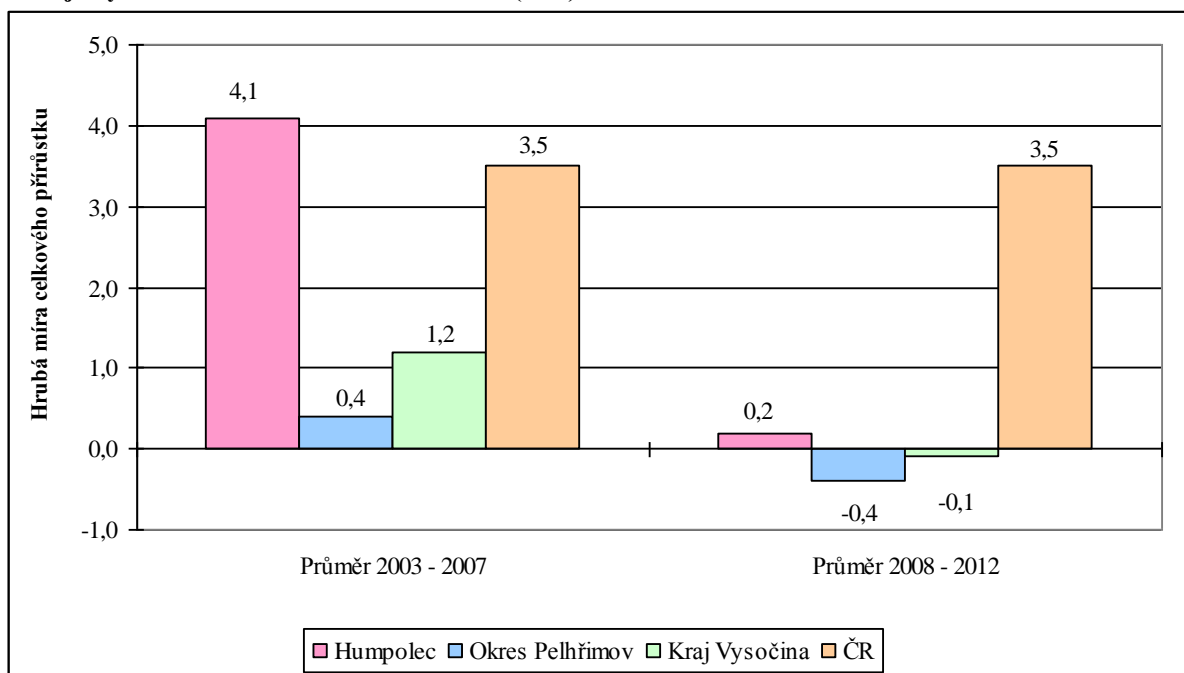
migračního salda v okrese kladná, ale v Kraji Vysočina již mírně záporná. Město tedy zůstalo na rozdíl od jiných částí kraje migračně ziskovým, což svědčí o jeho značné atraktivitě pro bydlení.

Obr. 3.11: Změna průměrné roční hrubé míry migračního salda v Humpolci, v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina v letech 2003-2012 (v ‰)

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka okresů ČR (2003–2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka krajů ČR (2003–2012), vlastní výpočty

Obr. 3.12: Změna průměrné roční hrubé míry celkového přírůstku v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2003 - 2012 (v ‰)

Pramen: Demografická ročenka měst ČR (2003 – 2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka okresů ČR (2003 – 2012), ČSÚ, Praha, 2013, Demografická ročenka krajů ČR (2003 – 2012), vlastní výpočty

Součtem přirozeného přírůstku a přírůstku migrací je dosaženo celkového přírůstku obyvatel území v daném období, který se projeví ve vývoji celkového počtu obyvatel. Za celé sledované období došlo k celkovému přírůstku obyvatel ve město o 234. Zatímco v prvních pěti letech sledovaného období v Humpolci přibýlo 223 obyvatel, ve druhém to bylo pouze 11. K nejvyššímu přírůstku došlo v roce 2007 a podílela se na tom především migrace, k úbytku celkového počtu obyvatel došlo pouze v roce 2009 převážně vlivem migrace a také v roce 2004 spíše vlivem záporného přirozeného přírůstku. Opět lze tedy připomenout správný odhad z předchozího zpracování plánu, který předpokládal pozvolný nárůst celkového počtu obyvatel. Na druhé straně však očekávání v podobě 2 tis. nových obyvatel nebylo do roku 2012 naplněno a ani počet obyvatel vlastního města nedosáhl avizovaných 10,5 tis. obyvatel (zůstal na 9 tis.).

Ve srovnání s okresem i krajem lze konstatovat, že Humpolec vykazoval příznivější podmínky z hlediska nárůstu počtu obyvatel v obou pětiletých obdobích. Na republikové úrovni lze rozdíly vysvětlit dosti zřetelnou zahraniční migrací (hrubá míra zahraničního migračního salda činila průměrně 3,3 ‰ ročně), která pokryla i úbytek obyvatelstva přirozenou měnou v prvním pětiletém období.

V závěru této podkapitoly lze shrnout, že město Humpolec má ve srovnání s okresem Pelhřimov, Krajem Vysočina i ČR méně příznivé podmínky z hlediska přirozeného pohybu obyvatel, tzn. spíše podprůměrnou porodnost a především vyšší úmrtnost, což vede v úhrnu k tomu, že zde počet obyvatel přirozenou měnou dlouhodobě klesá. Vývoj v posledních pěti letech však potvrdil očekávání uvedené v předchozí verzi Strategického plánu rozvoje města Humpolec, v níž autoři předpokládali nárůst porodnosti. Na druhé straně stále převládají příznivé podmínky pro migraci, neboť město během sledovaného období opouštělo stěhováním méně osob než se sem přistěhovalo. Mírný, ale stabilní úbytek obyvatel přirozenou měnou a na druhé straně dlouhodobý přírůstek migrací naznačují, že počet obyvatel ve městě bude v následujících letech spíše stagnovat⁸.

3.1.4. Struktura obyvatel

Od roku 1991 jsme svědky toho, že se již příliš nemění počet obyvatel žijících na území České republiky, ale mění se jeho struktura, a to především věková a vzdělanostní. Zatímco vzdělanostní struktura se zlepšuje, neboť přibývá obyvatel minimálně s maturitou, věková struktura se výrazně zhoršuje, což má především negativní dopad na ekonomiku státu. Stárnutí obyvatelstva a jeho nedostatečné nahrazování mladší ekonomicky aktivní složkou vede např. k nutnosti prodlužovat věk odchodu do starobního důchodu. Nárůst počtu obyvatel v důchodovém věku, který v současnosti vrcholí (do důchodového věku se dostávají silné ročníky narozené po druhé světové válce) povede k dalším ekonomickým nárokům na sociální a zdravotní péči. V následujícím textu bude analyzována situace podle pohlaví, věku a vzdělání obyvatelstva Humpolce, národnosti a náboženského vyznání, a to dle výsledků sčítání lidu, domů a bytů. Časová komparace bude zajištěna srovnáním situace v roce 2001 a 2011, prostorová komparace porovnáním vybraných ukazatelů za město, okres, kraj a ČR.

Struktura obyvatelstva města Humpolec podle **pohlaví** zůstává od roku 2001 téměř neměnná (mírná převaha žen). Humpolec je v Kraji Vysočina po Pelhřimově, Žďáru nad Sázavou a Havlíčkově Brodě čtvrté město nad 10 tis. obyvatel s největší převahou žen (k 1.1.2013 to bylo 51,4 %). Dle sčítání lidu z roku 2011 vykázal Humpolec rovněž více žen (51,2 %) ve

⁸ Změna územního plánu z roku 2010 počítá (obdobně jako při vzniku ÚP v roce 2002) při definování rozvojových ploch s navýšením počtu obyvatel do roku 2020 zhruba na 13 tis. obyvatel.

srovnání s okresem Pelhřimov a Krajem Vysočina (shodně 50,4 %) i s ČR (50,9 %). Podíl žen se oproti výsledkům sčítání lidu v roce 2001 v Humpolci snížil pouze minimálně (51,6 %).

Charakteristiku obyvatel dle **věku** můžeme hodnotit kromě vlastní struktury pomocí indexu stáří. Následující tabulka zachycuje strukturu obyvatelstva na základě výsledků sčítání lidu v roce 2001 a 2011 a jasně dokazuje trend stárnutí obyvatelstva. Nejenže během posledních 10 let klesl podíl dětí mladších 15 let, ale podstatně se zvýšil podíl osob starších 65 let, a to až tak, že index stáří na všech úrovních překročil hodnotu 100 %. Situace zůstala v Humpolci podstatně horší než v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina i v ČR. I před 10 lety zde byl index stáří ve srovnání s ostatními územími nejvyšší a už tehdy překračoval hranici 100. Nepříznivý vývoj měl logicky také index ekonomické závislosti, který v roce 2001 dosahoval obdobných hodnot jako v okrese i kraji, ale do roku 2011 se oběma územním celkům vzdálil nepříznivým směrem. Je tedy možné konstatovat, že se věková struktura města během posledních deseti let podstatně zhoršila.

Tab. 3.6: Věková struktura obyvatel Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR v letech 2001 a 2011

		1.3.2001		26.3.2011	
		abs.	%	abs.	%
Humpolec	0 – 14 let	1 710	15,6	1 490	13,6
	15 – 64 let	7 507	68,7	7 386	67,5
	65 a více let	1 712	15,7	2 069	18,9
	index stáří (65+/0-14)*100 (%)	100,1		138,9	
	index ekon. závislosti*	45,6		48,2	
okres Pelhřimov	0 – 14 let	11 888	16,3	10 190	14,0
	15 – 64 let	50 087	68,6	49 551	68,3
	65 a více let	11 009	15,1	12 828	17,7
	index stáří (65+/0-14)*100 (%)	92,6		125,9	
	index ekon. závislosti*	45,7		46,5	
Kraj Vysočina	0 – 14 let	88 582	17,3	75 006	14,6
	15 – 64 let	353 067	68,9	354 336	69,1
	65 a více let	70 494	13,8	83 385	16,3
	index stáří (65+/0-14)*100 (%)	79,6		111,2	
	index ekon. závislosti*	45,1		44,7	
Česká republika	0 – 14 let	1 654 862	16,2	1 527 670	14,5
	15 – 64 let	7 161 144	70,0	7 360 249	69,7
	65 a více let	1 414 054	13,8	1 674 295	15,8
	index stáří (65+/0-14)*100 (%)	85,4		109,6	
	index ekon. závislosti*	42,9		43,5	

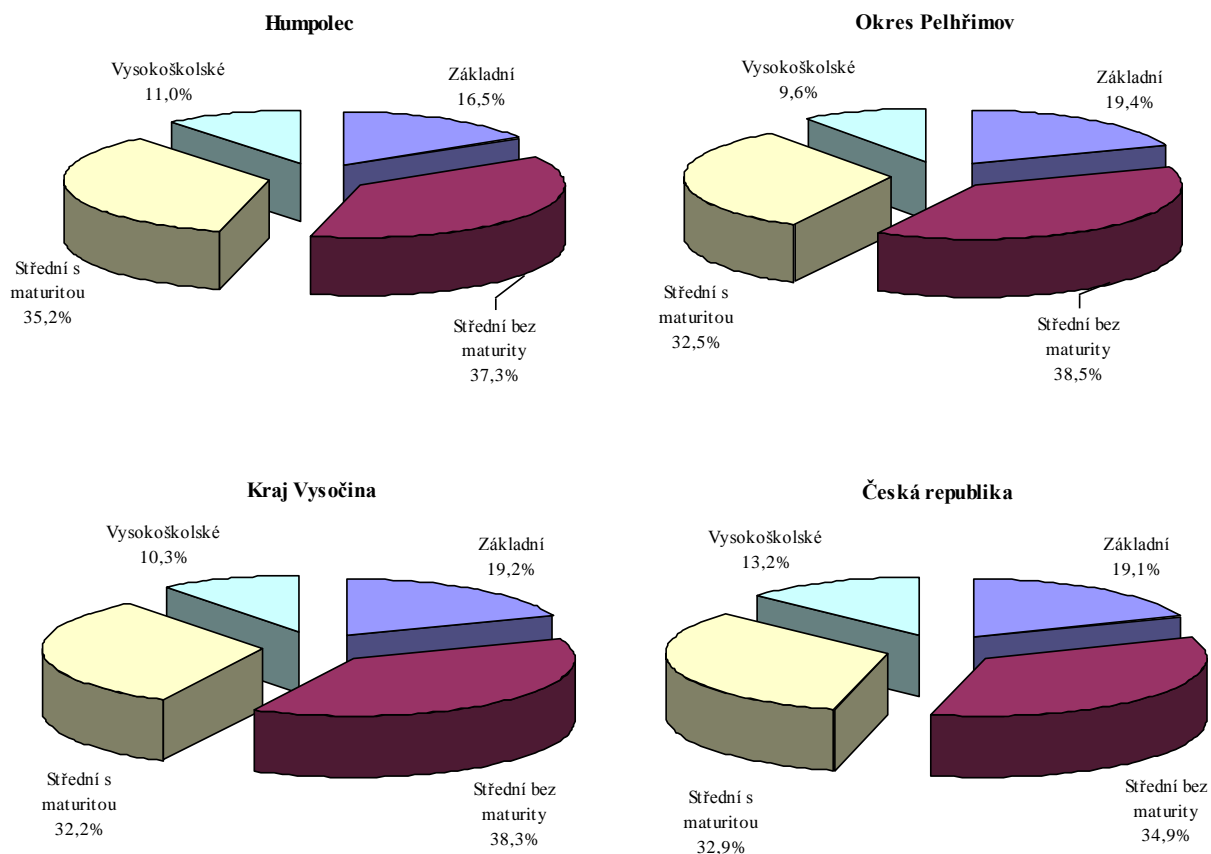
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001, ČSÚ, Praha, 2005, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

I z hlediska průměrného věku je na tom Humpolec ve srovnání s ostatními městy nad 5 tis. obyvatel lokalizovanými v Kraji Vysočina hůře – vyšší průměrný věk než 42,6 let jako v Humpolci byl k 1.1.2013 spočten pouze v Ledči nad Sázavou a v Telči.

Město Humpolec vykazuje příznivější **vzdělanostní** strukturu obyvatel starších 15 let než je tomu v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina. Základní vzdělání (včetně neukončeného základního vzdělání a osob bez vzdělání) vykázalo při sčítání v roce 2011, jehož výsledky jako jediný zdroj informací o vzdělanostní struktuře měst lze použít, pouze 16,5 % obyvatel

starších 15 let, zatímco na ostatních úrovních to byla téměř pětina. Podíl osob s nejvýše základním vzděláním se od posledního sčítání lidu v roce 2001 podstatně snížil (tehdy činil v okrese, kraji i v ČR téměř čtvrtinu obyvatel starších 15 let, v Humpolci 21,3 %). Město si tak udržuje dlouhodobě velmi nízký podíl těchto obyvatel.

Obr. 3.19: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011

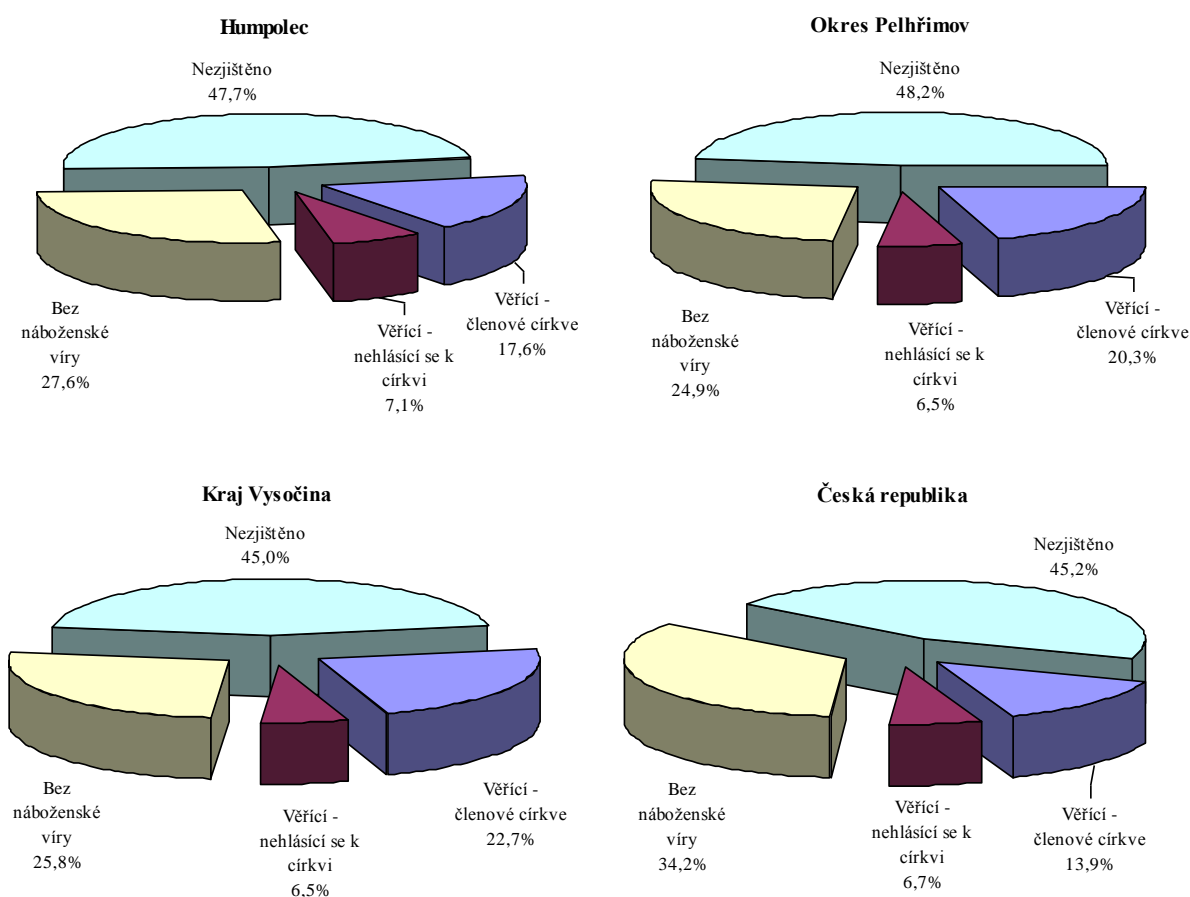
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty
Základní = základní vzdělání včetně neukončeného a bez vzdělání

Střední vzdělání bez maturity mělo v Humpolci 37,3 % obyvatel, což bylo zhruba stejně jako na vyšších územních úrovních, přičemž okres i kraj vykazovaly výrazně vyšší podíl než byl celorepublikový průměr. Mezi oběma sčítáními se i podíl těchto osob v Humpolci snížil, a to o 2,8 procentních bodů (dále p.b.). Maturitní zkoušku mělo ke dni posledního sčítání složeno 35,2 % obyvatel města starších 15 let (adekvátní hodnoty za okres byly 32,5 %, za kraj 32,2 % a za ČR 32,9 %), tedy o něco více než na úrovni vyšších územních celků. Vysokou školu pak mělo v Humpolci absolvovanou 11,0 % dospělé populace, což bylo více než v celém okrese (9,6 %) a kraji (10,3 %), ale méně než v republice (13,2 %). U obou posledně jmenovaných vzdělanostních kategorií došlo za posledních 10 let k velmi podstatnému zvýšení hodnot (v úhrnu o 8,2 p.b.). Celý Kraj Vysočina vykazuje dlouhodobě nižší než průměrnou vzdělanostní úroveň obyvatelstva a Humpolec je jednou z mála světlých výjimek (vyšší hodnotu obyvatel nejméně s maturitou z měst nad 5 tis. obyvatel v Kraji Vysočina vykázalo kromě okresních měst pouze Nové Město na Moravě a Velké Meziříčí).

V posledních třech sčítáních lidu se zjišťovala také struktura obyvatelstva podle **náboženského vyznání** (v roce 1991 poprvé od sčítání z roku 1950, neboť v roce 1954 byla

tehdejší vládou zrušena evidence náboženského vyznání), kterou k 26.3.2011 zachycuje obrázek č. 3.20. Sčítání v roce 2011 bylo charakteristické tím, že zde převládla výrazněji než při předchozích sčítáních složka populace, která na danou otázku vůbec neodpověděla. Ze všech obyvatel ČR ji jakýmkoliv způsobem zodpovědělo pouze 54,8 % obyvatel (v roce 2001 to bylo 91,2 %). V okrese Pelhřimov a v Humpolci byl ten podíl ještě nižší (52,2 % v Humpolci). Věřící tvořili v Humpolci pouze 24,9 % všech obyvatel, což však bylo i tak více než na úrovni celé ČR (20,6 %). Těch, kterých se přihlásilo k některému konkrétnímu náboženskému vyznání, byla ve městě i v okrese pouze necelá pětina a na úrovni Kraje Vysočina pak 22,7 %, což bylo stále podstatně více než v celé ČR (13,9 %). Zatímco na Vysočině tvořily osoby bez vyznání zhruba čtvrtinu (v Humpolci 27,6 %), v celé ČR se označila jako bez vyznání více než třetina populace (34,2 %). I toto sčítání lidu tedy potvrdilo větší religiozitu obyvatel Kraje Vysočina, potažmo okresu Pelhřimov a města Humpolec.

Obr. 3.20: Struktura obyvatelstva Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle vyjádření k náboženskému vyznání

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

Humpolec stejně jako okres Pelhřimov i Kraj Vysočina vykazují nadprůměrné zastoupení věřících římskokatolické církve a naopak podprůměrný podíl obyvatel vyznávajících Církev československou husitskou ve srovnání s průměrem ČR, ale o něco vyšší než v okrese i kraji. Ostatní církve jsou ve městě mezi obyvateli oblíbeny mnohem méně než v průměru v celé ČR, i když opět o něco více než v okrese a kraji.

Tab. 3.7: Struktura obyvatel Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle jednotlivých církví

Náboženské vyznání	Humpolec		Okres Pelhřimov (%)	Kraj Vysočina (%)	ČR (%)
	abs.	%			
Církev římskokatolická	1 567	81,6	85,0	84,4	73,9
Českobratrská církev evangelická	37	1,9	2,4	3,9	3,5
Církev československá husitská	37	1,9	0,6	0,9	2,7
Ostatní	281	14,6	12,0	10,8	19,9
Celkem věřící	1 922	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

Kromě náboženské struktury lze sledovat na základě výsledků sčítání lidu také strukturu **národnostní**. Chápání pojmu „národnost“ se během jednotlivých sčítání měnila, ale při posledních třech sčítáních bylo možné národnost volně vypsát, nikoliv vybírat z nabídnutých možností. Při sčítání v roce 1991 se projevila snaha obyvatel pocítujících příslušnost k moravské národnosti tento svůj postoj vyjádřit, takže při tomto šetření bylo v ČR zjištěno 13,2 % obyvatel moravské národnosti. O deset let později již tento postoj nebyl tak zřejmý a k moravské národnosti se přihlásilo pouze 4,0 % obyvatel, v roce 2011 pak necelých 5 %, nicméně obdobně jako u náboženského vyznání byla velmi výrazně zastoupena skupina, která svoji národnost nedefinovala (26,0 %). Zhruba čtvrtina nezařazených byla také v Kraji Vysočina i v okrese Pelhřimov, v samotném Pelhřimově nebyla zjištěna u 24,7 % obyvatel. V Kraji Vysočina se k moravské národnosti přihlásilo o něco více obyvatel (7,0 %), ale v okrese Pelhřimov i ve městě byl jejich podíl zanedbatelný. Víc už zde žilo Slováků (0,8 %), obdobně jako v celém okrese (0,6 %), ale i tak jich bylo podstatně méně než v celé ČR. Rovněž ostatní národnosti zde byly zastoupeny méně výrazně než v ČR a lze proto tvrdit, že národnostní struktura Humpolce je téměř homogenní⁹.

Tab. 3.8: Struktura obyvatel Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle národnosti

Národnost	Humpolec		Okres Pelhřimov (%)	Kraj Vysočina (%)	ČR (%)
	abs.	%			
Česká	8 031	73,4	72,7	65,3	63,8
Moravská	15	0,1	0,1	7,0	4,9
Slovenská	83	0,8	0,6	0,6	1,4
Ostatní	109	1,0	1,1	2,4	3,9
Nezjištěno	2 707	24,7	25,4	24,8	26,0
Celkem	10 945	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

Výsledky SLDB umožňují analyzovat také domácnosti, tedy uskupení osob společně hospodařících. Od předchozího sčítání v Humpolci vzrostl počet jednočlenných z 25 na 30 % všech domácností (4,4 tis.) a naopak klesl podíl úplných domácností z 62 na 52 %. Podíl úplných domácností z celkového počtu domácností je navíc nižší než v průměru v okrese Pelhřimov a Kraji Vysočina. Na jednu domácnost připadá průměrně 2,5 osob (v roce 2001 to bylo 2,7 osob).

⁹ Na základě dat ze sčítání nelze hodnotit ani podíl romské populace mezi obyvateli města, neboť pouze jeden člověk se přihlásil k této národnosti (v okrese Pelhřimov 4 osoby, v celém kraji pak 129 obyvatel). V celé ČR by tak podle výsledků SLDB žila necelá desetina procenta obyvatel romské národnosti (5 199 osob).

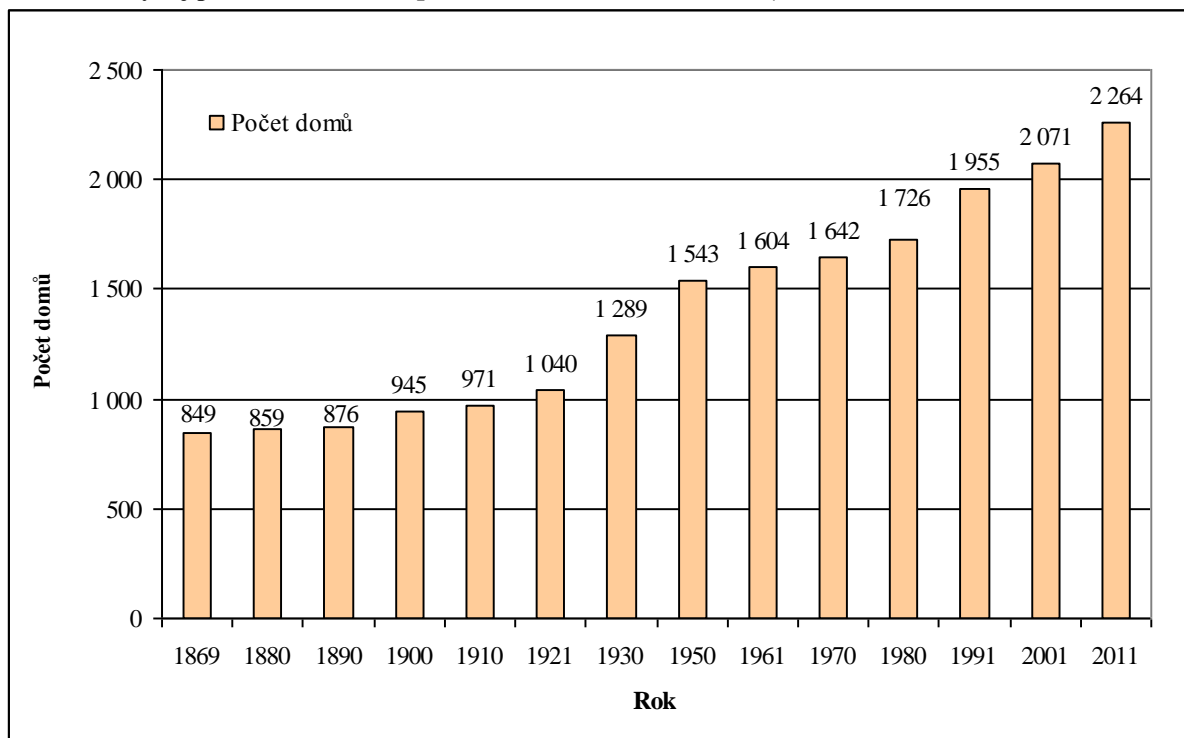
3.2. Vývoj bytového fondu města Humpolec

3.2.1. Vývoj počtu domů (1869–2011)

V rámci všech moderních sčítání lidu byly sledovány také počty domů lokalizovaných na území obcí. Od roku 1869 do roku 1910 rostl počet domů v Humpolci pouze velmi pozvolna a až v roce 1921 překročil hranici tisíce domů, přičemž na jeden dům připadalo 8,5 obyvatel, což bylo více než na úrovni okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina i České republiky (6,7 – 7,5 obyvatel na dům). V následujících 10 letech docházelo k intenzivnější výstavbě a do roku 1930 vzrostl počet domů na téměř 1,3 tis., takže na jeden dům vycházelo 6,4 obyvatel (v okrese 5,7, v kraji 5,8 a v ČR 6,7).

K dalšímu nárůstu počtu domů navzdory hospodářské krizi a druhé světové válce došlo v období 1930 – 1950. Při sčítání v roce 1950 bylo na území města evidováno 1 543 domů (pro srovnání – stejně jako v Pelhřimově). Na jeden dům připadalo 5 obyvatel, zatímco jinde z důvodu výraznějšího úbytku počtu obyvatel byly hodnoty ještě nižší (v okrese 4,3, v kraji 4,5 a v ČR 5,1 obyvatel na jeden dům). V dalších desetiletích počet domů stagnoval, čehož příčinou byla kromě metodické změny ve sčítání (viz pozn. č. 10) zřejmě také likvidace starých domů a postupná výstavba velkokapacitních panelových sídlišť. To se v Humpolci projevilo zvyšováním počtu obyvatel na jeden dům a tento trend pokračoval až do roku 1980, kdy opět na jeden dům připadalo 6,2 obyvatel. Nárůst byl zaznamenán i v případě ostatních území (v roce 1980 na jeden dům v okres připadalo 4,7 obyvatel, v kraji 5 a v ČR 6,3).

Obr. 3.21: Vývoj počtu domů v Humpolci z dlouhodobého hlediska (1869–2011)¹⁰

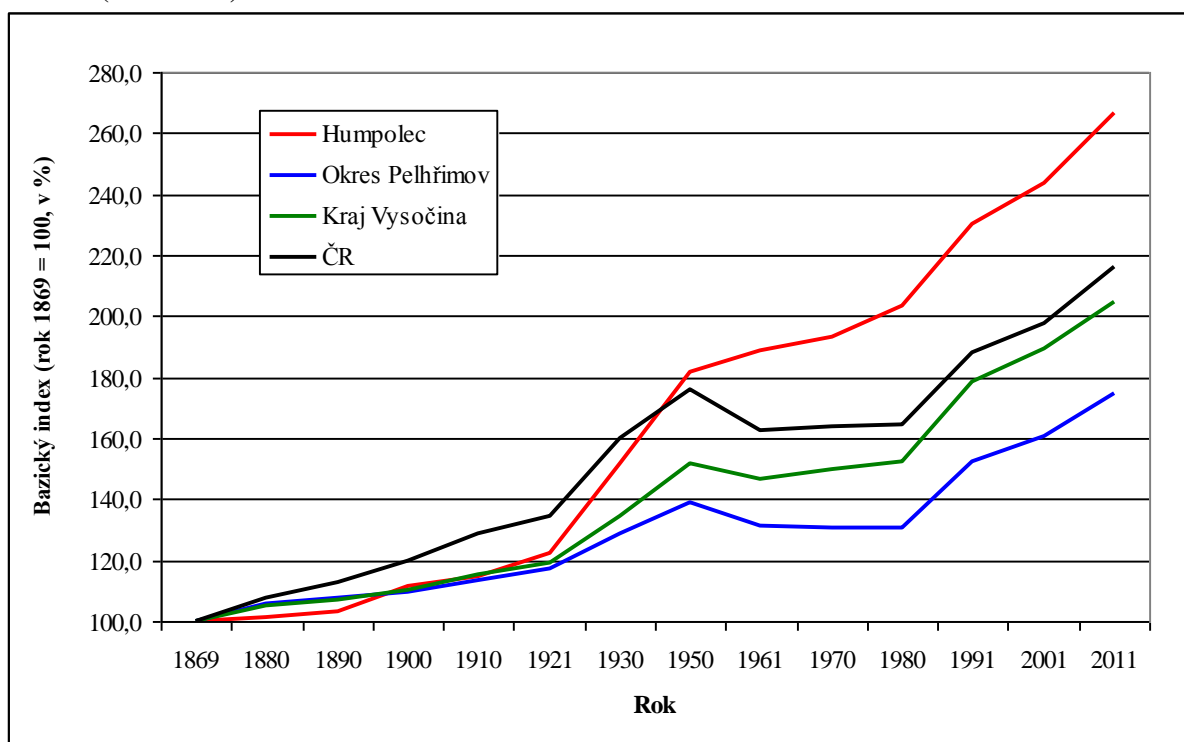
Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, ČSÚ, 2007, Statistický lexikon obcí ČR 2013, ČSÚ, Praha, 2013

¹⁰ V letech 1961 – 1980 šlo pouze o trvale obydlené domy, v ostatních letech o všechny domy, tedy trvale obydlené i neobydlené.

Až v roce 2001 přesáhl počet domů v Humpolci hodnotu 2 tis., ale počet obyvatel na jeden dům stále dosahoval 5,3, což bylo zhruba stejně jako v ČR (5,2), ale podstatně více než v okrese (4,0) a kraji (3,7). Během posledních 10 let se počet domů v Humpolci výrazně zvýšil (téměř o 10 %) a při posledním sčítání na jeden dům tak připadalo 4,9 obyvatel, což bylo však stále výrazně více než v okrese (3,3), v kraji (3,8) a stejně v ČR. Všechna okresní města v kraji a také Velké Meziříčí, Nové Město na Moravě, Bystřice nad Pernštejnem a Náměšť nad Oslavou však vykázala při posledním sčítání ještě větší hodnoty.

Vývoj bazického indexu v následujícím obrázku vypovídá o dosti odlišném vývoji počtu domů v Humpolci ve srovnání s ostatními sledovanými územními celky. V ČR rostl počet domů až do roku 1921 o něco rychleji než ve městě, okrese i kraji (v ČR vzrostl počet domů ve srovnání s rokem 1869 o téměř 40 %, v ostatních územích zhruba o 20 %). V dalších 30 letech se však intenzita výstavby v Humpolci výrazně zvýšila a v roce 1950 zde bylo registrováno o 80 % domů více než na počátku daného období, což bylo rovněž o něco více než v ČR. Do roku 1961 však na republikové úrovni klesl počet domů podstatně více než na ostatních úrovních a obdobně jako v okrese následně stagnoval, kdežto v Kraji Vysočina mírně rostl a v Humpolci intenzivní výstavba domů pokračovala, takže v roce 2011 stálo ve městě 2,7krát více domů než v roce 1869. Také v celé ČR i na území Kraje Vysočina se počet domů do roku 2011 více než zdvojnásobil, v okrese Pelhřimov se zvýšil zhruba o 75 %.

Obr. 3.22: Vývoj počtu domů v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR z dlouhodobého hlediska (1869–2011)

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, ČSÚ, 2007, Statistický lexikon obcí ČR 2013, ČSÚ, Praha, 2013, vlastní výpočty

3.2.2. Domovní fond

Struktura domovního fondu je ovlivněna skutečností, že jde o městský prostor s větší koncentrací obyvatel na malém území, kdy v nejexponovanějších místech převládají bytové domy, kdežto ve venkovských částech správního území města spíše zástavby s rodinnými

domy. Domovní fond města Humpolec tvořilo v roce 2011 celkem 2 251 domů, z nichž bylo 83,6 % trvale obydlených, což bylo více než na úrovni okresu (72,8 %) a kraje (79,0 %) a zhruba stejně jako v ČR (82,5 %). Neobydlených domů bylo pouze 369, přičemž 196 z nich tvořily objekty sloužící k rekreaci, což bylo podstatně méně než v okrese Pelhřimov, ale více než v průměru v ČR. Stáří domovního fondu se příliš nelišilo ve srovnání s ostatními územními celky – před rokem 1970 bylo v Humpolci vystavěno či naposledy rekonstruováno 43,7 % všech domů, v okrese 43,4 %, v kraji 42,6 % a v celé ČR pak 47,5 %. V posledních deseti letech bylo postaveno či rekonstruováno 9,1 % všech stávajících trvale obydlených domů, tedy méně než v okrese (10,1 %), v kraji (11,1 %) i v ČR (12,2 %).

Tab. 3.9: Domovní fond Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR (k 26.3.2011)

Území	celkem	z toho		
		trvale obydlené	neobydlené	z neobydlených pro rekreaci
Humpolec (abs.)	2 251	1 882	369	196
Humpolec (rel.)	100,0	83,6	16,4	53,1
okres Pelhřimov	21 668	72,8	27,2	73,4
Kraj Vysočina	136 612	79,0	21,0	59,7
ČR	2 149 756	82,5	17,5	44,3

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Mezi obydlenými domy převažovaly rodinné domy (1 641 domů), které tvořily 87,2 % všech trvale obydlených domů. Bytových domů bylo evidováno 206 (10,9 %). Bytové domy jsou charakteristické pro urbanizovaná území s vysokou koncentrací obyvatelstva, proto je podíl bytových domů v Humpolci vyšší než na úrovni okresu (7,9 %) i kraje (7,6 %), ale ne již tak jako v celé ČR (12,1 %). Ve srovnání s ostatními městy v kraji je zástavba bytovými domy nižší než ve všech okresních městech (ta mají většinou nad 15 %, v případě Jihlavy nad 25 %), ale také než ve velikostně srovnatelném Velkém Meziříčí (12,8 %) a Novém Městě na Moravě (11,8 %).

To dokazují také údaje o obydlených bytech. Ve 1 882 trvale obydlených domech bylo celkem 4 044 obydlených bytů, tzn. na jeden dům vychází 2,1 bytů, tedy více než v ČR (1,8), Kraji Vysočina (1,3) i v okrese Pelhřimov (1,2). Situace se ve srovnání s předchozím sčítáním příliš nezměnila (2,2 bytů na jeden dům). Největší podíl bytů je situován v domech vlastníků bytů (38,6 %) obdobně jako v ČR (37,3 %), kdežto v osobním vlastnictví je pouze 23,5 % všech bytů (v ČR 27,2 %). Více je v Humpolci také bytů v družstevním vlastnictví (18,6 %) než v celé ČR (11,1 %).

Humpolec vykázal při sčítání spíše podprůměrnou vybavenost domácností počítačem s internetem ve srovnání s ostatními územními celky – 51,0 % bytů disponovalo internetem, v okrese 52,2 %, v kraji 54,5 % a v ČR 56,6 %. Vybavenost koupelnou s minimálně sprchovým koutem a splachovacím záchodem převyšuje průměr ČR, což je charakteristické pro větší města. O něco nižší než v ČR je počet bytů, do kterých je zaveden plyn (58,2 % oproti 66,1 % v ČR; od roku 2001 se zvýšil z 51,6 %), avšak využití plynu k vytápění používá 40,7 % bytů, v ČR 37,7 %. Zhruba stejně je také bytů, které využívají k vytápění ústředního topení (71,2 %, v ČR 72,0 %) a o něco více těch, které jsou vybaveny vlastním kotlem (17,6 %, v ČR 13,5 %).

Na závěr lze zmínit také intenzitu bytové výstavby v Humpolci, tedy počet dokončených bytů na 1000 obyvatel. Za posledních 10 let, tzn. od roku 2003 do konce roku 2012 bylo ve městě

dokončeno 447 bytů, tj. průměrně ročně 45 bytů, což odpovídá 4,1 bytů na 1000 obyvatel. To bylo více než v ČR (3,2) i v kraji (3,0). Jde o další důkaz atraktivity města pro bydlení.

4. TRH PRÁCE

4.1. Ekonomická aktivita a zaměstnanost

Ekonomická aktivita obyvatelstva podává informace o počtu obyvatel, kteří jsou schopni podílet se na ekonomickém růstu a rozvoji území¹¹. Ve městě Humpolec žilo při posledním sčítání lidu v roce 2011 celkem 5 546 ekonomicky aktivních obyvatel a z celkového počtu obyvatel tak představovali 50,7 %. To bylo stejně jako na úrovni okresu (50,9 %), ale méně než v kraji (51,1 %) i v ČR (52,3 %). Pokud bychom měřili míru ekonomické aktivity, tedy podíl ekonomicky aktivních osob z obyvatel starších 15 let, byla by hodnota tohoto ukazatele v případě Humpolce 58,7 % (v roce 2001 to bylo 57,9 %), v okrese 59,2 %, v kraji 59,9 % a v ČR 61,1 %. Míra ekonomické aktivity je v Humpolci tedy o něco nižší než činil průměr všech ostatních nadřazených územních celků, ale již nedošlo k takovému propadu počtu ekonomicky aktivních jako během ekonomické transformace v devadesátých letech.

Ekonomicky aktivní obyvatelé, resp. zaměstnané osoby však nepracují pouze v samotném Humpolci, ale za prací vyjíždějí i do ostatních měst v kraji, mimo kraji či do zahraničí. Naopak do Humpolce dojíždějí za prací i obyvatelé jiných měst a obcí nejen v zázemí města, ale i z větší vzdálenosti. V roce 2001 vyjížděla za hranice města za prací zhruba čtvrtina všech zaměstnaných, kdežto o deset let později to bylo pouze 871 osob, tedy 17,0 %, z toho v rámci okresu 398 osob, tj. 45,7 %. Nejvíce obyvatel vyjíždělo za prací do Pelhřimova (213, tj. 24,5 %), ale více než sto také do Prahy (14,7 %) a Jihlavy (12,7 %). Naopak do Humpolce za prací dojíždělo 1 749 osob, z toho z okresu 989 (tj. 56,5 %). Nejvíce dojíždělo ze Světlé nad Sázavou (179, tj. 10,2 %), dále z Pelhřimova a Jiřic (vždy více než 100). Z jiných okresů Kraje Vysočina do Humpolce dojíždělo 622 osob za prací. Bilance dojížděky, tedy rozdíl mezi počtem dojíždějících a vyjíždějících za prací, činil 878 osob.

Na základě výše uvedených dojížděkových poměrů lze odhadnout také počet obsazených pracovních míst (OPM) ve městě ke dni sčítání¹², kterých bylo 6 009. Humpolec tedy představuje velmi významnou koncentraci pracovních míst v Kraji Vysočina a v posledních deseti letech došlo k výraznému zdůraznění jeho pracovní funkce. Na začátku devadesátých let bylo v Humpolci téměř 6,4 tis. OPM, ale jejich počet se během ekonomické transformace rychle snižoval, takže v roce 2001 jich bylo již jen 5,5 tis. Počet dojíždějících v roce 1991 i v roce 2001 sice převažoval nad počtem vyjíždějících za prací, nicméně bilance dojížděky nečinila ani 500 osob. Do roku 2011 došlo tedy téměř ke zdvojnásobení salda dojížděky do zaměstnání a počet obsazených pracovních míst se zvýšil o 467, tj. o 8,4 %. Pracovní funkce města byla mnohem větší než v případě okresního města Pelhřimov, kde bylo sice v roce 2011 sečteno 10,2 tis. obsazených pracovních míst, nicméně jejich počet ve srovnání s rokem 2001 klesl o 1,3 tis. Velikostně odpovídající města Velké Meziříčí a Nové Město na Moravě nezaznamenaly tak významné změny jako Humpolec; ve Velkém Meziříčí se počet OPM zvýšil zhruba o 5 %, kdežto v Novém Městě zaznamenal spíše mírný úbytek ve srovnání s rokem 2001.

¹¹ Ekonomicky aktivní obyvatelstvo se zjišťuje pouze při sčítání lidu, tedy jednou za deset let. Mezi ekonomicky aktivní osoby dle posledního sčítání lidu 2001 jsou zahrnuty všechny osoby, které uvedly, že patří mezi zaměstnané osoby, zaměstnavatele, osoby samostatně činné, pracující důchodce, pracující studenty a učně, ženy na mateřské dovolené v trvání 28 resp. 37 týdnů, osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, ve vazbě a výkonu trestu nebo osoby nezaměstnané. V roce 2011 již v souboru obyvatel nefigurovaly osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, jinak zůstaly kategorie stejné.

¹² Jde o rozdíl mezi zaměstnanými, trvale bydlícími ve městě a saldem dojížděky za prací do města.

4.1.1. Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle kategorie ekonomické aktivity

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo lze dále členit na zaměstnané a nezaměstnané. Ze zaměstnaných lze dále určit zaměstnance a podnikatele. Podíl nezaměstnaných z celkového počtu ekonomicky aktivních je možno chápat jako míru nezaměstnanosti ke dni sčítání lidu. Ta v případě města Humpolec činila 7,5 %, což bylo sice více než v okrese (6,6 %) a výrazně méně než v kraji (9,2 %) a v celé ČR (9,8 %). Ze zaměstnaných ve všech územních jednotkách převažoval počet zaměstnanců nad počtem podnikatelů. Zaměstnanci v Humpolci, v okrese Pelhřimov i v Kraji Vysočina tvořili více než ¾ zaměstnaných osob, v celé ČR pak o něco méně (72,6 %). Z tohoto hlediska vykazalo město, okres i kraj tedy nižší podnikatelskou aktivitu než činil průměr ČR.

Tab. 4.1: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Humpolec, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR

Územní jednotka	Ekonomicky aktivní	z ekonomicky aktivních zaměstnaní	ze zaměstnaných		z ekonomicky aktivních nezaměstnaní
			zaměstnanci	podnikatelé	
Humpolec (abs.)	5 546	5 131	3 932	736	415
Humpolec (rel.)	100,0	92,5	76,6	14,3	7,5
Okres Pelhřimov	36 923	93,4	75,4	15,4	6,6
Kraj Vysočina	262 107	90,8	76,9	14,0	9,2
ČR	5 523 428	90,2	72,6	15,2	9,8

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

4.1.2. Struktura ekonomicky aktivních obyvatel podle vzdělání

Vzdělanostní struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Humpolec, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR je zachycena v tabulce č. 4.2 a obrázku č. 4.1. Je z nich patrné, že nejsilnější skupinou v Humpolci stejně jako na úrovni celé ČR byli ekonomicky aktivní s nejvýše středním vzděláním s maturitou (40,7 %), zatímco v případě okresu i kraje tvořily největší skupinu ekonomicky aktivní osoby s nejvýše středním vzděláním bez maturity. V Humpolci však byly rozdíly minimální (40,1 %). Na druhé straně bylo v Humpolci o něco více než v okrese a kraji mezi ekonomicky aktivními vysokoškoláky (14,4 %). Index vzdělanosti¹³ ekonomicky aktivních obyvatel tedy v Humpolci představoval 83,9, zatímco v ČR šlo o 89,1, v Kraji Vysočina pouze o 79,0 a v okrese Pelhřimov pak o 77,7.

Tab. 4.2: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Humpolec, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR dle vzdělání

Územní jednotka	Ekonomicky aktivní	z toho se vzděláním			
		základní vč. bez vzdělání	střední bez maturity	střední s maturitou	vysokoškolské
Humpolec (abs.)	5 546	264	2 225	2 261	796
Humpolec (rel.)	100,0	4,8	40,1	40,7	14,4
Okres Pelhřimov	36 923	5,9	42,2	39,0	12,9
Kraj Vysočina	262 107	6,1	42,3	37,9	13,7
ČR	5 523 428	8,2	36,9	37,8	17,1

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

¹³ Podíl osob se středním vzděláním s maturitou a trojnásobku počtu vysokoškoláků z celkového počtu ekonomicky aktivních.

Nejmenší skupinu představovali ve všech územních celcích ekonomicky aktivní s nejvýše základním vzděláním (vč. bez vzdělání a s nedokončeným základním vzděláním), ale i zde byly zřejmé výrazné rozdíly – město Pelhřimov mělo pouze necelých 5 % ekonomicky aktivních, okres a kraj zhruba 6 %, ale v celé ČR jich bylo sečteno 8,2 % z celkového počtu ekonomicky aktivních. Vzdělanostní úroveň ekonomicky aktivních obyvatel města Humpolec ve srovnání s průměry okresu a kraje o něco lepší.

4.1.3. Struktura zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti

U zaměstnaných osob a částečně i u osob nezaměstnaných lze stanovit jejich strukturu podle odvětví ekonomické činnosti, v rámci něhož byli ve chvíli sčítání zaměstnaní nebo které vykonávali ve svém posledním zaměstnání (v případě nezaměstnaných). Vzhledem k menší spolehlivosti dat o nezaměstnaných však v této podkapitole bude analyzována pouze odvětvová struktura zaměstnaných.

Tab. 4.3: Struktura zaměstnaných v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti

Odvětví	Humpolec		Okres Pelhřimov		Kraj Vysočina		Česká republika	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
I. sektor	160	3,1	3 026	8,8	15 993	6,7	151 268	3,0
Zemědělství	129	2,5	2 576	7,5	13 452	5,7	119 047	2,4
Lesnictví a rybolov	31	0,6	450	1,3	2 541	1,1	32 222	0,6
II. sektor	2 074	40,4	14 224	41,2	102 596	43,1	1 778 046	35,7
Průmysl	1 762	34,3	11 713	34,0	83 963	35,3	1 396 560	28,0
Těžba nerostných surovin	3	0,1	41	0,1	1 236	0,5	41 272	0,8
Zpracovatelský průmysl	1 696	33,0	11 324	32,8	78 507	33,0	1 277 511	25,6
- potravinářský	197	3,8	1 360	3,9	8 130	3,4	129 587	2,6
- TOK*	23	0,5	907	2,6	5 536	2,3	64 428	1,3
- dřevozpracující	138	2,7	1 014	2,9	4 329	1,8	39 781	0,8
- papírenský a polygr.	36	0,7	213	0,6	1 743	0,7	40 799	0,8
- chemický	94	1,8	1 093	3,2	4 554	1,9	122 752	2,5
- sklářský a stav. hmot	24	0,5	132	0,4	2 211	0,9	53 249	1,1
- hutnický a kovozprac.	250	4,9	1 535	4,5	14 433	6,1	231 875	4,7
- strojírenský	519	10,1	2 960	8,6	24 050	10,1	334 645	6,7
- elektrotechnický	88	1,7	515	1,5	6 514	2,7	178 572	3,6
- ostatní zpracovatelský	326	6,4	1 595	4,6	7 006	2,9	81 823	1,6
Výroba a rozvod energií	63	1,2	348	1,0	4 220	1,8	77 777	1,6
Stavebnictví	312	6,1	2 510	7,3	18 632	7,8	381 485	7,7
III. sektor	2 896	56,5	17 235	50,0	119 292	50,1	3 053 271	61,3
Obchod	676	13,2	3 549	10,3	23 923	10,1	573 272	11,5
Pohostinství a ubytování	174	3,4	989	2,9	6 595	2,8	177 926	3,6
Doprava a spoje	384	7,5	2 108	6,1	14 249	6,0	371 655	7,5
Finančnictví	109	2,1	662	1,9	4 372	1,8	138 490	2,8
Služby pro podniky	369	7,2	1 899	5,5	14 797	6,2	505 502	10,1
Veřejná správa a obrana	259	5,0	1 932	5,6	13 757	5,8	329 122	6,6
Vzdělávání	409	8,0	2 324	6,7	15 900	6,7	339 039	6,8
Zdravotní a sociální péče	341	6,7	2 569	7,4	17 312	7,3	370 731	7,4
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	174	3,4	1 203	3,5	8 387	3,5	247 533	5,0
Celkem	5 131	100,0	34 484	100,0	237 881	100,0	4 982 585	100,0

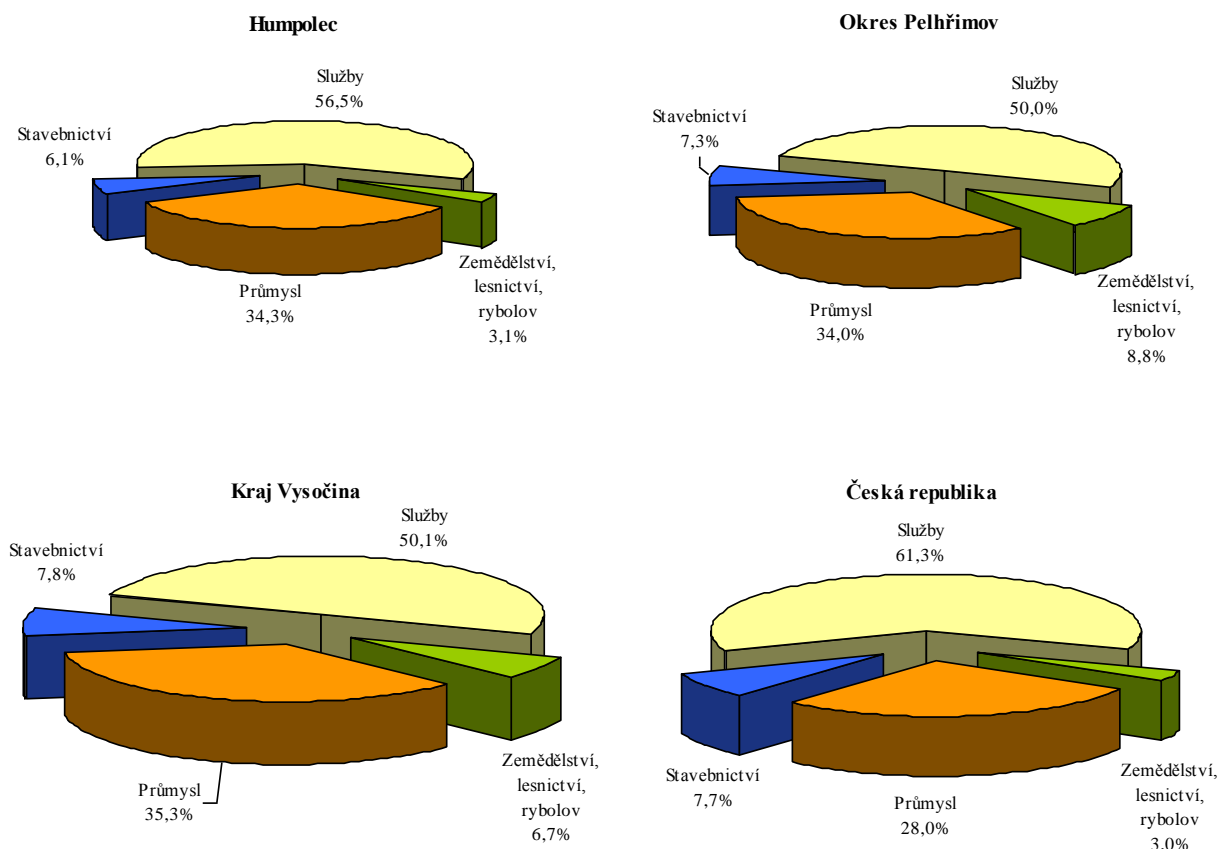
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

* TOK – textilní, oděvní a kožedělný průmysl

Ke dni sčítání bylo v Humpolci sečteno celkem 160 osob, které se věnovaly ve svém zaměstnání zemědělské či lesnické činnosti nebo rybolovu, což představovalo 3,1 % všech zaměstnaných (v roce 2001 to bylo 4,6 %). Tento podíl byl ve srovnání s jinými částmi okresu Pelhřimov i Kraje Vysočina velmi nízký a nijak zvlášť se nelišil od průměru ČR (3,0 %). Kraj Vysočina dlouhodobě vykazuje vysoký podíl pracujících v primárním sektoru, který je zároveň nejvyšší ze všech krajů ČR. I okres Pelhřimov patří mezi regiony výrazně orientované na primární sektor, což dokazuje i to, že v zemědělství a lesnictví při sčítání lidu pracovalo 8,8 % všech zaměstnaných (v tom 7,5 % při zemědělské výrobě).

V sekundárním sektoru bylo dle sčítání lidu zaměstnáno v Humpolci 2 074 osob, což představovalo 40,4 % všech zaměstnaných. Rovněž tento podíl byl o něco nižší než v případě okresu Pelhřimov (41,2 %) a Kraje Vysočina (43,1 %), ale přece jen větší než činil průměr ČR (35,7 %). Nízký byl v rámci sekundéru především podíl zaměstnaných ve stavebnictví (6,1 %), neboť v ostatních územích vždy překračoval hodnotu 7 %. V průmyslu bylo zaměstnáno necelých 1,8 tis. osob, tedy 34,3 % všech zaměstnaných, což bylo více než v ČR (28,0 %), ale o něco méně než v kraji (podstatný pokles ale nastal ve srovnání s rokem 2001, kdy bylo v průmyslu zaměstnáno 38,3 % osob).

Obr. 4.2: Odvětvová struktura zaměstnaných v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti (v %)

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Zpracovatelský průmysl zastával významnou funkci pro zaměstnanost ve městě, v okrese i v Kraji Vysočina. V rámci zpracovatelského průmyslu však v Humpolci nedominovalo výrazně žádné odvětví ve srovnání s ostatními celky, pouze lze zmínit ostatní zpracovatelský

průmysl, v němž byl podíl pracujících čtyřikrát větší než v průměru v celé ČR a zároveň odvětví zaměstnávalo více než 5 % všech osob (odvětví zahrnuje výrobu nábytku, sportovních potřeb, hraček, hudebních nástrojů, kartáčnických výrobků apod.). Nejvíce osob však v rámci zpracovatelského průmyslu pracovalo ve strojírenství a jeho podíl v Humpolci byl vyšší než 10 % a zároveň koncentroval více než 500 zaměstnaných; v okrese Pelhřimov i v Kraji Vysočina překračoval 8 %, tedy více než v případě celé ČR (6,7 %).

Město Humpolec potvrdilo svou pozici střediska v rámci Kraje Vysočina nadprůměrným počtem osob zaměstnaných v terciárním sektoru. Podíl zaměstnaných ve službách (56,5 %) byl podstatně vyšší než činil průměr v okrese, resp. v kraji (50,0 %, resp. 50,1 %), ale přesto nedosahoval republikového průměru (61,3 %). Ve srovnání s rokem 2001 sektor služeb mírně posílil svoji pozici (v roce 2001 pracovalo v terciéru ve městě 53,2 % všech zaměstnaných). Pouze dvě odvětví terciéru však vykazala vyšší podíl zaměstnaných než v ČR, ale o žádné specializaci se zde nedá hovořit. Jednalo se o odvětví obchodu a vzdělávání. Obchod ve městě koncentroval 13,2 % všech zaměstnaných, což bylo více také než v okrese (10,3 %) i kraji (10,1 %). V ostatních odvětvích služeb pracoval vždy menší podíl osob než v ČR; nejslabším odvětvím bylo heterogenní odvětví služeb pro podniky a také ostatní veřejné, sociální a osobní služby.

Z hlediska ekonomické aktivity a zaměstnanosti lze tedy shrnout, že město Humpolec vykazovalo dle sčítání lidu vzdělanější pracovní sílu ve srovnání s celým okresem Pelhřimov a Krajem Vysočina. Také se zde postavení města jako střediska prokázalo větším významem terciéru pro zaměstnanost než v jiných částech kraje, nicméně tento sektor národního hospodářství zůstával i nadále poddimenzován ve srovnání s průměrem ČR.

4.2. Nezaměstnanost¹⁴

4.2.1. Vývoj nezaměstnanosti

Vývoj situace na trhu práce z hlediska míry nezaměstnanosti byl v období 2002–2011 v Kraji Vysočina příznivější než v celé České republice. Obdobná byla situace i ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Třebíč. Okres Pelhřimov je dlouhodobě typický velmi podprůměrnou mírou nezaměstnanosti ve srovnání s ostatními okresy kraje i ČR (běžně patří mezi nejlepších 10 okresů), což je dáno jednak nízkou hustotou osídlení, která však není důvodem pro to, aby některé, především veřejné služby (školaství, zdravotnictví, veřejná správa) nebyly v Pelhřimově pokryty, a na druhé straně vysokou zaměstnaností v zemědělství, pro jehož fungování je nutné zapojit zdejší pracovní sílu, které se často i nedostává. Obyvatelstvo je navíc zvyklé a ochotné pracovat za nižší mzdy nebo také naopak dojíždět za prací na delší vzdálenosti (Praha). Obdobně je to i v případě města Humpolec, které vykazovalo za posledních deset let míru nezaměstnanosti vždy nižší než činil krajský průměr a průměr ČR. Ve městě existovala i období, kdy počet volných pracovních míst hlášených na úřadu práce převyšoval počet evidovaných uchazečů o zaměstnání (rok 2007). Následující tabulka zachycuje základní charakteristiky trhu práce v Humpolci v letech 2002–2011, přičemž údaje o volných pracovních místech do úrovně obcí byly k dispozici až od roku 2005.

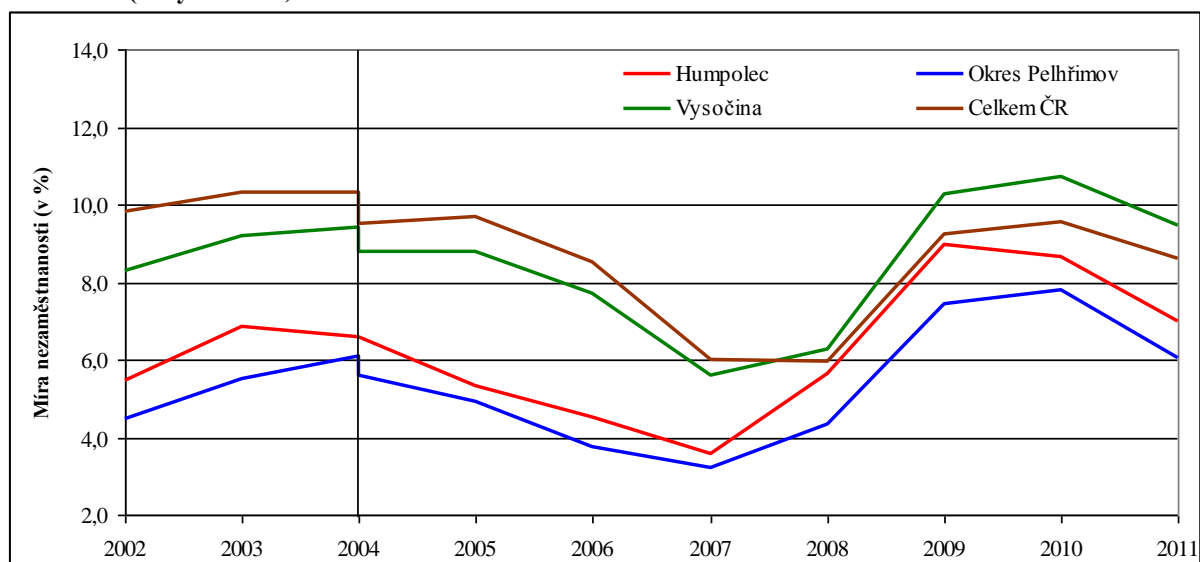
¹⁴ V červenci roku 2004 došlo ke změně v metodice výpočtu míry nezaměstnanosti za okresy, kraje, ČR a určitým způsobem také za menší územní jednotky (ORP, POÚ, obce). Analýza je zhotovena pouze do konce roku 2011, neboť poté již nejsou zveřejňovány údaje do úrovně obcí.

Tab. 4.4: Vývoj základních ukazatelů trhu práce v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002–2011 (vždy k 31.12.)

Rok	Počet uchazečů o zaměstnání	Počet volných pracovních míst	Míra nezaměstnanosti	Počet uchazečů o 1 volné místo
2002	292	-	5,5	-
2003	366	-	6,9	-
2004	352	-	6,6	-
2005	284	81	5,3	3,5
2006	242	161	4,5	1,5
2007	203	402	3,8	0,5
2008	300	26	5,6	11,5
2009	479	25	9,0	19,2
2010	462	22	8,7	21,0
2011	402	32	7,2	12,6

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR, 2002 – 2011, SSZ MPSV ČR, 2002 – 2012, GIS prostorová analýza, MPSV ČR, 2008, 2012, vlastní výpočty

Obr. 4.3: Vývoj míry nezaměstnanosti v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002–2011 (vždy k 31.12.)

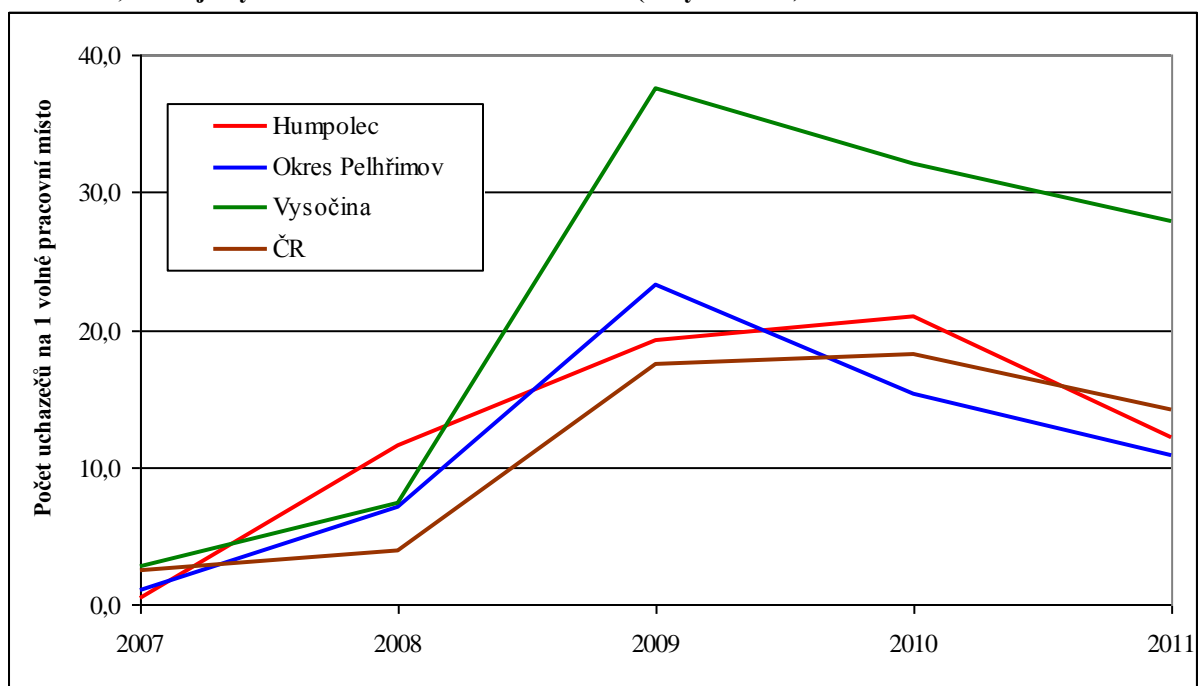

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR, 2002 – 2011, SSZ MPSV ČR, 2003–2013, GIS prostorová analýza, SSZ MPSV ČR, 2008, 2012, vlastní výpočty

Z tabulky č. 4.2 a následujícího obrázku je patrné, že Humpolec vykazoval až do konce roku 2007 téměř soulad mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu (počet uchazečů na jedno místo se blížil hodnotě 1). Obdobná byla i situace na úrovni okresu Pelhřimov, kdežto Kraj Vysočina již od roku 2003 neměl dostatek pracovních míst ve srovnání s počtem evidovaných uchazečů a hodnota sledovaného ukazatele byla vždy vyšší než v ČR. Po roce 2008 se situace v Humpolci, v okrese i v kraji výrazně zhoršila a v roce 2009 na jedno hlášené místo připadalo v Kraji Vysočina téměř 40 osob, v okrese Pelhřimov více než 20 a nepříznivý trend nastal také v Humpolci, kde se hodnota tohoto ukazatele již druhý rok překračovala republikový průměr. V letech 2010 a 2011 došlo k určitému oživení trhu práce na všech úrovních, přesto poměr mezi uchazeči a volnými místy i na konci roku 2011 výrazně převyšoval hodnoty v předkrizovém období a na všech úrovních zůstal vyšší než 10, v kraji dokonce dosahoval téměř hranice 30 uchazečů o jedno volné místo. Za roky následující prozatím nejsou údaje do úrovně obcí k dispozici, navíc od roku 2013 zanikla

zaměstnavatelům povinnost hlásit volná místa na úřadech práce, takže srovnatelnost údajů již nebude zcela možná.

Obr. 4.4: Vývoj ukazatele „počet uchazečů připadajících na 1 volné pracovní místo“ v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007–2011 (vždy k 31.12.)

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR, 2002 – 2011, SSZ MPSV ČR, 2002 – 2012, GIS prostorová analýza, MPSV ČR, 2008, 2012, vlastní výpočty

Následující tabulka zachycuje změnu ve vybraných charakteristikách trhu práce na všech sledovaných úrovních mezi roky 2007 a 2011 (předchozí verze Strategického plánu rozvoje města Humpolce zachycovala výsledky k 31.12.2005).

Tab. 4.4: Změna vybraných charakteristik trhu práce v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR mezi lety 2007 a 2011 (vždy k 31.12.)

Měsíc	Počet uchazečů	z toho (abs., v %)			Volná místa	PU/VM*	Míra nezaměstnanosti (v %)			
		ženy	absolventi	OZP*			celkem	ženy	muži	
<i>Město Humpolec</i>										
2007	203	95	9	50	402	0,5	3,8	4,1	3,6	
2011	402	195	27	69	32	12,1	7,5	8,3	6,9	
<i>Okres Pelhřimov</i>										
2007	1 398	48,6	7,6	23,5	1 376	1,0	3,2	3,6	2,9	
2011	2 398	48,2	7,4	16,5	222	10,8	6,0	6,8	5,5	
<i>Kraj Vysočina</i>										
2007	16 202	53,9	7,8	20,7	5 764	2,8	5,6	7,0	4,6	
2011	25 605	48,6	8,5	14,4	921	27,8	9,4	10,8	8,4	
<i>ČR</i>										
2007	354 878	53,9	6,4	18,4	141 066	2,5	6,0	7,4	4,9	
2011	508 451	49,2	6,6	12,4	35 784	14,2	8,6	9,8	7,7	

Pramen: GIS prostorová analýza k 31.12.2007 a 2011, vlastní výpočty

* OZP osoby ze zdravotním postižením, PU/VM – počet uchazečů na jedno volné pracovní místo

Od roku 2007 se situace na trhu práce v ČR podstatně změnila. Zatímco výchozí rok lze hodnotit jako dlouhodobě nejpříznivější z hlediska nezaměstnanosti, rok 2011 byl sice o něco příznivější než předchozí dva roky ekonomické krize, avšak zdaleka nebylo dosaženo hodnot daných ukazatelů před krizí. Počet uchazečů v Humpolci se během pěti let zdvojnásobil, naopak počet volných míst klesl na 8 % původního stavu. Tyto změny byly podstatně razantnější než v případě okresu Pelhřimov (nárůst počtu uchazečů o 71,5 %, pokles počtu míst na 16 %), kraje (o 58,0 %, na 16 %) i ČR (o 43,3 %, na 25,4 %).

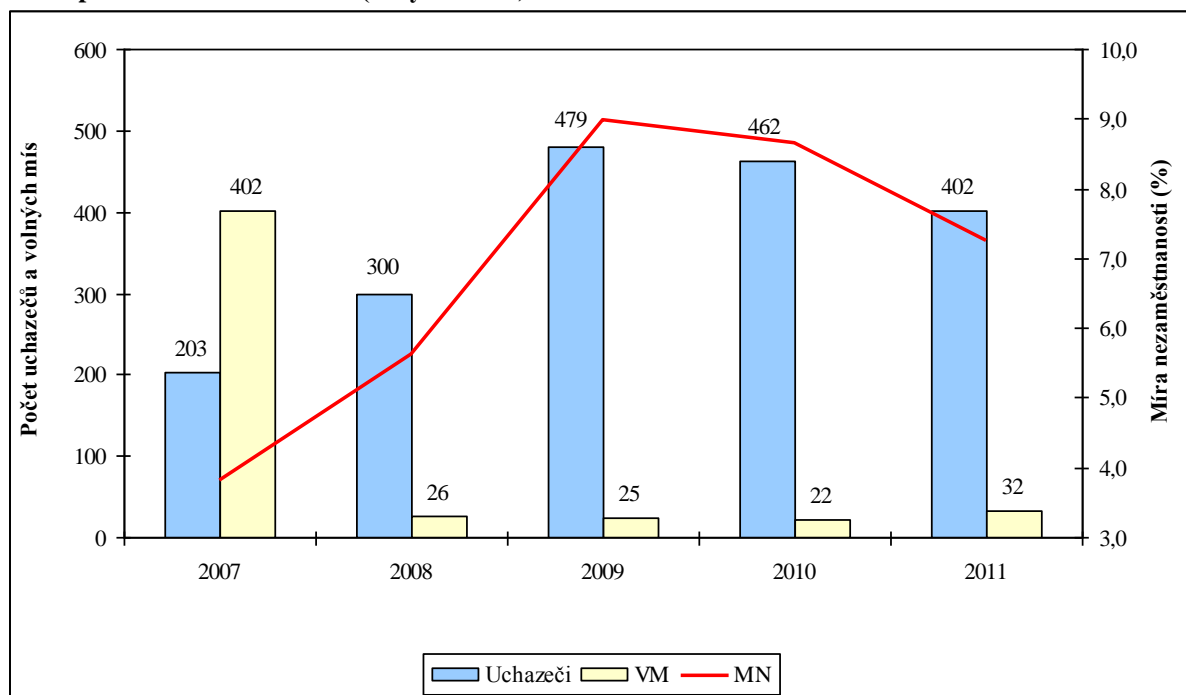
Ekonomická situace podstatně mírně zhoršila postavení žen na trhu práce v Humpolci – zatímco v roce 2007 tvořily ženy 46,8 % ze všech osob evidovaných na úřadu práce (celkem 95 nezaměstnaných žen), v roce 2011 to bylo 48,5 % (z absolutního hlediska více než dvojnásobek – 195 žen). Ve všech ostatních případech se podíl žen na celkovém počtu nezaměstnaných během ekonomické krize snížil. V roce 2007 mezi nezaměstnanými v Kraji Vysočina i v ČR tvořily nadpoloviční většinu právě ženy, avšak v roce 2011 již převažovali muži (v okrese Pelhřimov převažovali i v roce 2007).

Výrazný dopad neměla krize na absolventy škol a mladistvé do 18 let; v Humpolci se jejich podíl sice mírně zvýšil, ale v absolutním měřítku došlo k nárůstu o 18 osob. Mírný nárůst podílu absolventů a mladistvých byl zaznamenán také v případě Kraje Vysočina a ČR, kdežto na úrovni okresu Pelhřimov se jejich podíl dokonce o něco snížil. K podstatné změně v podílu došlo u osob se zdravotním postižením (OZP), jejichž absolutní počet se sice mírně navýšil (s výjimkou ČR, kde klesl), ale jejich podíl na celkové nezaměstnanosti se výrazně snížil, a to na všech úrovních, nejvýrazněji právě v Humpolci. V roce 2007 tvořili zdravotně postižení čtvrtinu všech nezaměstnaných ve městě, což bylo více než jinde. V roce 2011 byl však jejich podíl již jen 17,6 %, tedy sice stále více než na ostatních územních úrovních, ale podstatně méně než v roce 2007. Navýšení počtu nezaměstnaných tedy nastalo především v jiných kategoriích než jsou ty zvláště sledované a považované za hůře uplatnitelné na trhu práce (absolventi a mladiství a OZP). Ekonomická krize měla komplexní charakter a zasáhla všechny skupiny osob podobnou silou.

Velmi podstatný byl zásah ekonomické krize do počtu hlášených pracovních míst. Na konci roku 2007 bylo v Humpolci registrováno více volných míst než uchazečů o zaměstnání a v okrese Pelhřimov byl z kvantitativního hlediska počet uchazečů na 1 volné místo rovný jedné (nemusel samozřejmě odpovídat poměr např. z hlediska požadavků na úroveň vzdělání, odvětví činnosti atd.). Rovněž v kraji a v ČR se situace jevila velmi příznivě, neboť poměr mezi počtem míst a nezaměstnanými nepřesahoval hodnotu 3. Do konce roku 2011 se hodnota daného ukazatele v průměru v ČR zvýšila téměř šestkrát, v kraji a v okrese desetkrát a v Humpolci pak na jedno hlášené volné pracovní místo připadali již více než 12 uchazečů.

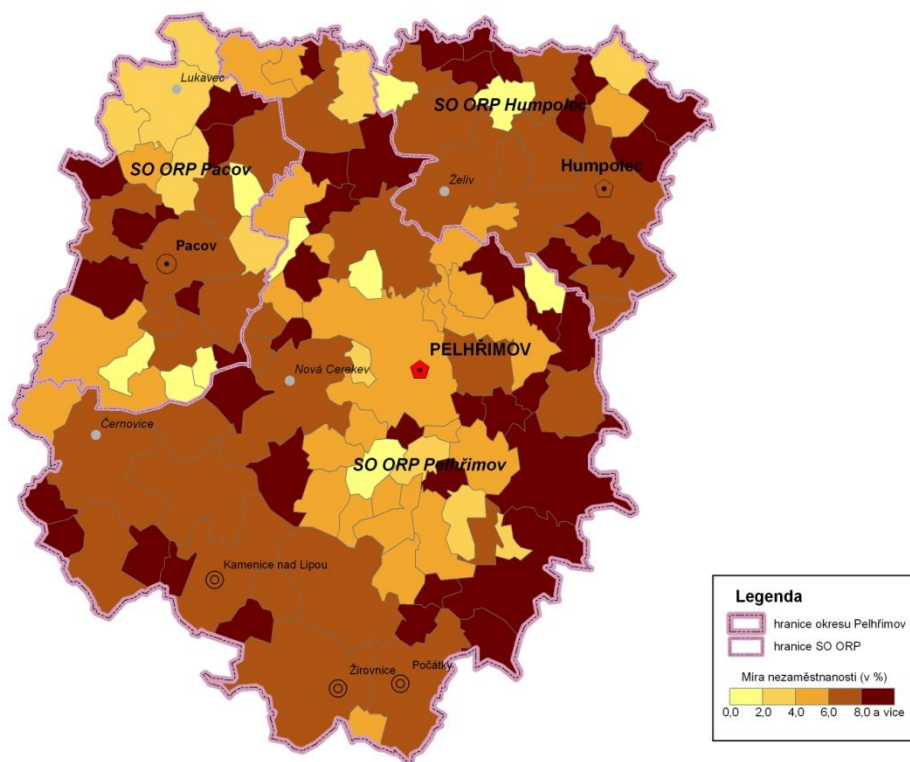
Negativní vývoj na trhu práce se projevil i zvýšením míry nezaměstnanosti. Postiženy byly především ty okresy ČR, které vykazovaly do počátku krize nižší hodnoty míry nezaměstnanosti a mezi které patřil i okres Pelhřimov. Přes téměř dvojnásobné zvýšení míry nezaměstnanosti se však okres udržel i v roce 2011 na relativně dobré pozici ve srovnání s ostatními okresy (11. nejlepší, v roce 2007 to bylo 7. místo obdobně jako na konci roku 2013). Ve městě Humpolec nastalo podstatnější navýšení nezaměstnanosti a zároveň i míry nezaměstnanosti u žen než u mužů (míra nezaměstnanosti žen se zdvojnásobila), zatímco v okrese došlo poměrově ke stejnému zvýšení míry nezaměstnanosti a na úrovni kraje i ČR se výrazněji zvýšila nezaměstnanost mužů než žen. Obrázek č. 4.5. zachycuje vývoj počtu uchazečů, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v Humpolci v letech ekonomické krize.

Obr. 4.5: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v Humpolci v letech 2007–2011 (vždy k 31.12.)

Pramen: Statistika nezaměstnanosti z územního hlediska, MPSV ČR, 2013

Obr. 4.6: Míra registrované nezaměstnanosti v obcích okresu Pelhřimov k 31.12.2011

Zdroj: RRAV, z.s.p.o., Jihlava, 2012
Mapový podklad: ArcGIS, Praha, 2002, vlastní úprava

Pramen: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, MPSV ČR, 2013

Stav míry nezaměstnanosti k 31.12.2011 v obcích okresu Pelhřimov zachycuje obrázek 4.6. Z něho jsou zřejmé určité regionální rozdíly v míře nezaměstnanosti. Pozitivně se jeví

především situace v okolí městyse Lukavec, kde obce vykazovaly spíše podprůměrnou nezaměstnanost. Průměrné i nižší hodnoty byly dosaženy v širším okolí okresního města, zatímco obce na Pacovsku, Humpolecku a v celé jihozápadní části okresu vykazovaly spíše nadprůměrnou míru nezaměstnanosti (6 – 8 %). Míru nezaměstnanosti vyšší než 8 % pak na konci roku 2011 měly především obce v jihovýchodní části okresu (Horní Cerekev a okolí) u hranic s okresem Jihlava.

4.2.2. Struktura nezaměstnanosti

V následující kapitole bude analyzována struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání a délky evidence. Struktura uchazečů podle vzdělání naznačuje vyšší kvalifikovanost volné pracovní síly v Humpolci než v okrese, kraji i v ČR. Podíl osob s nejvyšší základním vzděláním zde činil v obou časových horizontech méně než pětinu všech nezaměstnaných, což bylo podstatně méně než na úrovni celé ČR, kde mělo v roce 2007 dokonce více než 30 % všech uchazečů o zaměstnání pouze základní vzdělání a na konci roku 2011 jich byla stále více než čtvrtina (27,5 %). Největší skupinu uchazečů tvořily tradičně osoby se středním vzděláním bez maturity (vyučení), a to zhruba polovinu všech nezaměstnaných. V Humpolci se do konce roku 2011 jejich podíl snížil na 47,8 %, což však bylo stále více než v ČR (43,0 %), kde se za sledované období se mírně zvýšil.

Tab. 4.5: Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12)

Území	Počet uchazečů celkem		Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání (v %)							
			základní		střední bez maturity		střední s maturitou		VOŠ a vysokoškolské	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Humpolec	203	402	16,8	19,2	51,7	47,8	23,6	23,4	7,9	9,7
Okres Pelhřimov	1 398	2 398	18,4	16,9	51,9	51,2	24,7	25,5	5,0	6,4
Kraj Vysočina	16 202	25 605	21,4	18,2	49,3	50,9	24,6	24,9	4,7	6,1
ČR	354 878	508 451	31,7	27,5	42,4	43,0	21,5	23,1	4,5	6,3

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2007 a 2011, SSZ MPSV ČR, Praha, 2008 a 2012, GIS prostorová analýza k 31.12.2007 a 2011, vlastní výpočty

Uchazeči se středním vzděláním s maturitou tvořili v Humpolci v roce 2007 necelou čtvrtinu všech uchazečů, což však bylo méně než v případě okresu a kraje, ale o něco více než v ČR (21,5 %). Do roku 2011 se podíl středoškoláků s maturitou téměř nezměnil. Humpolec převyšoval údaje za okres Pelhřimov, Kraj Vysočina i ČR z hlediska podílu vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním evidovaných na úřadě práce, a to jak v roce 2007 (7,9 %) i v roce 2011 (9,7 %). Z daného tedy vyplývá, že město Humpolec tedy spíše postrádá pracovní místa pro vysoce kvalifikovanou pracovní sílu, zatímco osoby se základním vzděláním problémy s uplatněním se na trhu práce v takové míře nemají - ve srovnání s republikovým průměrem.

U nezaměstnaných lze sledovat také délku evidence na úřadech práce. Pro zemědělské regiony je charakteristický sezónní průběh nezaměstnanosti, takže např. ke konci roku tvoří největší skupinu osob ti evidovaní méně než 6 měsíců (odchod do evidence úřadů práce na podzim, z evidence úřadů práce na jaře). Obdobně sezónní jsou práce ve stavebnictví a cestovním ruchu, které v podzimních měsících končí. Město Humpolec i okres Pelhřimov vykázal výraznou závislost na sezónních činnostech, neboť k 31.12.2007 i 2011 bylo evidováno méně než půl roku zhruba 60 % všech uchazečů o zaměstnání, kdežto v případě

Kraje Vysočina šlo o polovinu a v ČR byl průměr ještě nižší, i když krátkodobě nezaměstnaní rovněž tvořili největší skupiny nezaměstnaných.

Tab. 4.6: Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence na úřadech práce v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12)

Území	Počet uchazečů celkem		Struktura uchazečů podle délky evidence na ÚP					
			do 6 měsíců		6 – 12 měsíců		12 a více měsíců	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Humpolec	203	402	62,6	59,0	11,3	13,2	26,1	27,9
Okres Pelhřimov	1 398	2 398	68,5	65,7	13,3	12,5	18,2	21,8
Kraj Vysočina	16 202	25 605	50,3	50,8	14,9	13,2	34,8	36,0
ČR	354 878	508 451	46,3	48,0	15,1	15,8	38,6	36,2

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2007 a 2011, SSZ MPSV ČR, Praha, 2008 a 2012, GIS prostorová analýza k 31.12.2007 a 2011, vlastní výpočty

Méně než v průměru v celé ČR bylo registrováno uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce v rozmezí 6 – 12 měsíců, tedy těch, kteří se zaevidovali v první polovině roku. Rozdíly však nebyly tak výrazné jako v případě dlouhodobě nezaměstnaných (déle než rok), jichž byla v Humpolci evidována zhruba čtvrtina. Jejich podíl byl velmi nízký v okrese Pelhřimov, i když i zde se za posledních pět let o něco zvýšil (v roce 2011 činil 21,8 %), kdežto Kraj Vysočina a ČR vykazovaly v obou obdobích více než třetinu všech uchazečů nezaměstnanou déle než rok. Zatímco na úrovni města, okresu i kraje došlo za poslední 4 roky k navýšení počtu dlouhodobě nezaměstnaných, v ČR jejich počet mírně klesl.

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti, tedy podíl osob nezaměstnaných déle než rok z celkové pracovní síly, v případě Humpolce z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel zjištěných při sčítání lidu v roce 2001 (pro rok 2007) a 2011, byla v Humpolci vždy podstatně menší než v kraji i v ČR – v roce 2007 činila 1 % (v okrese 0,6 %, v kraji 2,1 % a v ČR 2,5 %) a v roce 2011 pak 2 % (okres 1,3 %, kraj 3,5 % a ČR 3,2 %).

Závěrem této kapitoly lze shrnout, že město Humpolec vykazuje na jedné straně příznivé podmínky z hlediska nezaměstnanosti, nicméně zatímco pro osoby s nižším stupněm vzdělání je zde pracovních příležitostí více, ekonomicky aktivní minimálně s maturitou se zde uplatňují hůře a jejich podíl na nezaměstnaných výrazně převyšuje průměry ČR i Kraje Vysočina. Více než jinde je zřejmá závislost na sezónních pracích (půl roku pracovat, půl roku v evidenci ÚP), což dokazují nadprůměrné podíly uchazečů o zaměstnání evidovaných ke konci jednotlivých let po dobu kratší než 6 měsíců.

5. HOSPODÁŘSTVÍ

5.1. Bilance půdy

Využití půdy v území je ovlivněno především polohou města, přírodními podmínkami a členitostí terénu. V případě městské zástavby bývá omezena zemědělská půda a vyšší podíl spadá mezi zastavěné či ostatní plochy. To potvrzuje i bilance půdy města Humpolec. Z celkové rozlohy Humpolce 51,49 km² tvoří sice největší podíl stále orná půda (36,1 %), ale ve srovnání s okresem Pelhřimov i Krajem Vysočina zaujímá mnohem menší rozlohu. Spolu se sady, zahradami a trvalými travními porosty tvoří **zemědělskou půdu**, která se rozkládá na téměř 26 km², tedy na 50,4 % plochy území města, což je rovněž mnohem méně než v případě okresu (61,0 %), kraje (60,3 %) i celé ČR (53,6 %). Vzhledem ke klimatickým podmínkám a relativně vysoké nadmořské výšce není území kraje ani okresu příliš příznivé pro zahradnictví a výsadbu ovocných sadů a nenachází se zde vinice ani chmelnice, nicméně v Humpolci lze zaznamenat nadprůměrný podíl plochy s tímto využitím půdy (plocha využitá jako sady a zahrady zabírá ve městě 3,2 % území, v celé ČR 3,0 %). Naopak v případě trvalých travních porostů (TTP) vykazovalo město spíše podprůměrné hodnoty ve srovnání s ostatními územními celky (11,1 %, kraj a ČR něco málo přes 12 %).

Tab. 5.1: Využití půdy v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR (k 31.12.2012, v ha, %)

Území	Orná	Sady a zahrady*	TTP	Lesní plochy	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní	Celkem
Humpolec (v ha)	1 860,6	164	573,9	1815,7	110,9	140,5	483,1	5 148,8
Humpolec (%)	36,1	3,2	11,1	35,3	2,2	2,7	9,4	100,0
Okres Pelhřimov (%)	46,3	1,5	13,2	30,3	1,7	1,2	5,9	128 985
Kraj Vysočina (%)	46,6	1,6	12,1	30,4	1,7	1,3	6,2	679 560
ČR (%)	38,0	3,0	12,5	33,7	2,1	1,7	9,3	7 886 598

Pramen: Veřejná databáze ČSÚ, Praha, 2012

* včetně vinic a chmelnic

Největší podíl z **nezemědělské půdy** tvoří v podmínkách ČR většinou lesní plochy. Kraj Vysočina nedosahuje průměrných republikových hodnot (33,7 %) a stejně tak tomu je i v případě okresu Pelhřimov (obdobně jako kraj zhruba 30 %), kdežto Humpolec je nadprůměrně zalesněný a lesní plochy zaujímají více než třetinu území (35,3 %). Vodní plochy jsou ve městě zastoupeny rovněž na větší ploše než na ostatních úrovních (2,2 %). Vzhledem k charakteru Humpolce jako města je pochopitelný o něco vyšší podíl zastavěných ploch (2,7 %) ve srovnání s okresem (1,2 %) i krajem (1,3 %) a převyšuje také průměr ČR (1,7 %). Také ostatní plochy¹⁵ přesahují hodnoty okresu, kraji i ČR (9,4 %, v ČR 9,3 %).

5.2. Struktura ekonomických subjektů

Vzhledem k tomu, že současná statistika nenabízí data o struktuře zaměstnanosti a jejich změnách (např. dle sektorů a odvětví ekonomiky), je možné pro analýzu území využít pouze údaje týkající se ekonomických subjektů, které mají v daném území své sídlo, případně změny, k nimž v jejich počtu došlo v posledních letech hospodářské krize. Charakterizovat lze strukturu ekonomických subjektů dle právní formy, velikostní kategorie podle počtu zaměstnanců a ekonomických odvětví.

¹⁵ Ostatní plochy zahrnují např. území pod dopravními cestami (dálnice, silnice, železnice), rekreační plochy, hřbitovy, manipulační a skladovací plochy, dobývací plochy, skládky apod.

V současné době (rok 2013) ČSÚ na území města Humpolec registruje 2 552 ekonomických subjektů, z nichž však pouze 1 421 je aktivních (55,7 % vykonávajících svoji činnost). V okrese je z celkového počtu subjektů aktivních 57,6 %, v Kraji Vysočina 57,8 % a v ČR pouze 54,6 %. Jejich počet za poslední 4 roky mírně vzrostl a ekonomická krize se ve městě snížením počtu ekonomických subjektů neprojevila. Podobně tomu bylo i na ostatních územních úrovních. Na sto ekonomicky aktivních obyvatel tak v Humpolci připadá 25,6 aktivních ekonomických subjektů, což je podobně jako v celém okrese (25,7), o něco více než v Kraji Vysočina (23,7), ale méně než v celé ČR (26,7). Důvodem průměrných hodnot může být i to, že řada firem působících v CTParku má sídlo mimo Humpolec.

Z hlediska právní formy jde především o fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona (905, tj. 63,7 %, v okrese 62,9 %, v kraji 61,8 % a v ČR 58,7 %) a obchodní společnosti (238 subjektů, tj. 16,8 %, v okrese pouze 10,4 %, v kraji 11,4 %, ale v ČR 20,4 %), z nichž většina je společností s ručením omezeným (202 subjektů, tj. 14,2 %, v okrese 9,5 %, v kraji 10,5 % a v ČR 18,7 %). Akciových společností je 32, tj. 2,3 % (v okrese 0,8 %, v kraji 0,7 %, v ČR 1,5 %). Ve městě bylo také registrováno 14 podnikatelů – zahraničních osob, 28 zemědělských podnikatelů, 5 družstev a 12 příspěvkových organizací.

Z hlediska počtu zaměstnanců šlo ve většině případů o podniky, které neměly uveden počet zaměstnanců nebo byly bez zaměstnanců (82,5 %, což bylo o něco méně než v okrese – 84,5 % i v kraji – 83,3 %). Podniky se zaměstnanci vykazovaly nejčastěji 1 – 5 zaměstnanců (157 subjektů, tj. 11,0 % všech podniků, což bylo na druhé straně o něco více než v okrese Pelhřimov – 10,0 % a stejně jako v kraji – 11,1 %), kdežto podniky s více než 500 pracovníky byly pouze dva, a to (v okrese 5 podniků, v Kraji Vysočina 41 podniků). Celkem 9 společností mělo mezi 100 a 499 zaměstnanci (0,6 %, stejně jako v okrese - 48 podniků a více než v kraji – 214, tj. 0,3 %). V kategorii 20 – 99 zaměstnanců bylo registrováno 28 firem (2 %, více než v okrese – 161 podniků, tj. 1,7 % i kraji – 1113, tj. 1,8 %).

Z celkového počtu 1 421 aktivních ekonomických subjektů jich 59 spadalo do primárního sektoru ekonomiky (4,2 %, v okrese však 10,3 %, v kraji 9,3 a v ČR pouze 4,8 %), 375 do sekundárního sektoru (26,4 %, v okrese Pelhřimov 31,0 %, v Kraji Vysočina 29,4 % a v ČR pouze 25,2 %), z toho 193 do průmyslu (13,6 %, v okrese 14,4 %, v kraji 15,3 % a v ČR 12,8 %) a 182 do stavebnictví (12,8 %, v okrese 16,6 %, v kraji 14,1 % a v ČR 12,4 %) a zbývajících 987 do terciéru (69,4 %, v okrese pouze 58,7 %, v kraji 61,3 % a v ČR 70,0 %). Největším počtem subjektů byl z odvětví zpracovatelského průmyslu zastoupen podobně jako v okrese, kraji i ČR hutnický a kovozpracující průmysl (42 subjektů, tj. 3 % všech, v okrese 3,2 %, v kraji 4,0 % a v ČR 3,2 %). Z odvětví terciéru počtem subjektů dominoval obchod (258 subjektů, tj. 18,2 %, v okrese i v kraji 14,5 %, v ČR 18,6 %) a služby pro podniky (235 subjektů, tj. 16,5 %, v okrese 11,2 %, v kraji 12,5 % a v ČR 18,3 %), které zahrnují činnosti v oblasti nemovitostí, právní a účetní služby, architektonické a inženýrské služby, reklamu a ostatní profesní činnosti. V ubytování a stravování působilo ve městě 76 subjektů (5,4 %, v okrese 4,2 % obdobně jako v kraji – 4,3 % a o něco méně než v ČR – 4,8 %). Z veřejné správy mělo na území města sídlo sedm organizací, ze vzdělávání 15 a ze zdravotnictví 39 subjektů. Lze tedy shrnout, že ve výrobních odvětvích působí ve městě méně subjektů než v průměru v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina a struktura ekonomických subjektů dle odvětví CZ-NACE se více podobá průměrné struktuře ČR, i když některá odvětví, např. služby pro podniky zůstávají o něco poddimenzovány ve srovnání s republikovým průměrem.

Hospodářskou úroveň regionu lze rovněž hodnotit dle přílivu a stavu přímých zahraničních investic (PZI). Mezi okresy Kraje Vysočina okres Pelhřimov výrazně dominuje ve stavu PZI v přepočtu na 1000 obyvatel. Do roku 2006 okres Pelhřimov zaostával, ale během následujících tří let jeho pozice významně vzrostla. V roce 2009 na 1000 obyvatel okresu připadalo 310 mil. Kč přímých zahraničních investic, což bylo podstatně více než v druhém nejúspěšnějším okrese Jihlava – 162 mil. Kč a samozřejmě také než v Kraji Vysočina (113 mil. Kč). Investice směřovaly především do průmyslové zóny v Humpolci, ale v posledních letech je investory hojně využívaná také průmyslová zóna v Pelhřimově, v lokalitě Lhotka.

5.2.1. Zemědělství

Město Humpolec leží v průměrné nadmořské výšce 527 m n. m. a dle typu zemědělských výrobních oblastí v bramborářské oblasti, která je charakteristická středně zvlněným až silně svažitém terénem, hlinitopísčitymi až písčitohlinitými půdami s nižším podílem mělkých a silně skeletovitých půd, mírně teplými klimatickými podmínkami, průměrnou teplotou 5 – 8°C a průměrnými srážkami 550 – 900 mm. Pěstují se zde především konzumní, průmyslové a sadbové brambory, krmné obilniny, řepka, len. Tento typ tvoří necelou pětinu zemědělského půdního fondu ČR. Cena zemědělských pozemků dle vyhlášky 412/2008 Sb. činila k 1.1.2014 celkem 5,29 Kč/m² a byla tedy spíše průměrná.

Na území města provozuje svou činnost spjatou se zemědělstvím Školní statek, Humpolec, Dusilov 384, p. o. (zřizovatelem je Kraj Vysočina), který zajišťuje praktickou výuku žáků České zemědělské akademie v Humpolci v oboru agropodnikání se zaměřením na klasické i ekologické zemědělství, potravinářství a také chov koní a jezdeckví. V prostorách statku je také vytvořeno zázemí pro výuku oboru kynologie. Pro zajištění svého účelového poslání hospodaří školní statek na asi 830 ha zemědělské půdy, včetně 190 ha luk. Hlavními pěstovanými plodinami jsou obiloviny, krmné plodiny, řepka a brambory. V rámci živočišné výroby je chován skot (205 ks krav v novém moderním kravíně s volným ustájením a dojírnou), včetně všech navazujících kategorií, prasata a zejména pro potřeby praxe studentů také koně. Pro zpestření je na statku také několik zájmových chovů - lamy, ovce, kozy, křepelky. K lepšímu propojení prvovýroby se zpracováním a obchodem byly realizovány vlastní zpracovatelské provozy jatek a masné výroby, které svými výrobky zásobují odběratele v okolí Humpolce. Tyto výrobky lze také zakoupit v podnikové prodejně.

5.2.2. Průmysl

Jak bylo naznačeno v úvodní kapitole týkající se historického vývoje města, má Humpolec dlouhou průmyslovou tradici v podobě textilních továren. Znárodnění majetku jejich soukromých vlastníků po roce 1948 a vytvoření národních podniků vedlo k tomu, že na konci osmdesátých let v Humpolci figurovaly některé závody, které zaměstnávaly vysoké počty zaměstnanců. Největším podnikem bylo Sukno Humpolec s 1221 zaměstnanci. Další dva závody zaměstnávaly více než 500 osob, a to Agrozet Pelhřimov k.p. (829) a Českomoravský len Humpolec (737). Více než sto zaměstnanců měly v Humpolci v úhrnu dvě pobočky společnosti ČSAO České Budějovice s.p., které svým zaměřením spadaly do strojírenského průmyslu, konkrétně do výroby dopravních prostředků (235 zaměstnanců). Zastoupení ve městě měly i jihočeské mlékárny, pekárny, pivovary a dřevařské závody, které však již zaměstnávaly méně než 50 osob.

Za více než 20 let vývoje se struktura zaměstnanosti v průmyslu v Humpolci podstatně změnila, i když některé společnosti fungují do současnosti (v transformované podobě nebo pod jiným názvem). V roce 2005 při tvorbě Strategického plánu byly největšímu zaměstnavateli ve městě firmě Valeo Compressor Europe, s.r.o. a Humpolecké strojírny Humpolec a.s., obě s 300 – 400 zaměstnanci. To platí i v současnosti. Největší firmou je **Valeo Compressor Europe s.r.o.** se zhruba 800 pracovníky (konec roku 2013). Vlastníkem byla společnost se sídlem v Japonsku, od roku 2008 ve Francii. V roce 2002 zbudovala v průmyslové zóně v Humpolci novou halu na výrobu kompresorů do klimatizačních systémů pro automobily v souvislosti s nárůstem poptávky na evropském trhu a v současnosti patří mezi největší výrobce klimatizačních systémů v automobilovém průmyslu. Ještě v roce 2007 měla společnost více než 1,1 tisíc zaměstnanců, avšak ekonomická krize, která měla negativní dopad právě především na automobilový průmysl, donutila firmu k redukci počtu pracovníků, a to již v roce 2008, kdy jejich počet klesl na 569 (ještě v roce 2011 měla firma 495 zaměstnanců, o rok později již 515). Část zaměstnanců (v současnosti zhruba 40) pracuje ve firmě ve výzkumu a vývoji.

Akciová společnost **Humpolecké strojírny Humpolec** (bývalý závod Agrozet Pelhřimov k.p.) patří mezi tradiční výrobce čelních nakladačů a hydraulické techniky – historie výroby sahá do roku 1952. Vlastníkem je Agrostroj Pelhřimov, a.s. Ještě v roce 2007 vykázaly strojírny 336 pracovníků, avšak již v roce 2009 byl průměrný přepočtený počet zaměstnanců pouze 208. Hospodářská krize se na zaměstnanosti ve firmě tedy projevila velmi negativně, nicméně v posledních dvou letech vzrostl počet pracovníků nad 250.

Tab. 5.3: Největší zaměstnavatelé se sídlem v Humpolci působící ve zpracovatelském průmyslu

IČO	Název	Odvětví průmyslu
26504685	Valeo Compressor Europe s.r.o.	strojírenství
60827882	Humpolecké strojírny Humpolec, a.s.	strojírenství
27385086	BJS Czech s.r.o.	nábytkářský
26028263	DH Dekor spol. s r.o.	dřevozpracující
26031809	Rodinný pivovar BERNARD a.s.	potravinářský
45033145	HSE, spol. s r.o.	kovozpracující

Pramen: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ, 2013

Od roku 2008 působí v **Více než 200 zaměstnanců má rovněž** společnost **DH Dekor spol. s r.o.**, který je dceřinou společností Dřevozpracujícího družstva Lukavec. Hlavní činnost se týká výroby impregnovaného papíru, povrchové úpravy deskových materiálu a výroby nábytkových dílců. V roce 2008 před vypuknutím ekonomické krize zaměstnávala firma v Humpolci 336 pracovníků, ale již v roce následujícím klesl jejich přepočtený počet na 302. Na konci roku 2012 pak ve společnosti pracovalo 221 osob. Mezi významné zaměstnavatele ve městě patří také **Rodinný pivovar BERNARD a.s.** Toho se ekonomická krize z hlediska zaměstnanosti nedotkla – na konci roku 2008 zaměstnával 101 pracovníků, na konci roku 2012 již 115.

Více než 100 zaměstnanců si navzdory ekonomické krizi, která zasáhla i stavebnictví, udržela do konce roku 2012 také firma s německým a rakouským kapitálem - **HSE, spol. s r.o.**, která vznikla již v roce 1992 v areálu bývalé strojní traktorové stanice a zaměřovala se na výrobu ocelových stavebních dílů. V roce 2007 zaměstnávala 152 osob, na konci roku 2012 pak 121 osob. Firma se zabývá výrobou zárubní, dveří, okenních rámců a protipožárních uzávěrů z kvalitního žárově pozinkovaného plechu. Z původně ryze exportní firmy se stal rovněž dodavatel pro domácí klienty.

5.2.3. Stavebnictví

Pouze dvě společnosti se sídlem v Humpolci spadající do stavebnictví mají více než 100 zaměstnanců, a to CTP Invest, spol. s r.o. a STATUS stavební a.s. Developerská společnost CTP začala v Humpolci podnikat již v roce 1998 a na místě bývalé skládky postavila své ústředí a první podnikatelský park (viz dále). V ČR je velmi aktivní při budování průmyslových zón a dalších stavebních projektů zaměřených na výstavbu obchodních a administrativních center. Společnost Status stavební a.s. provádí a zajišťuje generální dodávky veškerých stavebních prací včetně přidružených. Kromě Humpolce má další dvě divize v Pacově a Pelhřimově.

5.2.4. Služby

Ze sektoru služeb lze zmínit především středně velké zaměstnavatele jako jsou Domov důchodců Humpolec, příspěvková organizace s více než 100 zaměstnanci spadající do odvětví sociální péče, Českou zemědělskou akademii v Humpolci, střední školu se zhruba 100 zaměstnanci, Školní statek, Humpolec, Dusilov 384 a Město Humpolec s více než 50 pracovníky.

5.2.5. Příležitost pro rozvoj podnikání

CTPark D1 Humpolec je umístěn na relativně rovinatém terénu v jižní části města Humpolec. Zóna je situovaná u dálnice D1 a komunikace Okružní (silnice č. I/34). Ze severní části je ohraničena zástavbou, z jihu a západu komunikacemi, z východu tuto zónu ohraničuje lesní pokryv. Celková plošná výměra zóny CTP D1 Humpolec je 145 280 m², z toho zastavěná plocha zabírá více než třetinu této plochy (52 259 m², tj. 36,0 %). V roce 2013 bylo k dispozici 7 812 m² volných ploch. Díky tomu, že se CTPark Humpolec nachází přímo u dálnice D1 na půli cesty mezi Prahou a Brnem a na křižovatce důležitých dopravních cest vnitrostátního i mezinárodního významu, má výhodu vynikající dopravní dostupnosti automobilovou i hromadnou dopravou, ale také pěšky přímo z Humpolce, jehož obytné části leží v docházkové vzdálenosti. Nájemci, mezi které patří významné logistické společnosti a dodavatelé pro automobilový sektor, těží ze zkušené pracovní síly a zároveň z nízkých provozních a mzdových nákladů. V blízkosti areálu je dobrá občanská vybavenost (obchod, restaurace, sportovní areál a parkování přímo na místě).

Subjekty působící v zóně musí odvětvím své činnosti spadat do lehké průmyslové výroby, skladování či obchodu. Park byl postaven bez podpory státu a bez příspěví města. Vzhledem k faktu, že všechny firmy působící v parku jsou pobočkami zahraničních společností a často i v managementu jsou zahraniční pracovníci, je nezbytnou podmínkou pro zaměstnance (v kancelářských a odborných profesích) znalost alespoň jednoho světového jazyka. Získání takto kvalifikované pracovní síly je v podmínkách Humpolce často problém, který se odráží následně také ve vysoké dojížděce do zaměstnání z jiných částí republiky.

V CTParku Humpolec jsou lokalizováni kromě již zmiňovaného Valea další nájemci, a to IonBond Czechia, s.r.o., Lenze, s.r.o., BJS Czech, která je dceřinou společností švédské společnosti BJS Group A.B. a vyrábí bílý lakovaný nábytek. V zóně je také závod její nové sesterské společnosti s názvem BJS Components, s.r.o. Ta se specializuje na výrobu nábytkových dílců ze surových dřevotřískových a MDF desek (středně zhuštěné dřevovláknité desky, které jsou alternativou masivního dřeva) a zaměstnává zatím méně než

50 osob. Rovněž je zde jedna z 12 provozoven společnosti Volvo Group Czech Republic, s.r.o. zaměřená na servis a prodej nákladních automobilů značky Volvo.

Kromě průmyslové zóny CTP D1 Humpolec se na Humpolecku nachází průmyslové areály Brunka a areál na Pražské ulici v Humpolci. Areál Brunka je bývalou textilní továrnou zrekonstruovanou v moderní skladový a výrobní průmyslový areál, který disponuje 30 tis. m². Areál v okolí vlakového nádraží ohraničený ulicemi Okružní a Pražská a také u autobusového nádraží mezi ulicemi Lnářská a Hálkova patří mezi plochy hojně využívané malými a středně velkými firmami. Provozovnu zde mají např. firmy Steel Center Europe, s.r.o. s téměř sty zaměstnanci, která je servisním střediskem na zpracování oceli a je plně v zahraničním vlastnictví (Japonsko, Belgie, stavba na zelené louce v roce 2004), logistická firma SCHENKER spol. s r.o. s rakouským kapitálem, která ve 12 pobočkách v ČR zaměstnává téměř 800 zaměstnanců a řada dalších menších firem.

Na území města se nacházejí čtyři lokality, které byly zařazeny do Systému evidence kontaminovaných míst. Jde o lokalitu **Brunka**, bývalou zabezpečenou skládku TKO po provedené sanaci a rekultivaci, zcela izolovanou, která je umístěna v bývalé těžebně v jihozápadně orientovaném svahu nevýrazného návrší, vytváří v terénu nadúrovňové těleso lemované vzrostlými stromy a je v současnosti využívána jako zemědělská půda. Dále o **rozvodnu E.ON Distribuce, a.s.**, která je lokalizována mimo souvislou zástavbu asi 1,5 km severozápadním směrem od centra města Humpolce, nalevo od státní silnice Humpolec - Jiřice. V rozvodně nedošlo v minulosti k žádným havarijním únikům nebezpečných látek. Omezení rizik kontaminace prostředí lze docílit profesionálním nakládáním s rizikovými látkami - zejména při výměně olejových náplní transformátorů a dalších zařízeních. Dále je nutné kontrolovat případné úniky olejů vlivem netěsnosti zařízení. Není zde vyžadováno žádné nápravné opatření na rozdíl od třetí lokality, kterou je **šrotiště Humpoleckých strojren**. V roce 1990 zde byl zaznamenán únik hydraulického oleje s havarijním ohrožením čistoty podzemních vod, dále únik oleje z lapačů olejů na ČOV. Lokalita byla vyhodnocena jako překážka pro další rozvoj města V roce 2005 a 2006 byla provedena I. a II. etapa sanace (odtěžení kontaminovaných zemin a sanační čerpání podzemní vody) a v roce 2009 III. etapa sanace týkající se středu závodu s velkou výrobní halou, odmašťovnou a bývalou skládkou uhlí. Lokalita má plochu větší než 2 tis. m² a je využívána pro průmyslové (komerční) účely. V její blízkosti se nachází bytová zástavba. Čtvrtou lokalitou je areál bývalých **Vojenských staveb**, konkrétně produktovody a sklady v areálu, který v 80. a 90. letech sloužil pro garážování a servis autobusů a nákladních automobilů. Na pozemcích bylo zjištěno výrazné plošné znečištění horninového prostředí ropnými látkami typu motorová nafta. V roce 2011 byla provedena sanace zemin a podzemní vody, odtěžení kontaminovaných zemin a čerpání kontaminované podzemní vody. Provedené sanační opatření bylo vyhodnoceno jako dostačující a v současnosti probíhá pouze monitoring. Nyní slouží jako parkoviště sanitních vozů. Budoucí využití pozemku je plánováno pro výstavbu rodinných domů, k vybudování dětského hřiště a parku.

Na závěr této kapitoly je třeba zmínit, že Humpolec byl v roce 2013 již podruhé (2008) vyhlášen celostátním vítězem v soutěži „**Město pro byznys**“. K prvenství městu dopomohla dobrá infrastruktura, ve srovnání s celorepublikovým průměrem o polovinu vyšší zastoupení velkých zaměstnavatelů, dostatek studentů v odborném vzdělávání, vstřícní úředníci, kvalitní podnikatelský obsah webových stránek nebo výsledky testu elektronické komunikace. Z konkrétních nástrojů na podporu podnikání město aplikuje nižší daň z nemovitosti i podprůměrné ceny vodného a stočného. Město dlouhodobě spolupracuje s podnikateli, např. prostřednictvím Klubu podnikatelů, který v Humpolci působí již deset let.

6. SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ INFRASTRUKTURA

6.1. Vzdělanostní infrastruktura

Úroveň výchovy a vzdělání patří mezi základní ukazatele socioekonomické charakteristiky území. Mezi nejdůležitější školy ve vzdělávání a výchově dítěte bezpochyby patří mateřské a základní školy. Předškolní vzdělávání na území města Humpolce zajišťují 3 pracoviště Mateřské školy Humpolec a Mateřská škola Bambi kindergarten. Základní vzdělávání je realizováno na třech úplných základních školách, z nichž jedna zřizuje speciální třídy. Střední vzdělávání nabízí ve městě celkem tři zařízení – gymnázium, jedna zemědělská střední škola a také střední škola informatiky a cestovního ruchu.

Humpolec se stal v roce 2005 také městem, kde existuje možnost vysokoškolského vzdělávání. Česká zemědělská univerzita zde otevřela bakalářský studijní obor Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, který v současnosti nabízí program Zootechnika, obor Chov koní a probíhá v rámci Centra pro výuku chovu koní, které bylo zřízeno v roce 2010.

V oblasti mimoškolních a zájmových aktivit dětí je důležitá existence a činnost Základní umělecké školy Gustava Mahlera a dalších zařízení, která budou zmíněna níže.

6.1.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je zabezpečováno Mateřskou školou Humpolec (Smetanova 1526) a Mateřskou školou Bambi kindergarten (Školní 594). První z uvedených je příspěvková organizace a zřizovatelem je Město Humpolec. Její součástí jsou zařízení uvedená v tabulce níže. Celková kapacita mateřských škol je 341 dětí. Ve školním roce 2004/2005 zde bylo umístěno 290 dětí, takže kapacita byla využita z 85 %. Ve školním roce 2012/2013 dochází do mateřské školy celkem 341 žáků (nejvíce do MŠ Na Rybníčku – 132, MŠ Na Skalce – 112 a MŠ Smetanova – 97) a kapacita je tudíž využita plně. V roce 2014 byla zahájena přístavba dvou tříd při MŠ Na Rybníčku s plánovanou kapacitou 56 míst.

Tab. 6.1: Pracoviště Mateřské školy Humpolec, školní rok 2012/2013

Mateřská škola	Adresa	Zřizovatel	Právní forma	Kapacita	Škola sdružuje zařízení
MŠ Smetanova	Smetanova 1526	Město Humpolec	Příspěvková organizace	97	MŠ a školní jídelna
MŠ Na Rybníčku	Na Rybníčku 1316	Město Humpolec	Příspěvková organizace	132	MŠ a školní jídelna
MŠ Na Skalce	Na Skalce 623	Město Humpolec	Příspěvková organizace	112	MŠ a školní jídelna

Pramen: MŠMT – Rejstřík škol a školských zařízení, Výroční zpráva 2012/2013

Mateřská škola Bambi kindergarten je soukromá školka rodinného typu, jejímž zřizovatelem je paní Ing. Helena Kottová. Činnost mateřské školky byla zahájena 1.9.2013 a předškolní vzdělávání je umožněno všem dětem od 2 let věku. Vzdělávání probíhá především se zaměřením na individuální přístup prostřednictvím vyučování anglického jazyka. Během

výuky je rovněž možnost využití keramické dílny, hry na flétnu nebo logopedické poradny. Celková kapacita MŠ Bambi Kindergarten je 15 míst. V současnosti je kapacita školky plně využita.

6.1.2 Základní vzdělávání

Na území města Humpolec je možné navštěvovat jednu ze tří základních škol (Tab. 6.2). Zřizovatelem ZŠ Hálkova a ZŠ Hradská je Město Humpolec. Větší z nich – ZŠ Hálkova – má kapacitu 880 dětí. Ve školním roce 2004/2005 do ní docházelo 760 žáků, tudíž byla využita z 86,4 %. Ve školním roce 2012/2013 to bylo pouze 681 žáků, takže využití kapacity se snížilo na 77,4 %. Součástí školy je školní jídelna s kapacitou 900 osob a školní družina s kapacitou 250 osob. Základní škola Hradská má nejvyšší možnou kapacitu 600 míst. V roce 2004/2005 sem docházelo celkem 478 dětí (využití 79,7 %), v roce 2012/2013 pak 452 dětí (využití 75,3 %). Tato základní škola má rovněž svoji školní jídelnu (kapacita 600 strážníků) a školní družinu (kapacita 110 dětí). Ke škole sídlí Středisko volného času (typu DDM), kam v roce 2005 docházelo do různých kroužků až 650 dětí, v roce 2013 pak 534 dětí. Toto středisko slouží všem dětem i z ostatních škol

Třetí základní školou je ZŠ Humpolec v ulici Husova, jejímž zřizovatelem je Kraj Vysočina. Škola nabízí základní vzdělávání pro žáky s lehkým nebo středně těžkým mentálním postižením. Škola má v devítiletém programu kapacitu 55 dětí a ve speciální třídě pak 10 dětí. V roce 2004/2005 školu navštěvovalo celkem 40 žáků (využití 61,5 %) a v roce 2012/2013 pouze 24 dětí (36,9 %). Škola má školní družinu pro 10 dětí. Na adrese školy funguje od prosince roku 2006 soukromá Školní jídelna RODINKA, s.r.o. Ta mimo činnosti školní jídelny provozuje i činnost hostinskou.

Tab. 6.2: Základní školy na území města Humpolce, školní rok 2012/2013

Škola	Adresa	Zřizovatel	Právní forma	Kapacita	Škola sdružuje zařízení
ZŠ Hálkova	Hálkova 591	Město Humpolec	p.o.	880	ZŠ, školní jídelna a školní družina
ZŠ Hradská	Hradská 894	Město Humpolec	p.o.	600	ZŠ, školní jídelna, školní družina a Středisko volného času
ZŠ Humpolec	Husova 391	Kraj Vysočina	p.o.	Zvláštní škola – 55, Pomocná škola – 10	Zvláštní škola, Pomocná škola a školní družina

Pramen: MŠMT – Rejstřík škol a školských zařízení, Výroční zprávy škol 2012/2013

6.1.3 Střední vzdělávání

Na území města Humpolec se nacházejí tři zařízení tohoto typu – Gymnázium dr. Aleše Hrdličky Humpolec, Česká zemědělská akademie v Humpolci a Střední škola informatiky a cestovního ruchu SČMSD Humpolec, s.r.o. Zřizovatelem prvních dvou uvedených středních škol je Kraj Vysočina. Třetí škola je soukromá a byla zřízena z iniciativy Svazu českých a moravských spotřebních družstev.

Všeobecně vzdělávací **Gymnázium dr. Aleše Hrdličky** umožňuje výběr osmiletého nebo čtyřletého studia. Škola může navštěvovat až 370 studentů – 125 na čtyřletém a 245 na osmiletém studiu. Ve školním roce 2004/2005 na gymnáziu studovalo 354 osob (využití 95,7 %), kdežto v roce 2012/2013 o 25 žáků méně (využití kapacity – 88,9 %). Vysoká úroveň gymnázia se odráží v četných předních umístěních jak v okresních, krajských tak celorepublikových kolech. Tyto významné úspěchy mají studenti především v jazykových

a sportovních soutěžích. Zajímavý projekt, který je na škole realizován jednou za dva měsíce, nese název Škola pro každý věk. Projekt prostřednictvím přednášek přibližuje různá témata, většinou historická, posluchačům z univerzity třetího věku.

Tab. 6.3: Střední školy na území města Humpolce, školní rok 2012/2013

Střední škola	Adresa	Zřizovatel	Právní forma	Kapacita	Škola sdružuje zařízení
Gymnázium dr. Aleše Hrdličky	Komenského 147	Kraj Vysočina	Příspěvková organizace	370	Gymnázium
Česká zemědělská akademie	Školní 764	Kraj Vysočina	Příspěvková organizace	950	ČZA, Školní statek, 2 jídelny, domov mládeže
SŠ informatiky a cestovního ruchu SČMSD	Hradská 276	Svaz českých a moravských spotřebních družstev	Společnost s ručením omezeným	475	SOU, OŠ, jídelna, domov mládeže

Pramen: MŠMT – Rejstřík škol a školských zařízení, Výroční zprávy škol 2012/2013

Česká zemědělská akademie vznikla sloučením středních odborných škol a učilišť v Humpolci, Havlíčkově Brodě a Světlé nad Sázavou v roce 2004 (název od roku 2006) a nabízí řadu učebních oborů i oborů s maturitou. Celková kapacita školy byla v roce 2004/2005 celkem 2 835 studentů a učňů, ale studovalo zde pouze 993 osob. Kapacita ve zmíněném školním roce byla využita jen z 35 %. Současná kapacita akademie je 950 studentů a učňů a v roce 2012/2013 zde studovalo a učilo se celkem 537 osob (využití 56,5 %). Ke škole ještě patří školní jídelna s kapacitou 1100 osob na adrese Fügnerova 570 a výdejna jídla na Dusilově 384 s kapacitou 150 osob. Obě školní jídelny fungují v rámci domovů mládeže. Domov mládeže na Dusilově 384 má ubytovací kapacitu 41 osob a v roce 2012/2013 byl plně využit, domov mládeže na Fügnerově 570 má celkovou kapacitu 137 osob a ubytováno zde bylo v roce 2012/2013 celkem 91 studentů a učňů (využití 66,4 %) a poslední domov mládeže je lokalizován na Nádražní 486 s celkovou kapacitou 120 osob (ubytováno v roce 2012/2013 celkem 80 osob, tj. 66,7 %).

Praktická výuka žáků ČZA v oboru agropodnikání se zaměřením na klasické a ekologické zemědělství, potravinářství a rovněž i chov koní a jezdeckví probíhá na **Školním statku, Humpolec, Dusilov 384**. Jedná se o příspěvkovou organizaci zřízenou Krajem Vysočina. Statek vyrábí i vlastní masné produkty, kterými zásobují odběratele v Humpolci i v jeho okolí. Také je spolupořadatelem Zlaté podkovy, jezdeckých závodů se čtyřicetiletou tradicí.

Ve městě působí jedna soukromá střední škola, a to **Střední škola informatiky a cestovního ruchu SČMSD Humpolec, s.r.o.** na ulici Hradská 276 (dříve Střední odborné učiliště obchodní). V roce 2004/2005 mělo kapacitu 345 studentů a učňů a docházelo jich sem 316 (využití 91,6 %). Do dnešní doby byla kapacita navýšena na 475 osob a v roce 2012/2013 sem docházelo 289 osob (využití 60,8 %).

Následující tabulka zachycuje schopnost uplatnitelnosti absolventů dle jednotlivých středních škol i oborů ve školním roce 2012/2013. Tato analýza byla zhotovena i v roce posledního zpracování strategie a odrážela stav ve školním roce 2004/2005, což umožňuje komparaci se současným stavem z hlediska některých oborů. Uplatnitelnost absolventů gymnázia zůstala velmi vysoká (rovněž v roce 2005 byla míra nezaměstnanosti absolventů gymnázia kolem 3 %, v roce 2012/2013 v úhrnu 2,4 %). Z celkového počtu 164 absolventů z České zemědělské akademie jich na úřadech práce v září roku 2013 skončilo 59, takže míra nezaměstnanosti byla 36,0 %. Významně se snížily počty absolventů oborů zedník,

autoelektrikář, instalatér a tesař, ale přesto jejich významný podíl se přesunul do evidence úřadů práce (nadpoloviční většina zedníků, dvě pětiny autoelektrikářů oproti pětině v roce 2005, třetina tesařů oproti osmině v roce 2005). Výrazný byl také počet opravářů zemědělských strojů nezaměstnaných v září 2013 (téměř 60 % všech absolventů, tedy výrazně více oproti 12,5 % v roce 2005). Z nových oborů, které v roce 2005 na škole neprobíhaly, lze uvést Jezdec a chovatel koní – z 16 absolventů jich na úřadě práce v září 2013 skončilo 9.

Soukromou střední školu absolvovalo v roce 2013 celkem 106 studentů, z nichž 26 se jich evidovalo na úřadech práce (24,5 %). Vysokou uplatnitelnost měli absolventi oborů Informační technologie, naopak prodavači a podnikatelé nacházeli práci hůře (podíl nezaměstnaných činil 30 %, v roce 2005 to bylo 16,7 %). Situace absolventů oboru Obchodník se oproti roku 2005 o něco zlepšila – na úřadech práce jich byla evidována čtvrtina, v roce 2005 bezmála polovina tehdejších absolventů.

Tab. 6.4: Nezaměstnanost absolventů škol se sídlem v Humpolci ve školním roce 2012/2013

Název	Název oboru	Délka studia	Počet absol.	Počet absolventů v evidenci ÚP	
				abs.	%
Gymnázium dr. A. Hrdličky, Humpolec, Komenského 147	Gymnázium	4	30	1	3,3
	Gymnázium	8	54	1	1,9
Střední škola informatiky a cestovního ruchu SČMSD Humpolec, s.r.o.	Obchodník	4	28	7	25,0
	Prodavač	3	18	7	38,9
	Informační technologie	3	14	1	7,1
	Podnikání	2	20	6	30,0
Česká zemědělská akademie v Humpolci, střední škola	Zedník	3	7	4	57,1
	Autoelektrikář	3	7	3	42,9
	Instalatér	3	5	1	20,0
	Tesař	3	9	3	33,3
	Autoelektronika	2	14	4	28,6
	Agropodnikání	4	30	6	20,0
	Chovatelství	4	36	12	33,3
	Opravář zemědělských strojů	3	22	13	59,1
	Jezdec a chovatel koní	3	16	9	56,3
	Mechanik - opravář motorových vozidel	3	18	2	11,1

Zdroj: Pololetní statistiky absolventů a mladistvých v evidenci Úřadu práce ČR, SSZ MPSV ČR, 2013

6.1.4 Vysoké školy

V Humpolci se nachází detašované pracoviště České zemědělské univerzity v Praze, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Pro školní rok 2014/2015 zde budou otevřeny dva bakalářské studijní obory: Chov koní a Veřejná správa v zemědělství a krajině. Při dostatečném počtu zájemců bude realizován 1. ročník (2 semestry) v rámci celoživotního vzdělávání, 2. a 3. ročník v rámci kombinovaného studia. Bakalářské obory navazují na středoškolský program studia České zemědělské akademie.

Absolventi bakalářských oborů z minulých let našli uplatnění především v jezdeckém sportu jako cvičitelé, rozhodčí nebo trenéři, popřípadě v např. oblasti hipoterapie či agropodnikání., dále pak mohou uplatnit své vědomosti a zkušenosti ve všech oblastech chovu koní a jejich využití, v poradenských a specializovaných službách, v oblasti služeb a nevýrobních

organizací – šlechtění zvířat, krmivářský průmysl nebo v kontrolní zemědělské a inspekční organizaci atp. Rovněž je možné najít uplatnění ve správních orgánech, či ve sportovních organizacích a zájmových klubech.

6.1.5 Celoživotní vzdělávání

Celoživotní vzdělávání se zaměřením na vzdělávání dospělých a posílení jejich uplatnění na trhu práce se stává nedílnou součástí nabídky vzdělávacího systému v celé České republice. V Humpolci probíhá v několika rovinách. Jednou z možností je **rozšiřující studium** na České zemědělské akademii (obor Podnikání) a na Střední škole informatiky a cestovního ruchu (obory Obchodník, Podnikání a Prodavač), dále je pak možné navštěvovat různé **kurzy** při středních školách. Střední škola informatiky a cestovního ruchu nabízí prostřednictvím svého jazykového a vzdělávacího centra kurzy anglického, německého, španělského jazyka všech úrovní a věkových kategorií včetně dětí předškolního věku. Dále pak zde účastník kurzu počítačové gramotnosti může získat certifikát ECDL. Na Gymnáziu Dr. Aleše Hrdličky senioři hojně využívají seminářů v rámci bloku „Škola pro každý věk“. V rámci celoživotního vzdělávání je ve městě možnost navštívit i kurzy organizované např. Městskou knihovnou v Humpolci (v současnou dobu knihovna ve spolupráci s Fokus Vysočina organizuje dvouměsíční kurz angličtiny pro úplně začátečníky od 60 let, kurz je zcela zdarma).

Za dobu od předchozího zpracování strategického plánu v Humpolci přibýly školící prostory, pro konání různých vzdělávacích seminářů a kurzů. Největší prostory lze využít ve **školicím středisku Humpolec - EDUPONT** (U Nemocnice 692), které disponuje multifunkčním sálem, 15 školicími místnostmi (pro 10–50 osob), 2 studovnamy a 1 počítačovou učebnou (pro 10 osob). Kapacita střediska je až 185 školených osob. V oblasti celoživotního vzdělávání jsou školení zaměřena na jazykové vzdělávání s rodilými mluvčími a na manažerská školení. Školení, semináře nebo konference mohou probíhat i v konferenčních sálech Hotelu Fabrika (Školní 511), které jsou vybaveny nejmodernější high-tech zařízeními. Kapacita tohoto kongresového zařízení je 140 osob.

V akademickém roce 2014/2015 budou v Humpolci na detašovaném pracovišti (Lužická 468), Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU v Praze, pro absolventy oborů zakončených maturitní, nebo bakalářskou zkouškou otevřeny 2 kurzy celoživotního vzdělávání – **Chov koní a Veřejná správa v zemědělství a krajině**.

6.1.6 Ostatní zařízení

Základní umělecká škola Gustava Mahlera

Základní vzdělávání je v Humpolci doplněno uměleckým na Základní umělecké škole Gustava Mahlera Humpolec (Školní 701). Škola nabízí výuku ve třech oborech – hudební, výtvarný a taneční – s kapacitou 600 míst. V roce 2004/2005 sem na tyto nejrůznější umělecké předměty docházelo celkem 525 dětí (využití z 87,5 %), v roce 2012/2013 pak byla maximální kapacita využita téměř zcela, neboť školu navštěvovalo 592 dětí (98,7 % kapacity). Hudební obor nabízí možnost hry na klávesové, smyčcové, dechové a bicí nástroje a akordeon. Dále sólový zpěv nebo elektronické zpracování hudby a zvukovou tvorbu. Mezi předměty, které jsou vyučovány na výtvarném oboru patří plošná tvorba, což je např. kresba, grafika a dekorativní práce. Dále je vyučována tvorba prostorová – modelování z hlíny – a objektová a akční tvorba, která umožňuje využití moderních trendů ve výtvarném umění. Dějiny umění a poznávání památek je vyučováno v rámci předmětu výtvarná kultura. V tanečním oboru je vyučován: lidový i současný tanec, taneční gymnastika či základy

klasického tance a stepu. V roce 2010 byl dokončen projekt vestavby půdního prostoru ZUŠ G. Mahlera. Využitím stávajících do současnosti nevyužívaných půdních prostorů vznikl koncertní sál s využitím pro všechny školní soubory.

Středisko volného času při ZŠ Hradská

Středisko volného času při ZŠ Hradská je školské zařízení zajišťující volnočasové aktivity pro děti a mládež nejen z Humpolce ale i jeho okolí. Vzniklo červenci roku 2005 a převzalo tak činnost Domu dětí a mládeže Humpolec, k jehož ukončení došlo k 30.6.2005. Pracovníci poskytují pravidelnou zájmovou činnost, kroužky, které mohou žáci navštěvovat na svých základních školách, tedy na ZŠ Hradská i ZŠ Hálkova, nebo ve sportovním areálu TJ Jiskra Humpolec a na ostatních místech ve městě. Kroužky je možné rozdělit do 5 skupin – jazykové, sportovní, hudební, umělecké, technické a ostatní. V roce 2005 ve Středisku probíhalo 29 zájmových útvarů, do nichž docházelo 650 dětí. Ve školním roce 2012/2013 bylo zájmových útvarů 49 s celkovým počtem 534 členů. Nabídka kroužků se tedy v porovnání s rokem 2005 rozšířila, ale poklesl počet docházejících o téměř 18 %. Středisko rovněž organizuje i akce pořádané příležitostně jako jsou např. kurzy pro dospělé, výtvarné a rukodělné dílny, sportovní soustředění, prázdninová setkání atd. Zajišťuje i aktivity během letních prázdnin a to zejména pořádání příměstských táborů.

Dětský domov Humpolec

Dětský domov Humpolec je dalším zařízením patřícím do sociální infrastruktury. Domov je příspěvkovou organizací Kraje Vysočina a původně byl typem internátního zařízení s kapacitou 60 míst, později míst 48. V současnosti je Dětský domov Humpolec ústav rodinného typu a umožňuje zde pobývat až 32 dětem do dovršení věku 18 let. Jsou zde 4 skupiny, které fungují stejně jako rodina. Ve skupině jsou zachovány i sourozenecké vztahy. Každá skupina je zcela samostatná a svůj obytný prostor má kompletně zařízený – obývací pokoj, kuchyň, sociální zařízení nebo pokoje na spaní. V areálu se nachází velká zahrada a dětské hřiště, což je dostatečný prostor pro trávení volného času. Umístěné děti mohou navštěvovat jakoukoliv mateřskou nebo základní školu v Humpolci. Pro děti je dále realizováno četné množství kulturních, sportovních a rekreačních akcí, na kterých má podíl např. Středisko volného času, TJ Jiskra, Muzeum, ZUŠ, Městský úřad, Krajský úřad. Pro existenci domova je důležitá i pomoc řady významných sponzorů.

Rodinné centrum Cipísek

Občanské sdružení RC Cipísek vzniklo již v roce 2000 za účelem setkávání rodin s dětmi zejména v předškolním věku. Cílem bylo vzájemné předávání zkušeností, pomoc a lepší začlenění dětí do kolektivu. Centrum je otevřeno od pondělí do pátku mezi 8.30 a 11.00 hodin na Husově ulici. Snahou je realizovat kulturní a sportovní akce pro nejmenší ve spolupráci s Městem Humpolec a Městským kulturním a informačním střediskem, jsou jimi např. slet čarodějnic, drakiáda, den, dětí, výlety do okolí apod.

6.2. Zdravotní a sociální péče

6.2.1. Zdravotnictví

Mezi základní a nejdůležitější faktory kvality života každého člověka bezesporu patří zdravotní péče. I přes to, že patří Humpolec k městům menší velikosti, nachází se zde více druhů zdravotnické péče a služeb, než je pro takováto města standardní. I když byla činnost nemocnice na jaře roku 1999 ukončena, a obyvatelé tak musejí do nemocnice v okolních

městech (spádově do Nemocnice Pelhřimov, ale mnozí využívají i Nemocnici Havlíčkův Brod), její bývalé prostory byly zachovány a staly se součástí Vysočinských nemocnic, s.r.o. Ty sdružují 4 pracoviště nestátních zdravotnických zařízení provozujících léčebny dlouhodobě nemocných, radiodiagnostická pracoviště a ambulance. Dvě z pracovišť se nacházejí v Humpolci. První – **Nemocnice Humpolec** (ulice 5. května 319) – slouží jako léčebna dlouhodobě nemocných. Zahájila svou činnost v září roku 2001, tehdy jako Léčebna dlouhodobě nemocných – následná péče (poskytovatel byla společnost CTM Hospital, a.s.), a svým klientům poskytuje léčebnou, ošetrovatelskou a rehabilitační péči. Nemocnice má dvě oddělení, kde se nachází celkem 104 lůžek následné a dlouhodobé péče. Ročně přijme přibližně 500 pacientů, přičemž úspěšnost navrácení pacientů zpět do domácího prostředí, nebo do jiného sociálního zařízení (domovy pro seniory) je až 80 %. Vlastnické právo nemovitosti má společnost ORTAMERA, s.r.o.

Plicní léčebnu Humpolec (ulice Jihlavská 803) od března roku 2013 provozuje společnost Vysočinské nemocnice, s.r.o. Zajišťuje komplexní péči o pacienty s tuberkolózou a ostatními nemocemi respiračního aparátu. Po zrušení Léčebny TRN na Buchtově kopci se Plicní léčebna Humpolec stala v Kraji Vysočina jediným zařízením tohoto typu. V celé České republice se nachází pouze 7 dalších léčeben TRN – v Praze, Českých Budějovicích, Pasece (okres Olomouc), Cvikově (okres Česká Lípa), Jablunkově (okres Frýdek-Místek) a Albrechticích (okres Bruntál). Léčebna má tedy nadregionální význam a léčí se zde pacienti až ze 120 km vzdálených míst. Na dvou odděleních se celkově nachází 80 lůžek. Vlastníkem nemovitosti je Město Humpolec.

Služeb ordinací praktických i odborných lékařů je v Humpolci možné využít ve dvou objektech ve vlastnictví Města Humpolec. První z nich je Poliklinika (ul. Masarykova 885) a nachází se zde:

- 8 samostatných ordinací praktického lékaře stomatologa,
- 7 samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé,
- 1 samostatných ordinací praktického lékaře gynekologa,
- ambulance – diabetologická a interní, kožní, oční, ORL, psychiatrická, neurologická, ortopedická, radiologická, urologická, chirurgická nebo stomatochirurgická,
- stomatologická laboratoř a
- rehabilitace.

V druhé budově Dětského střediska (ul. Masarykova 389) se nachází:

- 3 samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost,
- 1 samostatná ordinace praktického lékaře gynekologa,
- rehabilitace a
- lékárna.

Lékařskou péči poskytují na území Humpolce i jiné subjekty. V tabulce níže jsou zaznamenány počty všech nejvíce zastoupených soukromých ordinací nebo zařízení nacházející se v Humpolci.

Tab. 6.5: Zabezpečení lékařské péče soukromými ambulancemi a ordinacemi v Humpolci

Ambulance, ordinace	Počet lékařů	Ambulance, ordinace	Počet lékařů
Praktický lékař pro dospělé	9	Diabetologie a interna	3
Stomatolog	8	Gynekologie a gyn. Ambulance	2
Rehabilitace	5	Kožní	2
Praktický lékař pro děti a dorost	4	Psychiatrie	2

Pramen: <https://snzr.uzis.cz/viewzz/rzz.htm>

Na území města se nachází 4 lékárny.

- Dr. Max lékárna, Hálkova 1568
- Lékárna U Bílého anděla, Dolní náměstí 249
- Lékárna Na Náměstí, Horní náměstí 4
- Lékárna U polikliniky, Masarykova 389

V Kraji Vysočina zajišťuje přednemocniční neodkladnou péči nepřetržitě 29 profesionálních výjezdových skupin Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina (ZZS KV). Jedna se nachází i v Humpolci (ul. Hálkova 442) a to výjezdová skupina rychlé lékařské pomoci (RLP). V porovnání s ostatními základnami v kraji zajišťuje rychlou lékařskou pomoc pouze jedna výjezdová skupina v těchto 5 městech: Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Bystřice nad Pernštejnem, Velké Meziříčí a Žďár nad Sázavou. V ostatních městech se základnami ZZS KV se nacházejí výjezdové skupiny rychlé zdravotnické péče (RZP) – v Pacově, Počátkách, Kamenici nad Lipou, Chotěboři, Ledči nad Sázavou, Příbyslaví, Jemnici, Velké Bíteši a v Novém Městě na Moravě – nebo kombinace dvou a více skupin přednemocniční neodkladné péče: v Jihlavě, Pelhřimově, Havlíčkově Brodě a v Třebíči.

6.2.2. Sociální péče

Při tvorbě Strategického plánu rozvoje města Humpolec v roce 2006 byl rozpracován i střednědobý plán na rozšíření a zlepšení sociálních služeb ve městě. Za účasti poskytovatelů sociálních služeb a široké veřejnosti při dodržení principů trvalé udržitelnosti vznikl *Komunitní plán sociálních služeb města Humpolec a místních částí*, který byl Zastupitelstvem města schválen na začátku října roku 2007. Jeho cílem bylo zlepšení kvality života obyvatel města Humpolec i v jeho místních částech a to především uživatelů sociálních služeb. Mezi hlavní aktéry, kteří se na zpracování a realizaci podíleli, patřili: Město Humpolec, Oblastní charita Havlíčkův Brod, Technické služby, Fokus Vysočina, Rada seniorů města Humpolec, Obvodní oddělení Policie České republiky v Humpolci nebo Gymnázium Dr. A. Hrdličky. Výsledkem plánu bylo efektivní vynakládání finančních prostředků na takové sociální služby, které jsou obyvateli města Humpolec požadovány a to je schopno je zajistit, nebo je podpořit. Zlepšení se týkalo následujících oblastí: odstranění bariér, informovanost a podpora stávajících služeb. Mezi cílové skupiny uživatelů sociálních služeb patřili:

- senioři, občané s tělesným a duševním postižením a
- rodiny s dětmi, občané se sociálním vyloučením a v přechodné krizi.

Jak již bylo naznačeno výše, významným aktérem v rámci sociální péče poskytující nejrozmanitější sociální služby na území města Humpolce je **Oblastní charita Havlíčkův Brod**. Ta zabezpečuje pro Humpolec a jeho místní části služby zdravotní, sociální, dobrovolnické a služby pro rodiny. Níže budou popsány všechny 4 služby poskytované na území města.

Astra – denní centrum pro seniory v Humpolci (Školní 730)

Nachází se nedaleko centra města a funguje od února roku 2003 a to zejména pro seniory se sníženou soběstačností a pro ty, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci. Věková struktura uživatelů je následující: dospělí (55–64 let), mladší senioři (65–80 let) a starší senioři (starší 80 let). Je jim zde umožněno trávit svůj volný čas ve společnosti vrstevníků kdykoliv – celý den, nebo jen několik hodin – od 7.30 do 15.00 hodin. Nejsou tedy vytrženi z rodinného prostředí, na které jsou zvyklí. Senioři zde mohou využít např. pomoci při osobní hygieně, stravování, výchovně-vzdělávacích, aktivizačních či sociálně-terapeutických

činností. Pracovníci zařízení seniorům mohou pomoci i při uplatňování jejich práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Mezi další služby patří: doprava do centra i domů, zajištění stravy do místa bydliště nebo relaxační lázeň. V roce 2005 dosahovala průměrná denní návštěvnost 9 klientů. V roce 2012 to bylo o 5 více.

Charitní pečovatelská služba Humpolec (Školní 730)

Pečovatelská služba v Humpolci poskytuje od ledna roku 2004 ambulantní i terénní služby na základě doporučení lékaře. Mezi základní činnosti náleží pomoc při: zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, osobní hygieně, zajištění chodu domácnosti a stravy a zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Mezi uživatele služeb patří: senioři, osoby zdravotně postižené a osoby s chronickým onemocněním. Službu je možné využít v pracovní dny od 7.00 do 15.30 hodin a o víkendu od 10.00 do 13.00 hodin. V roce 2012 činil celkový počet uživatelů 129 a služba uskutečnila 23 673 úkonů. V porovnání s rokem 2005 se počet klientů snížil o 24, ale naopak počet úkonů zvýšil o 4 189. V říjnu roku 2005 byla při pečovatelské službě otevřena půjčovna rehabilitačních a kompenzačních pomůcek (např. chodítka, vozíky, hole, lůžka atd.).

Byty sociální rehabilitace Humpolec (Školní 730)

Byty sociální rehabilitace (BSR) v Humpolci provozuje Oblastní charita Havlíčkův Brod od roku 2008. Hlavním důvodem je poskytnutí zázemí všem lidem, které ohrožuje běžný způsob života jako je např. ztráta bydlení, domácí násilí nebo jiná trestná činnost apod. Cílem je tedy nalezení řešení takovéto nepříznivé situace a zvýšení úrovně samostatnosti a nezávislosti a osvojení dovedností k samostatnému bydlení, sociálnímu začlenění a zvládnutí podmínek běžného života. Uživatelé přicházejí z nejrůznějších sociálních zázemí a patří do následujících cílových skupin: dorost (16–18 let), mladí dospělí (19–26 let) a dospělí (27–64 let). Ubytování je poskytováno po dobu 3–12 měsíců s výběrem ze šesti malometrážních bytů. Největší dosahuje rozlohy asi 31 m². Služba je poskytována během celého roku ve všední dny od 7.00 do 22.00 a o víkendech a svátcích od 10.00 do 22.00. Pro uživatele jsou zdarma umožněny následující služby: pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a při obstarávání osobních záležitostí. Za úhradu je poskytováno ubytování v jednom ze šesti bytů a další fakultativní činnosti – připojení na internet, využívání telefonů BSR a účast na volnočasových aktivitách.

Sociálně aktivizační služba

Sociálně aktivizační služba je určena jako služba sociální prevence pro rodiny s dětmi, jejichž nepříznivá sociální situace ohrožuje vývoj dítěte. Ambulantně začala fungovat v lednu roku 2012 v Havlíčkově Brodě a v minulém roce byla rozšířena na terénní práci poskytovanou ve Světlé nad Sázavou a v Humpolci, především u klientů doma. Rodinám je zdarma poskytována odborná pomoc ve formě poradenství, nácviku a upevňování dovedností spojených se zdravým vývojem dítěte a rodičovským chováním.

Domov důchodců Humpolec, příspěvková organizace

Domov důchodců v Humpolci funguje od roku 1962 a v současnosti je jeho činnost provozována ve dvou objektech patřících Kraji Vysočina – na ulici Lužická 950 a Máchova 910. Domov mohou využívat dvě skupiny – osoby starší 65 let, které vyžadují pravidelnou pomoc a osoby starší 55 let, které vyžadují rovněž pravidelnou pomoc či podporu v důsledku svého tělesného postižení. V budově na ulici Lužická jsou jedno a dvoulůžkové pokoje a na Machově ulici jsou pokoje tří a čtyřlůžkové. Počet lůžek se od roku 2006 nezměnil. Domov disponuje v obou budovách 203 lůžky – 75 Lužická a 128 Máchova ulice. Díky své kapacitě

lůžek je největším domovem pro seniory v Kraji Vysočina. Pro srovnání Domov pro seniory Telč a Domov pro seniory Třebíč Manž. Curieových se svými 193 lůžky řadí na druhé místo. Třetím největším z hlediska kapacity uživatelů je Domov pro seniory Jihlava – Lesnov, poskytuje ubytování pro 146 osob. O klienty pečují necelých 100 zaměstnanců.

Domov blahosladené Bronislavy

Domov blahosladené Bronislavy v Humpolci je nejmenším domovem pro seniory v Kraji Vysočina. Nachází se na ulici Školní, čp. 681, nedaleko centra města. Budova je ve vlastnictví Českomoravské provincie Kongregace sester premonstrátek, která je zřizovatelem a provozovatelem Domova. V zařízení poskytují sestry premonstrátky spolu s civilním personálem sociální péči, ale rovněž se aktivně zapojují při nejrůznějších zájmových programech (např. zájezdy a kulturní akce). Vyjma sociálních služeb, které uživatelé mohou využívat, se zde nachází kaple zasvěcená blahosladené Bronislavě, kde se obyvatelé mohou modlit a účastnit se 3 dny v týdnu mše svaté. Kapacita se od roku 2006 nezměnila, tedy 33 lůžek, z toho 28 je určeno výhradně ženám. Každoročně počet nových žádostí o přijetí do péče převyšuje celkovou kapacitu Domova.

Domov Jeřabina, příspěvková organizace

Domov Jeřabina, do roku 2012 Ústav sociální péče pro mentálně postižené Těchobuz, příspěvková organizace, se nachází nedaleko Pacova v obci Těchobuz od Humpolce vzdálené cca 40 km. Jednou z lokalit, kde lidé, kteří doposud žili v ústavní péči budou po transformaci bydlet, je město Humpolec, ve kterém budou vystavěny 2 domy chráněného bydlení (každý pro 6 klientů). V každém z těchto domů bude žít 6 klientů a bude zde zabezpečována podpora a pomoc vyškoleným personálem Domova Jeřabina. Město tak svým rozhodnutím získá moderní službu sociální péče, nové občany se všim co k tomu patří a nová pracovní místa pro své současné občany. Jde o poskytnutí chráněného bydlení s vlastní domácností pro menší skupinu osob s cílem co největšího přiblížení a zapojení se do normálního života.

Prevenici kriminality je nutné nezanedbat, neboť k tomu, že stále stoupá počet trestné činnosti a tedy i jejich příčin, které zasahují nejen do oblasti sociální ale i do dalších oblastí veřejného života (např. zaměstnanost, vzdělávání, trávení volného času atp.). Prevence by měla směřovat do veškerých aktivit předcházejících páchaní jakýchkoliv trestných činů, nebo alespoň do aktivit vedoucích k jejich snižování díky zamezení páchaní podmínek nebo příčin vzniku trestné činnosti. K dosažení snižování trestné činnosti ještě před jejím započítáním, nebo před jejím pokračováním, je nezbytná dobrá příprava, účinné plánování a průběžné vyhodnocování. V rámci **Programu prevence kriminality na léta 2004–2007** byl schválen program Partnerství (prevence kriminality na místní úrovni), díky němuž bylo Město Humpolec úspěšným příjemcem státní dotace ve výši 696 000 Kč. Finanční podpora směřovala na rozšíření stávajícího kamerového systému.

Městský kamerový dohledový systém (MKDS)

Cílem zajištění kamerového systému v každém městě je snížení trestné činnosti v monitorovacích místech. Úkoly kamerového systému jsou dva: usnadnění vypátrání pachatele trestného činu a vytváření bezpečných zón pro obyvatele města. Poslouží tak k objasnění přestupků týkajících se veřejného pořádku zejména na frekventovaných místech města – restaurační zařízení – např. vandalismus, rušení nočního klidu, provoz motorových vozidel atd. Udržování veřejného pořádku zabezpečuje státní policie, protože se v Humpolci nepůsobí policie městská a díky své poloze u dálnice má Humpolec vyšší riziko vzniku trestné činnosti. Od roku 1996 je trvale vyvíjena snaha zamezit nebo alespoň snížit počet přestupků a trestných činů vznikajících na území města. Ve stejném roce byly na území města

rozmístěny 3 kamerové body. Od roku 2006 po celém městě přibylo kamerových bodů 10. Město do budoucna plánuje rozšíření MKDS o minimálně jednu kameru a kompletní obměnu kamerového systému z hlediska technického stárnutí. Výstavba i provoz jsou ve spolupráci s Obvodním oddělením Policie České republiky v Humpolci.

V roce 2013 se město Humpolec zapojilo do soutěže **Obec přátelská rodině**. Tato každoročně vyhlašovaná celostátní soutěž je nástrojem k propagaci rodinné politiky na místní úrovni. Soutěž vyhlašují Ministerstvo práce a sociálních věcí a Stálá komise pro rodinu a rovné příležitosti Poslanecké sněmovny parlamentu ČR ve spolupráci se Sítí mateřských center, Asociací center pro rodinu a Svazem měst a obcí ČR. K rodinné politice zaujímá město zodpovědný přístup, což dokazuje i to, že zastupitelstvo města na prosincovém zasedání v roce 2013 schválilo **Plán rozvoje rodinné politiky**.

6.3. Kultura, sport, volný čas

6.3.1. Kulturní vyžití

Hlavním organizátorem kulturního života v Humpolci je Městské kulturní a informační středisko v Humpolci (MěKIS). MěKIS je příspěvková organizace zřízená k 1.1.2000 sdružující kulturní subjekty – Kino Humpolec, Muzeum dr. Aleše Hrdličky, Městskou knihovnu Humpolec a Informační středisko. MěKIS tedy zajišťuje chod zmíněných kulturních institucí a tří zájmových souborů – Divadelního souboru Jindřicha Honzla, Pěveckého sboru Čech a Lech a Loutkového divadla.

Další náplň činnosti:

- spolupráce s neprofesionálními uměleckými skupinami v rámci města i okresu, školami všech stupňů a zaměření, soukromými a jinými agenturami, církvemi, zájmovými organizacemi a s ostatními městy v rámci společenských aktivit,
- pořádání tradičních jednorázových akcí – divadelní a pěvecká představení, cyklozávody, hudební a multižánrový festival, festival filmů a mnoho dalších,
- zprostředkování mimoškolního vzdělávání formou kurzů a přednášek, besed či školení.
- zastřešení cestovního ruchu města Humpolec,
- zajištění informovanosti obyvatel i návštěvníků města Humpolce – měsíčník Zálesí pro historii, kulturu a společenský život Humpolecka – nebo pomoc při vydávání nejrůznějších informačních, propagačních a reklamních materiálů,
- zápis do kroniky Města Humpolec i do kronik jeho místních částí
- zabezpečuje chod malých knihoven v místních částech Hněvkovice, Kletečná, Krasoňov, Petrovice, Plačkov a Světlice,
- provoz internetového portálu infohumpolec.cz,

Mezi další významný subjekt přispívající ke kulturnímu rozvoji rozvoj patří:

Castrum o.p.s., (Hradská 818) bylo v roce 1996 zřízeno humpoleckou pobočkou Klubu Augusta Sedláčka¹⁶. Mezi hlavní cíle společnosti patří péče o památkové dědictví, údržba a jejich zpřístupnění pro širokou veřejnost. V posledních letech se zaměřuje i na ekologicko-vlastivědnou činnost v celém regionu Humpolecka. Společnost je správcem zříceniny hradu Orlík u Humpolce a skanzenu Zichpil. V areálu bývalého hradu se konají nejrůznější kulturní

¹⁶ Klub Augusta Sedláčka sdružuje zájemce o hrady, tvrze a ostatní sídla společenských elit. Ústředí klubu je v Plzni a dalších 5 poboček po celé České republice.

akce spjaté s historickou tematikou, např. divadelní představení, výroba a výpal keramiky a přednášky. Mezi akce regionálního významu patří filmový a hudební festival, rovněž konaný v areálu hradu Orlík.

Tab. 6.6: Významná kulturní zařízení ve městě Humpolec

Kulturní zařízení ve městě	Provozovatel
Muzeum dr. Aleše Hrdličky	MěKIS
Výstavní a koncertní sál Muzea dr. Aleše Hrdličky	MěKIS
Městská knihovna Humpolec	MěKIS
Kino Humpolec – divadelní a filmová představení, koncerty, HLINÍKÁrium	MěKIS
Turistické informační centrum	MěKIS
Vyhlídková věž kostela sv. Mikuláše	MěKIS
Volnočasový klub Doupě – pro děti a mládež	MěKIS
Zahrada muzea v Humpolci (Dolní náměstí)	MěKIS
Skansen Zichpil	Castrum o.p.s.
Hrad Orlík u Humpolce – představení, festivaly, přednášky	Castrum o.p.s.
Včelařský dům, č.p. 254 – včelařský skanzen, stálá expozice	Český svaz včelařů, o.s.,
Židovská synagoga	Církev československá
Spolkový dům Humpolec – plesy, karnevaly	Podnikatelský subjekt
Motorářský Doupě – koncerty, hudební festivaly, vyjížďky	Podnikatelský subjekt
Muzeum vah – stálá expozice vah	Podnikatelský subjekt
Hell club – koncerty, diskotéky	Podnikatelský subjekt
Club LOCAL 410 – diskotéky	Podnikatelský subjekt
Kustom Klub Bohemia – koncerty, festivaly, divadla	Podnikatelský subjekt

Pramen: www.infohumpolec.cz, www.castrum.cz, www.humpolac.cz, vlastní průzkum

6.3.2. Sportovní vyžití a volný čas

Město Humpolec nabízí širokou základnu sportovních zařízení a příležitostí nejen pro obyvatele města, ale i pro občany blízkého i vzdáleného okolí. Hlavní úlohu v oblasti sportovní vybavenosti plní **dva areály** – na Tyršově náměstí a na ulici Okružní. První z nich provozuje **TJ Jiskra Humpolec**. Sportovní areál nabízí tato zařízení: sportovní halu, sokolovnu a atletický stadion. V letní sezóně navíc Jednota provozuje hřiště národní házené na stadiónu „V podhradí“ (ulice Fr. Jindráckové) vzdálené 1 km od sportovního areálu na Tyršově náměstí. Sportovní areál pro své potřeby dále užívá ZŠ Hradská, ZŠ Hálkova a Středisko volného času. Druhý sportovní areál provozují od 1.1.2012 **Technické služby Humpolec, s.r.o.** Areál zahrnuje tato sportoviště: krytý zimní stadion (hokej, veřejné bruslení), dvě fotbalová hřiště (s umělým a přírodním trávníkem), letní venkovní koupaliště Žabák (plavecká i relaxační část), lanové centrum Pavouk a hřiště na skateboarding, normální i plážový volejbal a na tenis.

Na území města Humpolec se dále nachází víceúčelová **Sportovní hala Hradská**, která byla Městem Humpolec v roce 2008 kompletně zrekonstruována a vybavena. V budově je možné využít hřiště na tenis, squash nebo badminton a různé druhy fitness cvičení (např. posilovací stroje, kranking, cvičení na kangoo botách, trampolínách atd.). V těsné blízkosti sportovního areálu na Tyršově náměstí je provozováno soukromé sportovně-relaxační centrum **Kasalka** (Sport relax centrum Kasalka, s.r.o.). Ze sportu centrum nabízí spinning, alpinning, fitbox, pilates a posilovnu. Z relaxačních služeb je možné využít masáže a saunu. Dalším soukromým sportovním zařízením je **Chilli Fitness** (Fitko Humpolec, s.r.o.). Poskytuje

hodiny spinningu, zumbly, bosu, powerjógy atd. Mezi doplňkové služby fitness centra patří masáže, solárium, vacushape nebo taneční kurzy pro děti. Ve městě, poblíž rybníka Cihelna, se doposud nacházely pouze **tenisové kurty** se 4 dvorci. Pro stále se zvyšující zájem o tento sport, se Město Humpolec rozhodlo věnovat téměř 17 mil. korun na stavbu nové tenisové haly. Stavba haly započala v roce 2013 a byla dokončena v roce 2014. Nově je možné si vyzkoušet netradiční zážitkovou atraktivitu – skákací boty, kterou nabízí MĚKIS. Dále se Humpolci nachází několik dětských hřišť, u budov škol jsou to školní hřiště a tělocvičny, jedno dopravní hřiště a v zimním období v okolí města 4 upravené běžecké lyžařské trasy v celkové délce cca 70 km.

Ve městě působí různé sportovní oddíly a kluby např.: TJ Jiskra Humpolec – národní házená, košíková, volejbal, stolní tenis, karate, taekwondo, atletika, aerobic, jóga, moderní gymnastika, lední hokej, lukostřelba a šachy; LTC Humpolec – tenis; Hokej Humpolec – lední hokej; FK Humpolec, o.s. – fotbal; Český rybářský svaz, místní organizace Humpolec – sportovní rybaření; Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko Orlík Humpolec; TJ. Orlík Humpolec; ČAKS – oblast Vysočina – šachy; Panter taekwondo – taekwondo; Turisté Humpolec – sdružení pro volný čas a turistiku – turistika; Jezdecký klub Samba Humpolec – jezdeckví; Jezdecký klub České zemědělské akademie při Školním statku Humpolec, o.s.; Jezdecké sdružení „Humpolecko“; Soutěže podkovy, o.p.s, Petanque klub Humpolec – petanque; Hliník sport club Humpolec – rafting, skiing, snowboarding a mountain biking; Sportovní klub softballu SC Humpolec a TJ Školní statek při SZEŠ Humpolec.

Tab. 6.7: Ostatní sportovní vybavenost ve městě Humpolec

Druh zařízení	Lokalita
Malá tělocvična ZŠ Hálkova – tai-chi, jóga, pilates, taekwondo	Hálkova 591
Gymnázium Dr. A. Hrdličky – power jóga	Komenského 147
Tělocvična ZŠ Hradská – power jóga, aikido, čchi-kung	Hradská 894
Školní statek Humpolec – sportovní jezdeckví	Dusilov 384
Svítání – pohybové aktivity – gravidjóga	5. května 319
Kruhcentrum – pohybové hrátky pro rodiče s dětmi, čchi-kung, tanec – ženské kruhy	Mírová 1247
Karamba Kafe Bar – sauna, fitness	Okružní 588
Bowling bar v Humpolci – bowling	Máchova 1174
Autoklub ČR AMK Zálesí Humpolec – autokros	Rozkoš 140
Edupont – multifunkční sál (tance)	U nemocnice 692

Pramen: www.infohumpolec.cz

6.3.3. Kulturní a společenské akce

Každoročně se v Humpolci koná celá řada společenských – kulturních a sportovních – akcí, které pořádají místní aktéři určené pro podporu společenského života, jako je např. MĚKIS, Castrum, o.p.s. nebo RC Cipísek, o.s., Středisko volného času, Hasičský sbor apod. Organizátory jsou ale v mnoha případech také zástupci některých občanských zájmových spolků, mezi které patří následující. Nejstarším sborem v Humpolci je **Pěvecký sbor Čech a Lech** (založení v roce 1862). Sbor se pravidelně účastní mnoha významných společenských akcí nejen v Humpolci a v nejbližších obcích, ale i v jiných městech, kde působí spřátelené pěvecké sbory. Mezi nejvýznamnější počiny patří každoroční pořádání přehlídky pěveckých souborů – Zahrada – poprvé v roce 2003 a za účasti sborů např. z Jihlavy, Pacova, Pelhřimova, Benešova u Prahy nebo Jílového u Děčína. V současnosti má více než 30 aktivních členů. Dalším pěveckým spolkem, který v Humpolci působí je **Pěvecké sdružení Tucet Humpolec**. Sdružení vzniklo v roce 2009, ale i přes to, že se jedná o relativně mladé

těleso, vzhledem ke svému rozmanitému repertoáru, má vybudovanou nemalou stálou posluchačskou základnu.

Na přelomu 17. a 18. století je datován vznik ochotnického spolku kolem divadla v Humpolci, dnes nese název **Divadelní soubor Jindřicha Honzla**. Od roku 1994 působí v sále Kina Humpolec, kde bylo uvedeno mnoho představení. **Loutkové divadlo** má v Humpolci více než stoletou tradici. V současnosti odehraje ročně asi 16 pohádek, které je možné zhlédnout v sokolovně na Tyršově náměstí, v okolních obcích a také v Jihlavě, Havlíčkově Brodě, Ledči nad Sázavou, Kamenici nad Lipou a Písku. Na území města aktivně přispívá ke společenskému životu i **Sbor dobrovolných hasičů Humpolec** s dlouholetou historií (1873). Účastní se řady soutěží požárních sportů, ale zároveň je pořadatelem např. Dětského dnu nebo noční soutěže družstev dobrovolných hasičů. Největší využití a asistence SDH Humpolec je při zajištění bezpečnosti všech závodů autokrosu. Ke kulturnímu životu v Humpolci přispívá i občanské sdružení **Humpolák**, které provozuje internetový portál humpolak.cz od roku 1997, poskytující informace o Humpolci i jeho okolí – např. konání nejrůznějších společenských akcí, tipy na výlety, informace o dopravě, o klubech apod. Folklorem a udržováním tradic se zabývá kromě MĚKIS, také **Občanské sdružení pro rozvoj kulturních tradic Vysočiny** a také dětský folklorní soubor **Hálkováček**.

V Humpolci již 24 let pracuje nestraničské občanské sdružení s veřejně prospěšnou činností, které je součástí **Svazu důchodců České republiky o.s.** a má 420 řádných členů, které řídí 14ti členný výbor. Ten zajišťuje svým členům volnočasové vyžití formou dalšího vzdělávání (např. spolupráce s vedením gymnázia, knihovny, ostatních zájmových organizací), přednášky, konzultace, počítačová gramotnost aj. Pořádá také zájezdy do divadel v Praze a Brně, koncerty vážné hudby, poznávací zájezdy po republice jednodenní i vícedenní i turistické výlety do okolí Humpolce. Různých programů mívá kolem stovky za rok a návštěvnost činí zhruba 3 tis. důchodců.

Výčet vybraných tradičních nebo významných společenských akcí konaných v Humpolci je uveden v tab. 6.8.

Tab. 6.8: Vybrané tradiční nebo významné kulturní a sportovní akce konané ve městě

Termín konání	Název a popis akce	Místo konání
Leden	Tříkrálový koncert pěveckého sdružení TUCET	Sál ZUŠ
Leden–březen	Plesy	Spolkový dům Humpolec
Leden/únor/březen	Huhuliáda	U Židovského hřbitova
Únor	Karneval na ledě	Zimní stadion
Únor	Dětský karneval	Spolkový dům Humpolec
Únor	Expediční kamera – festival outdoorových filmů	Kino Humpolec
Březen	Masopust	Průvod městem
Březen/duben	Koncert na Zelený čtvrtek (TUCET)	Evangelický kostel
Březen	Humpolecká marioneta – festival loutkových představení	Sokolovna
Březen	Honzlův Humpolec	Kino Humpolec
Duben	Mistrovství zóny střední Evropy a MMČR v autokrosu	Areál AMK
Duben	Velikonoční odpoledne pro děti	Fabrika Hotel
Duben	Slet čarodějnic	Kino Humpolec, Horní náměstí
Květen	Majáles	Horní náměstí
Květen	Den a noc v muzeu	Muzeum Dr. A. Hrdličky
Červen	Dětský den	Lesopark Stromovka
Červen	Tóny v Zahradě	Zahrada muzea (Dolní náměstí)

pokračování

Červen	S kolem kolem Humpolce	Cyklozávod – okruh kolem Humpolce
Červen	Bernard Fest	Areál AMK
Červenec	Léto v Zahradě	Zahrada muzea (Dolní náměstí)
Červenec	Pohár ČR v autokrosu KOSICE Cup	Areál AMK
Červenec	Středověké slavnosti	Hrad Orlík nad Humpolcem
Srpen	Filmový festival FILM a DĚJINY	Hrad Orlík nad Humpolcem
Srpen	Doupě Music Fest	Motorkářský doupě
Srpen	Zlatá podkova	Jezdecké závodiště Dusilov
Srpen	Mistrovství České republiky ve všestrannosti	Jezdecké závodiště Dusilov
Srpen	Hradozámecká NOC – noční prohlídky hradu	Hrad Orlík nad Humpolcem
Září	Dny evropského dědictví	Hrad Orlík nad Humpolcem
Září	Hudební festival	Hrad Orlík nad Humpolcem
Září	Noční soutěž v požárním sportu družstev SDH + O putovní pohár starosty města Humpolec	Havlíčkově náměstí + křižovatka ulic Husova a Rašínova
Září	MČR + pohár sponzorů Racer buggy	Areál AMK
Září	Bernard CUP – Setkání mistrů autokrosu	Areál AMK
Září	Humpolecká padesátka	Cyklozávod – okruh kolem Humpolce
Říjen	Drakiáda	
Listopad	VOČI noční filmová jízda	Kino Humpolec
Prosinec	Mikulášská nadílka a rozsvícení vánočního stromu	Horní náměstí
Květen–listopad	Farmářské trhy	Horní náměstí

Pramen: www.infohumpolec.cz, vlastní šetření

6.4. Ostatní občanská vybavenost

Mezi ostatní občanskou vybavenost patří administrativní budovy (instituce veřejné správy), které jsou uvedeny v tabulce č. 2.2 v jedné z úvodních kapitol, rozmístění čerpacích stanic v kapitole doprava apod. Co se týká vybavenosti finančními institucemi, nacházejí se zde pobočky České spořitelny, a.s., Československé obchodní banky, a.s., Komerční banky, a.s. a GE Money banky, a.s., které zde provozují i své bankomaty. Na území města je možné využít služeb poradenského místa Raiffeisen stavební spořitelny, a.s. a následujících pojišťoven: Allianz pojišťovna, a.s., Česká pojišťovna, a.s., Generali Pojišťovna, a.s., Komerční pojišťovna, a.s. a Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR. Lokální zástupce zde mají i další finanční ústavy.

V Humpolci se nenachází žádné větší obchodní centrum s koncentrací obchodů a služeb (jako je např. v Jihlavě, Žďáru nad Sázavou nebo v Třebíči), ale z nejrozšířenějších obchodních řetězců je nutné zmínit dvě prodejny Penny Market s.r.o. (Pražská, Lužická), jednu Billa, s.r.o. (ul. Na Kasárnách) a Lidl Česká republika, v.o.s. (ul. Hálkova) a COOP družstvo HB (ul. Kamarytova) a COOP – Jednota, spotřební družstvo v Kamenici nad Lipou (Havlíčkově náměstí). Zástupce větších řetězců nalezneme nejbliže v Pelhřimově (Kaufland Česká republika, v.o.s.) a v Pacově (Albert). Z ostatních služeb lze zmínit, že je zde pobočka České pošty, s.p. (Havlíčkově náměstí), jejíž zaměstnanci obsluhují až 53 mobilních míst. Dále je možné využít služeb NON STOP TAXI, které poskytují čtyři provozovatelé. Přes den jsou v provozu veřejné toalety lokalizované na Havlíčkově náměstí u kina a v ulici Hálkova u polikliniky.

Ve venkovských částech města Humpolec se ostatní občanská vybavenost nachází sporadicky. Z veřejných služeb v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ani většina

komerčních služeb se v žádné z nich nenachází (pošta, školka, škola, zdravotní středisko či lékař, veterinární služby, bankomat, obchody, opravny apod.). Důvodem chybějící vybavenosti je dobrá dostupnost města Humpolce, které veškerou potřebnou občanskou i komerční vybavenost poskytuje. Části Rozkoš a Vilémov se nachází v extravilánu města Humpolce. Do 2,5 km jsou vzdálené venkovské části Plačkov, Hněvkovice, Brunka, Světlický Dvůr a Světlice. Vzdálenost od Humpolce posledních čtyř venkovských částí – Krasoňov, Kletečná, Petrovice a Lhotka – se pohybuje od 4 km do maximálně 6 km. Dalším faktorem nízké úrovně občanské vybavenosti je především to, že ve většině venkovských částí Humpolce chybí provozovatelé služeb, nebo chybí uživatelé (málo lidnaté části) – Brunka, Lhotka a Světlický Dvůr. Ve většině částí města (kromě Brunky, Lhotky a Světlického Dvora) se nachází alespoň jedna plocha pro sportování a volnočasové vyžití, např. fotbalové hřiště, tenisové hřiště nebo dětské hřiště. Co se týká kulturních zařízení, využívají obyvatelé prostory bývalých škol, místních hospod či jiných budov ke společenským aktivitám (5 částí). Prodejny potravin se nacházejí ve 4 částech a restaurace v 6 venkovských částech, s provozní dobou, která je velmi omezená.

Tab. 6.9: Občanská vybavenost ve venkovských částech města Humpolec

Část obce	Restaurace (ano/ne)	Prodejna potravin (ano/ne)	Kulturní zařízení (ano/ne)	Sportovní zařízení (ano/ne)
Brunka	ne	ne	ne	ne
Hněvkovice	ano	ano	ano	ano
Kletečná	ano	ano	ano	ano
Krasoňov	ne	ano	ano	ano
Lhotka	ne	ne	ne	ne
Petrovice	ne	ano	ano	ano
Plačkov	ano	ne	ne	ano
Rozkoš	ano	ne	ne	ano
Světlice	ano	ne	ano	ano
Světlický Dvůr	ne	ne	ne	ne
Vilémov	ano	ne	ne	ano

Zdroj: vlastní šetření

7. CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

7.1. Cestovní ruch

Město Humpolec se všemi svými částmi leží dle Atlasu cestovního ruchu v turistickém regionu Vysočina, avšak v území, které má z hlediska turistiky a rekreace charakter venkovské krajiny s průměrnými přírodními podmínkami pro rozvoj cestovního ruchu¹⁷ (podíl potenciálních rekreačních ploch z celkové rozlohy území města činí 38,0 – 56,9 %). Území města nespadá do žádné velkoplošné chráněné oblasti regionálního či nadregionálního významu (např. Národní park, CHKO apod.), není zde ani žádný přírodní park. Město není městskou památkovou rezervací ani zónou a nenachází se zde žádná památka UNESCO. Ve městě ani v jeho nejbližším okolí se nenachází rozhledna (nejblíže na Křemešníku), zoologická ani botanická zahrada či arboretum. Rovněž zde není přítomna žádná národní kulturní památka, avšak nedaleko se nachází zřícenina hradu Orlick, která patří mezi turistické atraktivity. Na její věži se v současné době začala budovat rozhledna. Přítomny nejsou ani významné církevní památky (nejblíže klášter v Želivu), ani technické či vojenské památky.

V oblasti cestovního ruchu lze hodnotit také podnikatelskou aktivitu v území, a to prostřednictvím počtu subjektů se sídlem na území obce působících v odvětví ubytování, stravování a pohostinství vyjádřeném např. na počet ekonomicky aktivních obyvatel města. Obce Kraje Vysočina se prezentují spíše nízkou podnikatelskou aktivitou v cestovním ruchu např. ve srovnání s pohraničním územím Čech nebo Jesenickem a rovněž Humpolec vykázal při analýze spíše nízkou intenzitu podnikatelské aktivity (v roce 2012 bylo v pohostinství, ubytování a stravování registrováno 78 subjektů, což představuje 14,1 podnikatelů na 1000 ekonomicky aktivních obyvatel). Průměrná je v Humpolci zaměstnanost v cestovním ruchu, neboť podíl zaměstnaných v pohostinství a ubytování ze všech zaměstnaných osob žijících ve městě nedosahuje dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 ani 4 % (3,4 %).

Vyjádřit lze do úrovně obce také turisticko-rekreační funkci území chápanou jako poměr počtu lůžek k celkovému počtu obyvatel obce. Ve městě se nachází celkem 17 hromadných ubytovacích zařízení¹⁸ s lůžkovou kapacitou přes 800 lůžek. Na sto obyvatel Humpolce připadá i v případě započtení sezónních lůžek v domovech pro mládež patřících pod zdejší střední školu pouze 7 lůžek, takže turisticko-rekreační funkci města lze hodnotit jako malou.

Jedním z významných problémů udržitelného cestovního ruchu je otázka rekreační, resp. turistické únosnosti území, který lze vyjádřit dle zatížení území, tedy počtu turistických a rekreačních lůžek na km². Průměrná hodnota turisticko-rekreačního zatížení za celou ČR se pohybuje kolem 25 lůžek na km², v Humpolci se jednalo zhruba o 15,5 lůžek a turisticko-rekreační zatížení území se zde jeví jako nízká.

V okolí města se nenachází žádná vodní nádrž regionálního významu, pouze několik menších vodních ploch lokálního významu (Vřesník, Trnávka, Sedlice). Vzhledem k městskému charakteru Humpolce a nepřítomnosti významné vodní plochy či říčního toku není na území města významné ani zastoupení chat a chalup, tedy objektů tzv. druhého bydlení. Na území města se však nachází již zmiňované koupaliště Žabák. Obyvatelé Humpolecka, využívají ke koupání také Plačkovský rybník, tzv. Pařezáč. Území města spadá do prostoru s příznivými podmínkami pro běžecké lyžování. Nachází se zde také krytý zimní stadion a přilehlý

¹⁷ Přírodní podmínky, resp. přírodní potenciál, jsou rozhodujícími lokalizačními faktory většiny aktivit cestovního ruchu a rekreace, zejména jeho pobytových forem.

¹⁸ Hromadné ubytovací zařízení (HUZ) – dle metodiky ČSÚ ubytovací zařízení s více než pěti pokoji nebo s více než deseti lůžky.

venkovní sportovní areál. Díky své poloze v blízkosti dálnice D1 se město postupně stává střediskem kongresového cestovního ruchu (viz dále).

7.1.1. Pěší turistika, cykloturistika, zimní turistika

Městem Humpolec procházejí značené pěší turistické cesty uvedené v následující tabulce. Celkem šesti z 11 venkovských částí města prochází některá z turistických značek. V centru Humpolce pak mají svůj počátek či jím procházejí všechny čtyři značky. Důležité je především spojení s vrcholem a poutním místem Křemešník (765 m n.m.) prostřednictvím modré značky mířící na jih a se zříceninou Orlík a dále i vrcholem Orlík (678 m n.m.), která rovněž leží na modré turistické značce vedoucí z Humpolce severovýchodním směrem. Červená značka vycházející z Humpolce z náměstí na sever vede do Proseče přes tamější zříceninu a dále až do lesů Přírodního parku Melechov (715 m n.m.). Zelená trasa míří jednak na jihovýchod přes Větrný Jeníkov až do Jihlavy (část Pávov), ale také spolu se žlutou trasou spojují centrum města s autobusovým nádražím a železniční stanicí, kde se rozdělují. Zelená značka směřuje na západ přes Hněvkovice k toku řeky Želivky, podél níž vede až na rozcestí u Sedlic, kde se spojuje s regionálně významnou červenou značkou. Žlutá značka míří na jihozápad do Kletečné, kde se napojuje na jinou zelenou značku.

Tab. 7.1: Pěší trasy procházející územím města Humpolec

Barva	Průběh pěší trasy
červená	Humpolec – Humpolec, Světlický Dvůr – Proseč – Rejčkov – rozc. Rohule
modrá sever	Humpolec – Lipnice nad Sázavou – Závidkovice – Světlá nad Sázavou
modrá jih	Humpolec – Komorovice – Mladé Bříště – Křemešník – Kamenice nad Lipou
zelená západ	Humpolec – Humpolec, Hněvkovice – Sedlice
zelená východ	Humpolec – Větrný Jeníkov – Jihlava-Pávov
žlutá, jih	Humpolec, exit – Humpolec, Kletečná
žlutá, východ	Bysterská silnice, rozc. – Humpolec, Plačkov – Humpolec, Vilémov – Humpolec, Rozkoš – zřícenina Orlík
zelená	Mladé Bříště – Humpolec, Kletečná – Sedlická přehrada, rozc.

Zdroj: www.mapy.cz

V okolí zříceniny Orlík vede okružní **Naučná stezka Březina**, jejíž jméno je odvozeno od Otakara Březiny, ředitele zemědělské školy v Humpolci. Vznikla z podnětu základní organizace Českého svazu ochránců přírody v Humpolci na konci 80. let a procházela nejzajímavějšími lokalitami v okolí hradu Orlíka. Po ukončení činnosti této organizace došlo během krátké doby k likvidaci většiny panelů a v terénu zůstalo patrné jen turistické značení. O obnově stezky se uvažovalo několik let, ale až v roce 2000 byl vypracován konkrétní projekt. Byla provedena obnova pásového terénního značení, jeho rozlišení a doplnění na obousměrné. Stezka začíná v nové části lesoparku u ZŠ Podhrad a je okružní v celkové délce asi 10 km. V současné době je na její trase rozmístěno 16 panelů na jednotlivých stanovištích. Lze se na ni také napojit při cestě po modré turistické značce z Lipnice nad Sázavou a při cestě z obce Rozkoš na hrad Orlík po žluté turistické značce.

Městem prochází naučná stezka „Po stopách historie“, která má 10 zastavení u nejvýznamnějších budov v Humpolci a měří zhruba 4 km. Výchozím bodem je Horní náměstí, kde je soustředěn turistický informační servis – infotabule s mapou města a základními turistickými informacemi, turistická i cykloturistická mapa okolí města,

a turistické a cykloturistické rozcestníky. Stezka byla vybudována v roce 2006 jako projekt Městského kulturního a informačního střediska v Humpolci.

V roce 2012 se Humpolec zapojil do společného projektu, v rámci něhož byly na území města instalovány naučné panely. Panely jsou součástí naučné stezky „Stezka poznání“ (<http://stezkapoznani.cz/>).

V okolí města jsou rovněž vhodné podmínky pro cykloturistiku. Městem prochází značená cykloturistická trasa č. 161 vedoucí až z Načeradce přes Košetice, Senožaty, Křelovice, Želiv do části obce Kletečná a Hněvkovice a dále do centra Humpolce přes nádraží a dále na jih přes Vilémov do Bystré (celková délka 59 km). Na sever vede cyklotrasa č. 4155 vedoucí kolem vrcholu Orlík a klikatící se až na sever Kraje Vysočina do Habrů a do Vilémova (délka 16 km). V Kletečné se setkávají dvě cyklotrasy, a to číslo 1223, která vede z Pelhřimova přes Radětín, Krasíkovice, Kojčice, Vadčice, Milotice a z Kletečné dále do Smrdova, kde se napojuje na cyklotrasu č. 161 (celkem měří 13 km), a číslo 5211, která se za Kletečnou odpojuje od cyklotrasy č. 1223 směrem na Velký Rybník, Mladé Bříště, Staré Bříště a v Bystré se opět napojuje na cyklotrasu č. 161 (měří 10 km).

V okolí Humpolce se v současné době nachází bezmála 70 km turistických běžeckých tras. Tyto trasy jsou průběžně a v závislosti na vhodných sněhových podmínkách udržovány. Nejdelší je trasa A, která měří 40 km, dále trasy B a C s délkou 29 km a nejkratší je trasa D měřící 11 km.

Tab. 7.2: Běžecké trasy procházející územím města Humpolec

Znač.	Průběh pěší trasy
A	Humpolec – areál školního statku – Čejov – Kežlice – Lipnice n.S. – Loskoty – Bratroňov – Kojkovičky – Jedouchov – Leština – Panský les – Rozkoš - Humpolec
B	Humpolec – sport. areál v Okružní ulici – U sv. Václava – Plačkov – Mikulášov – Krasoňov – St.Bříště – Lipovky – Krásná vyhlídka – Humpolec
C	Humpolec Litochleby - Radostín - Německo (Háj) - Kaliště - Proseč - Pustolhotsko - Záběhllice - Proseč - Kaliště - Německo - Brunka, Peruš - Litochleby
D	Humpolec – Brunka – Horní Rápotice – Svěborka – Radostín a větší okruh - Humpolec - Želiv

Zdroj: Infocentrum Humpolec, 2014

7.1.2. Ubytovací kapacity

Ve městě Humpolec a v jeho částech bylo identifikováno celkem 17 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ), v nichž činila celková maximální kapacita (včetně přistýlek) 802 lůžek. Většina z HUZ (14) byla lokalizována přímo v Humpolci, po jednom zařízení pak bylo zjištěno ve Brunce, Kletečné a Plačkově.

Mezi HUZ byly čtyři hotely, z toho dva v kategorii **** s celkovou kapacitou 140 lůžek, jeden hotel *** s kapacitou 40 lůžek a jeden **, který disponuje 30 lůžky. Ve srovnání s předchozím zpracování strategie tedy přibyl ve městě jeden **** hotel. Charakter penzionu má 8 zařízení s celkovou kapacitou 259 lůžek. V rámci rekreačního zařízení v Kletečné je k dispozici také 181 lůžek v chatách a bungalovech. Nižší kvalitu HUZ typu ubytoven vykazovalo 5 objektů (celkem 152 lůžek). Velké ubytovací prostory nabízí v období letních prázdnin Domov mládeže ČZA ve dvou budovách (až 300 lůžek). Kromě výše uvedených bylo zjištěno ještě šest individuálních ubytovacích zařízení, které měly celkovou kapacitu 33 lůžek (Apartmán J. Šulcová, Brunka 92, Apartmán Janoušek, Penzion "Bei Adi" Světlický dvůr, Chata Plačkov, Školní statek Dusilov, Rekreační chalupa ul. Hornická, Penzion Pohoda). Lze

konstatovat, že ubytovací kapacity Humpolce jsou mnohem vyšší než např. v případě Pelhřimova a jsou zde v tomto směru dobré podmínky pro kongresovou turistiku, k čemuž přispívá i blízkost dálnice D1. Kromě nového hotelu Fabrika, který nabízí konferenční centrum až pro 140 osob funguje v Humpolci školící středisko Edupont pro 185 osob. Prostory pro konference poskytuje také Hotel Kotyza (dva salonky pro 40 + 20 osob včetně vybavení). V této oblasti je však městu velkým konkurentem Jihlava a kongresová turistika se zde bude zřejmě prosazovat i v následujících letech složitěji.

Tab. 7.2: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v Humpolci dle zvolených kategorií

Ubytovací zařízení	Část obce	Hotel	Penzion	Ostatní	Stravování
Hotel Kotyza****	Humpolec	88			ANO
Fabrika hotel****	Humpolec	52			ANO
Hotel Na plovárně***	Humpolec	40			ANO
Hotel Orlík**	Humpolec	30			ANO
Rekreační zařízení Lenka	Kletečná		120	181	ANO
Penzion Růže	Humpolec		49		ANO*
Penzion Fontána	Humpolec		21		ANO*
Hotel U Jiřího	Humpolec		17		ANO
Hotel Černý kůň	Humpolec		16		ANO
Penzion Na mlýnku	Humpolec		14		ANO
Apartmány U Dubů	Humpolec		11		NE
Penzion Alžběta	Humpolec		11		ANO
Domov mládeže ČZA Fügnerova	Humpolec			128	NE
Areál Brunka	Brunka			68	NE
Domov mládeže ČZA Nádražní	Humpolec			120	NE
Domov mládeže ČZA Dusilov	Humpolec			45	
Chata Plačkov	Plačkov			40	NE
Ubytovna Kryštofová	Humpolec			24	NE
Celkem		210	259	606	

Pramen: Hromadná ubytovací zařízení České republiky, ČSÚ, 2012, vlastní průzkum

*částečně (snídaně, zajištění formou cateringu apod.)

Důležitým předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu je také přítomnost **stravovacích** provozů, restaurací, občerstvení, cukráren, kaváren apod., které mohou turisté využít a prodloužit si tak dobu pobytu ve městě. Restaurací disponuje většina z výše uvedených ubytovacích zařízení. Kromě toho se v Humpolci nachází 8 restaurací (Papa's Garden, Mexická restaurace Caramba, Restaurace u Kalicha, Pizzerie Zanzi, Restaurant Bar Tennessee, Zahradní restaurace Corrida, Restaurace U Rebelu, Restaurace Ludus na Stromovce) a 5 zařízení typu kaváren, cukráren a občerstvení. Nechybí ani zařízení pro noční život ve městě včetně heren, vináren, barů apod.

7.2. Kulturní památky a další hodnoty města

Seznam všech nemovitých kulturních památek zapsaných na ústředním seznamu Ministerstva kultury ČR je uveden v tabulce č. 7.3. Dominantu města tvoří **kostel sv. Mikuláše** (rok původní stavby 1233) s vyhlídkovou věží (výška 55 m). Svoji historii ve městě mají i židé (zmínka o nich z roku 1385) – v Humpolci obývali **čtvrť Zichpil**. Židovské město se nachází na jižním okraji městského jádra. Původně se jednalo o kompaktní ghetto tvořené asi třiceti domy, s malým náměstím a několika uličkami. Severovýchodní část ghetta byla zbořena, ale

většina domů je v přestavbách dochována. Uprostřed židovské čtvrti stojí **židovská synagoga**. Zichpil je v současnosti turistickou atraktivitou typu skanzen. V blízkosti se nachází **židovský hřbitov** (areál lesoparku pod hradem Orlík), který sloužil pro Židy z širokého okolí; jsou zde pochováni také předci a příbuzní hudebního skladatele Gustava Mahlera a spisovatele Franze Kafky (více než 760 náhrobků).

Tab. 7.3: Nemovité objekty na Ústředním seznamu kulturních památek v Humpolci

Část obce	Památk	Umístění
Humpolec	městský dům čp. 233 - pamětní deska Jindřicha Honzla	Jana Zábřany
Humpolec	kostel evangelický s farou a školou	Husova
Humpolec	kostel sv. Mikuláše	mezi Horním a Dolním nám.
Humpolec	toleranční modlitebna	Zichpil, u hřbitova
Humpolec	hrob - náhrobek F. J. Vosmíkových, hrob rudoarmějců, pomník zajatců	hřbitov
Humpolec	židovský hřbitov	pod hradem Orlíkem
Humpolec	pamětní kámen	Pelhřimovská
Humpolec	pamětní kámen	Komenského, v čp. 145
Humpolec	pamětní kámen	směr Bystrá
Humpolec	pomník rumunských vojáků	nad trať
Humpolec	radnice	Dolní nám. čp. 250
Humpolec	městský dům	Dolní nám. čp. 253
Humpolec	fara	Horní nám. čp. 272
Humpolec	městský dům	Zichpil čp. 338
Humpolec	synagoga	U Vinopalny čp. 492
Humpolec	vila Medova	Tyršovo nám. čp. 800
Hněvkovice	kaplička	náves
Kletečná	kaple	náves
Kletečná	pamětní kámen – nenalezen	v lese u rybníka Jambor
Kletečná	pamětní kámen vraždy Jíry ze Smrdova	před čp. 7
Krasoňov	boží muka	jih od obce, silnice směr Ústí
Petrovice	zvonička	náves
Petrovice	výklenková kaplička	U sv. Jana
Petrovice	brzdový kámen	Petrovický kopec
Petrovice	valcha Šamanova	čp. 25
Rozkoš	hrad Orlík – zřícenina	v lese za Rozkoší směrem na HU
Rozkoš	socha sv. Jana Nepomuckého	Rozkoš

Pramen: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>

Mezi nejnovější kulturní atraktivity patří tzv. HLNÍKárium, recesistické muzeum spojené s filmem „Marečku, podejte mi pero“. Kromě samotného filmu připomíná muzeum odhalení pamětní desky zdejšímu nejznámějšímu imigrantovi v roce 2002 a další akce spojené s touto fiktivní postavou. S Humpolcem je spojena také řada dalších, skutečných, osobností, jejichž medailonky jsou prezentovány na stránkách Městského kulturního a informačního střediska, které se stará o propagaci města. Dne 1.4. 2014 byla v blízkosti pamětní desky zasazena švestička z Hujerovy zahrádky.

7.3. Propagace turistických zajímavostí v Humpolci

Propagaci města zajišťuje Městské kulturní a informační středisko (MěKIS) v Humpolci se sídlem na Havlíčkově náměstí, které je příspěvkovou organizací města a zároveň zajišťuje většinu kulturních a společenských akcí ve městě. Středisko provozuje webové stránky www.infohumpolec.cz, kde jsou uvedeny relativně komplexní informace pro návštěvníky (kam ve městě, tipy na výlety, ubytování a stravování, historie, osobnosti) i občany města (např. aktuální akce konané ve městě, program kina apod.). Funguje zde také on-line

rezervační systém pro divadlo a kino v Humpolci a vstup do katalogu Městské knihovny. Propagace historie, kultury a společenského života na Humpolecku je zajištěna také prostřednictvím měsíčníku Zálesí, který je vydáván MěKISem. Dalším internetovým serverem pro propagaci města a jeho okolí je www.humpolak.cz provozovaný občanským sdružením Humpolák. Významným prvkem v propagaci města je **Muzeum Dr. A. Hrdličky** na Horním náměstí, které nabízí kromě expozice ze života tohoto antropologa také obecně antropologickou (biologie člověka) a národopisnou (život, práce, kultura a tradice v oblasti Humpolecka) expozici a výstavu loutek (od roku 2009). Od roku 2003 je zde umístěna výstava minerálů a na děti zaměřená výstava „Pekla“ upozorňující na počátku hornické činnosti v okolí.

8. DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

8.1. Dopravní infrastruktura

Město Humpolec má velmi příznivou dopravní polohu v centrální části republiky, vůči hlavnímu městu Praze i při spojení s krajským městem Jihlavou, potažmo s Brnem. Vlivem ní byl Humpolec včetně několika jeho částí (Hněvkovice, Krasoňov, Plačkov, Rozkoš, Světlice, Vilémov) zařazen do rozvojové osy republikového významu Praha-Jihlava-Brno (vymezení dle Podkladů územního rozvoje) a spolu s dalšími třemi městy v Kraji Vysočina (Velké Meziříčí, Velká Bíteš, Měřín) označen jako místo, kam soustředit v kraji ekonomickou činnost (dle Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina, dále ZÚR). ZÚR vymezuje celkem 5 rozvojových os krajského významu, z nichž se Humpolec týká OSk 1 Havlíčkův Brod – Humpolec – Pelhřimov – Kamenice nad Lipou – (Jindřichův Hradec). Celkem tři silniční trasy vedoucí přes Humpolec jsou pak zařazeny do páteřní sítě Kraje Vysočina (dálnice D1, silnice I/34 a II/347). Okrajovou roli hraje ve městě doprava železniční, neboť sem vede pouze lokální železniční trať z Havlíčkova Brodu. Město nemá letiště (nejblíže v Havlíčkově Brodě) ani neleží na splavném vodním toku. Město Humpolec má zpracovanou studii Dr. Pavlíčka „Dopravní studie centra Humpolec.“ S touto studií je možno dále pracovat a zmapovat další – větší území města.

8.1.1. Silniční síť

- D1 – vede na jih a na západ od města územím částí obcí Krasoňov, Plačkov, Humpolec, Hněvkovice (celkem zhruba 3 km katastrem města)
- Silnice č. I/34 České Budějovice – Jindřichův Hradec – Pelhřimov – **Humpolec** – Havlíčkův Brod – Svitavy je součástí mezinárodní silniční sítě jako E 551 (České Budějovice – Humpolec). Ve srovnání se stavem platným při tvorbě předchozí verze Strategického plánu města Humpolec došlo k vybudování okružní křižovatky při vjezdu do města z D1 (2006) a v roce 2013 pak k dalším úpravám sjezdu z dálnice D1 v souvislosti s rekonstrukcí dálnice.

Silniční síť doplňují komunikace II. třídy:

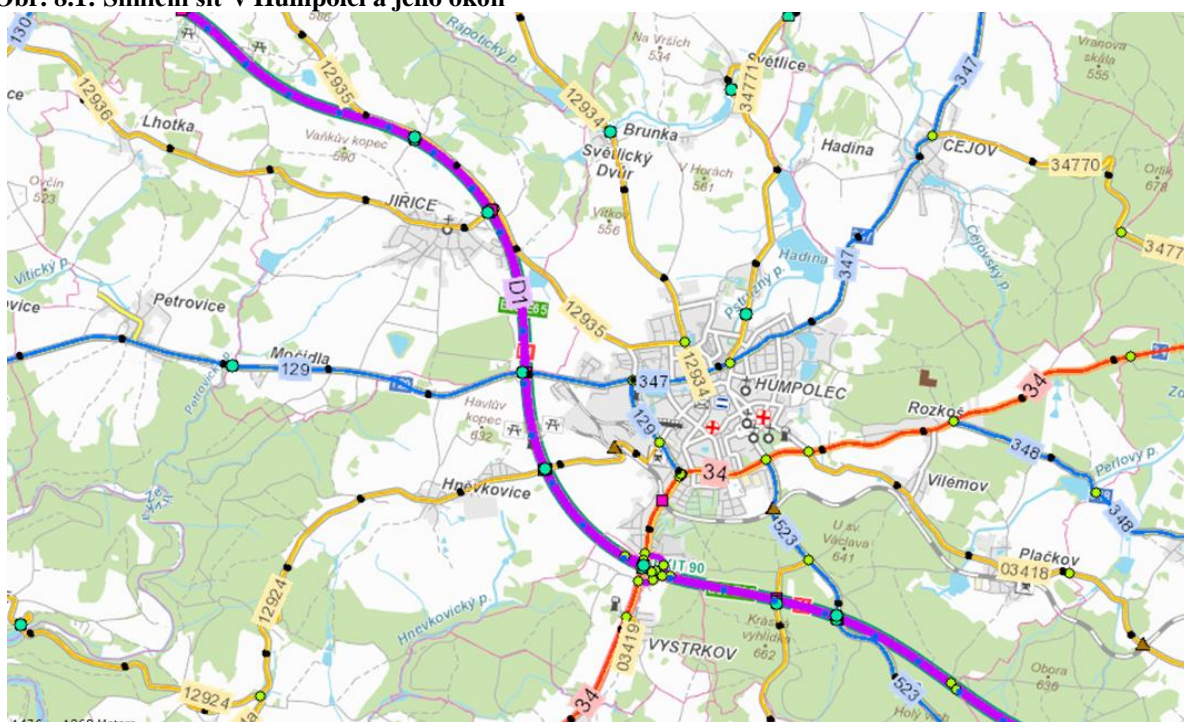
- Silnice č. II/347 na Světlou nad Sázavou, kde se napojuje na silnici II/150
- Silnice č. II/129 propojující silnici I/34 a II/347 a pokračující dále přes Želiv do Křelovic, kde se napojuje na silnici č. II/112 (Pelhřimov – Benešov)
- Silnice č. II/543 na Jihlavu (Krasoňov, Větrný Jeníkov)
- Silnice č. II/348 na Herálec, Štoky, Polnou a Měřín vedoucí paralelně s dálnicí D1

Silniční síť dále tvoří následující silnice III. třídy spojující Humpolec s jeho venkovskými částmi a dalšími obcemi v okolí:

- směrem na sever silnice č. III/12934 (Brunka, Horní Rápotice, Kaliště, II/130), 12935 (směr Jiřice, ~~Speřice~~, Koberovice), 34771 (Světlice, Budíkov, Kejžlice), 12936 (Jiřice, Lhotka, II/130)
- směrem na jih a východ silnice č. III/34775 (Bystrá, II/347 u obce Staré Bříště), 03418 (Vilémov, Plačkov, Kamenice, II/348 u Herálce), 13116 (II/523, Mikulášov, Pavlov u Herálce, III/3483)
- směrem na západ silnice č. III/12924 (Hněvkovice, Kletečná, Sedlice, Želiv)

V roce 2000, 2005 a 2010 bylo provedeno celostátní sčítání dopravy organizované Ředitelstvím silnic a dálnic ČR. Na většině z níže uvedených úseků silnic vedoucích územím celého města Humpolec lze sledovat pokles celkového počtu vozidel mezi roky 2005 a 2010. Nejzatíženější silniční komunikací ve městě stále zůstává dálnice D1, na níž byla intenzita provozu v roce 2010 o něco nižší než v roce 2005 (v úseku Koberovice – Humpolec celkem o 9,6 %, v úseku Humpolec – Větrný Jeníkov o 5,3 %). Velmi podstatně však intenzita dopravy klesla v případě nákladních vozidel (o 5,3 tis., resp. 6,9 tis. vozů, tj. o 35,5 %, resp. o 40,6 % na úseku Humpolec – Větrný Jeníkov). Důvodem poklesu může být zavedení elektronického mýtného v roce 2007, ale také ekonomická krize, která přispěla k omezení obchodu a tím dopravy. Intenzita dopravy osobních vozidel se během sledovaného období zvýšila, a to o 7,1 % na úseku Koberovice – Humpolec a o 23,0 % na úseku Humpolec – Větrný Jeníkov.

Obr. 8.1: Silniční síť v Humpolci a jeho okolí

Pramen: Ředitelství silnic a dálnic, Praha, 2012

Intenzita dopravy vyšší než 10 tis. vozidel byla v obou sledovaných časových horizontech zaznamenána úseku silnice č. I/34 od napojení silnice č. II/129. Celková intenzita se zde však mírně snížila, opět především vlivem poklesu počtu nákladních vozidel. Také ostatní úseky silnice I/34 vykazovaly vyšší intenzitu dopravy za den než 5 tis. vozidel a obdobně na tom byla také silnice II/129 v úseku spojujícím silnici č. 347 a I/34 a rovněž silnice II/347 vedoucí přes město mezi silnicí II/129 a odbočkou na Světlice (34771). Ostatní úseky silnic druhých tříd byly méně vytížené (intenzita se pohybovala maximálně mírně nad hranicí 2 tis. vozidel za den).

Tab. 8.1: Průměrná denní intenzita dopravy na komunikacích ve městě Humpolec (více než 1000 aut)

Silnice č.	Sledovaný úsek	TV		O		M		SV	
		2005	2010	2005	2010	2005	2010	2005	2010
D1	Koberovice – Humpolec	14 915	9 620	22 818	24 447	67	100	37 800	34 167
D1	Humpolec – V. Jenikov	17 009	10 102	21 023	25 868	68	100	38 100	36 070
34	mimoúr. křiž. s D1 - zaús. 129	3 253	2 089	8 378	8 839	77	79	11 708	11 007
34	zaús. 129 - x se 523	2 073	1 563	6 091	6 542	49	86	8 213	8 191
34	x se 523 - vyús. 03418	1 916	1 253	5 281	4 809	52	57	7 249	6 119
34	vyús. 03418 - vyús. 348	1 847	1 312	5 383	4 844	43	45	7 273	6 201
34	vyús. 348 - hr.okr. Pelhřimov - HB	1 791	1 263	3 948	4 214	29	36	5 768	5 513
129	zaús. 130 – Humpolec z.z.	310	217	1 171	1 277	15	34	1 496	1 528
129	Humpolec z.z. - zaús. 347 v Humpolci	310	301	1 171	1 832	15	33	1 496	2 166
129	zaús. 347 v Humpolci - zaús. 12924	1 643	1 185	4 525	5 361	77	71	6 245	6 617
129	zaús. 12924 - zaús. do 34	1 856	1 332	5 440	5 091	56	51	7 352	6 474
347	Humpolec - z.z - vyús. 34771	381	175	1 794	1 392	27	33	2 202	1 600
347	vyús. 34771 - zaús. do 129	973	827	4 839	5 237	60	99	5 872	6 163
523	hr.okr. Jihlava - Pelhřimov - Humpolec - z.z	145	111	895	680	13	10	1 053	801
523	Humpolec - z.z - zaús. do 34	188	154	1 031	1 251	15	15	1 234	1 420

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, Sčítání dopravy v roce 2005, Celostátní sčítání dopravy 2010

Vysvětlivky zkratk: TV – těžká motorová vozidla, O – osobní a dodávková vozidla, M – jednostopá motorová vozidla, SV – všechna motorová vozidla celkem (součet vozidel)

8.1.2. Ostatní druhy dopravy ve městě

Do Humpolce se lze dostat také po železniční trati č. 237, a to pouze z Havlíčkova Brodu. V Humpolci tato trať končí. Trať je využívána jak pro osobní, tak pro nákladní vlaky. Železniční stanice je také v části obce Plačkov. Zřízena zde byla v roce 1911 a jde o zastávku nejvýše položenou na celé trati (583 m n.m., o 162 výše než je nádraží v Havlíčkově Brodě). Po první světové válce vzniklo několik projektů na prodloužení tratě až do Pacova nebo Dolních Kralovic, ale z finančních důvodů nebyly realizovány. Ostatní části města nedisponují železniční zastávkou a jsou odkázány na hromadnou dopravu autobusy. V Humpolci není zajištěna městská hromadná doprava.

Autobusové nádraží se nachází zhruba 300 m od železniční stanice (asi 1 km od Horního náměstí) a je majetkem společnosti ICOM Transport a.s., který se rozhodl z důvodu naddimenzovanosti nádraží přesunout ho do areálu svého sídla a stávající prostor nádraží prodat. Důvodem je také to, že všechny dálkové autobusy na současné autobusové nádraží nezajízdí a využívají autobusové zastávky blíže k centru, resp. k Havlíčkově náměstí (ulice Hálkova, zastávka Humpolec, mléčné lahůdky). Stávající nádraží by navíc vyžadovalo řadu investic, které majitel nechce realizovat. Zázemí v podobě čekárny je již na místě nově plánovaného autobusového nádraží vybudováno.

Železniční dopravu zajišťují České dráhy, a.s., autobusovou dopravu pak ICOM Transport a.s., dále zde působí ČAD Blansko a.s., ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY a.s., ČSAD

Jindřichův Hradec a.s., TREDOS, spol. s r.o., AZ BUS & TIR PRAHA s.r.o., Znojemská dopravní společnost - PSOTA, s.r.o., ČSAD Jindřichův Hradec a.s. a další dopravci především z jižních Čech.

Tab. 8.2: Počet spojů železniční a autobusové dopravy dle jednotlivých částí města Humpolec (začínající a projíždějící spoje, které v místě zastavují)

Období	Autobusová doprava			Železniční doprava		
	pracovní den	sobota	neděle, svátek	pracovní den	sobota	neděle, svátek
Humpolec	148	30	45	10	9	5
Brunka	13	0	0	0	0	0
Hněvkovice	10	0	0	0	0	0
Kletečná	10	0	0	0	0	0
Krasoňov	22	2	2	0	0	0
Lhotka	10	0	0	0	0	0
Petrovice	12	2	2	0	0	0
Plačkov	0	0	0	18	14	10
Rozkoš	29	0	0	0	0	0
Světlice	12	0	0	0	0	0
Světlický Dvůr	0	0	0	0	0	0
Vilémov	9	0	0	0	0	0

Pramen: www.idos.cz

Pozn. Všedním dnem byla vybrána středa.

Dopravní obslužnost není ve všech částech Humpolce stejná. Zatímco občané žijící v dosahu autobusového nádraží v Humpolci či zdejších dalších autobusových zastávek (pošta, mléčné lahůdky, nemocnice) mají dopravní podmínky velmi příznivé, obyvatele jednotlivých částí obcí se především o víkendu do Humpolce dostávají mnohdy pouze pomocí vlastních dopravních prostředků; o víkendu je spojení s Humpolcem či s jinými obcemi zajištěn pouze v případě části obce Krasoňov a Petrovice, vlakem pak z Plačkova. Část Světlický Dvůr není veřejnou dopravou obsluhována vůbec – nejbližší zastávka je ve Světlici nebo v Brunce.

Z hlediska života v Humpolci může být důležitá také dostupnost do krajského města nebo jiných větších měst, které mohou poskytovat pracovní příležitosti, ale i širší služby než najdou obyvatelé ve vlastním městě (vysoké školy, obchodní centra, multikina, koncertní haly apod.). Humpolec má vlivem své polohy v blízkosti dálnice D1 velmi dobré dopravní spojení s Prahou a Jihlavou. Do Prahy jede ve všední dny (středa) 23 přímých spojů, v neděli 19 a v sobotu 13, z Prahy pak ve všední den 21 spojů, v neděli 16 a v sobotu 14. Dálkovými spoji z Prahy se lze dostat do Jihlavy, Znojma a Třebíče. Do Jihlavy je dopravní spojení podobné – ve všední dny 24 přímých spojů, zpátky 23, v sobotu 12 do Jihlavy a stejný počet zpět, v neděli 14 do Jihlavy a 15 zpátky. S Českými Budějovicemi je ve všední den město ve spojení pomocí pěti přímých spojů, v sobotu jedou každým směrem dva přímé spoje za den, v neděli pak čtyři. Obdobné je spojení s Brnem (3 přímé spoje do Brna a tři zpátky ve všední den, jeden tam a zpět v sobotu a jeden z Humpolce do Brna a dva z Brna do Humpolce v neděli). Celkem 25 spoji ve všední den je město spojeno s Pelhřimovem i s Havlíčkovým Brodem.

Celkový počet vlakových spojů se oproti roku 2006, kdy byla zpracována poslední verze SPRM, zvýšil o jeden spoj ve všední den, o dva spoje v sobotu, avšak v neděli byly dva spoje zrušeny. Počet autobusových spojů značně vzrostl stejně jako počet provozovatelů -

dopravců. Zatímco dálkových spojů bylo tehdy evidováno méně než dvacet, v současnosti je to více než třicet. Přes Humpolec jezdí i jeden mezinárodní spoj ze Slovenska. V Humpolci není zajištěna ani lodní, ani letecká doprava.

V zájmovém území se nachází celkem 4 čerpací stanice:

- Benzina, s.r.o. plus – Humpolec
- ICOM transport, a.s. - Humpolec
- HUNSGAS, s.r.o. - Vilémov
- Auto – F – Rozkoš, s.r.o. - Rozkoš

Rozmístění stanic není vyvážené směrem k dálnici D1 – nejbližší k ní je čerpací stanice v nedalekém Vystrkově (Benzina, s.r.o.), tři stanice se nachází podél komunikace č. I/34 směrem na Havlíčkův Brod a stanice společnosti ICOM je umístěna nedaleko křižovatky ulic Okružní a Pražská (silnice č. II/129).

Dlouhodobě problematické je v Humpolci parkování v centru města. Proto si Město Humpolec nechalo v roce 2011 zpracovat dopravní studii centra města, která podrobně analyzuje dopravní situaci ve městě včetně dopravy v klidu. Její součástí byl i návrh na vybudování centrálního parkoviště, a to na Žižkově ulici (kapacita 80 aut). V roce 2014 byly započaty stavební práce spojené s rekonstrukcí lokality Žižkova a měly by být ještě v témže roce i dokončeny. Pro občany i návštěvníky města by parkoviště mělo sloužit zdarma stejně jako všechna stávající parkoviště ve městě.

Ve městě v současnosti není vybudována žádná cyklostezka spojující významná, veřejně přístupná místa s vyšší koncentrací obyvatelstva. Výjimkou je stezka v sídlišti Stromovka v blízkosti hřiště, která nahradila dřívější chodník pro pěší.

8.2. Technická infrastruktura

8.2.1. Vodovodní síť

Informace obsažené v této kapitole vychází především z *Plánu rozvoje vodovodu a kanalizací kraje Vysočina (PRVK)*, který pro Krajský úřad vypracovala až do úrovně obcí firma Aqua Procon, s.r.o. v roce 2004 s poslední aktualizací v roce 2011. Rovněž byly využity informace z územně analytických podkladů z roku 2012.

Město Humpolec i některé jeho části jsou vodou zásobovány ze skupinového vodovodu HU-PE-PA (vodárenská soustava Želivka se zdrojem vodárenská nádrž Švihov vedoucí z Humpolce přes Pelhřimov do Pacova), který provozuje a spravuje pro tyto účely zřízená společnost PEVAK Pelhřimov, družstvo. Zdrojem vody pro Humpolec je také několik prameniště (Zemanovsko, studně pod Vilémovem, Vilémov – kašna, Šibeňák, Perlavka a Vodačka). V letech 2004 - 2010 byla realizována řada projektů na přeložení či prodloužení vodovodní sítě v řádu několika km (zhruba 4,7 km).

Část obce Brunka je zásobena z vodovodní sítě města Humpolec, Hněvkovice a Petrovice ze skupinového vodovodu HU-PE-PA (větev Humpolec - Křelovice) - obce jsou gravitačně zásobeny z vodojemu Hněvkovice. Z místních zdrojů jsou zásobeny části obce Kletečná, Krasoňov (dva zdroje - Hruštička a ZD Komorovice), Lhotka, Plačkov, Světlice a Světlický Dvůr (obě posledně jmenované jsou propojeny vodovodní sítí napájené z místního zdroje ve

Světlici - 5 kopaných studní). Rozkoš a Vilémov jsou od roku 1975 napojeny na vodovodní síť města Humpolec.

Od tvorby posledního SPRM došlo k prodloužení vodovodní sítě kromě již zmiňované části Humpolec také v Hněvkovicích (v roce 2005 o 170 m a v roce 2008 o 80 m), Kletečná (v roce 2009 o 129 m) a Plačkov (v roce 2009 o 42 m). V PRVK navrhovaná opatření týkající se rekonstrukcí, prodloužení či oprav stávající sítě vodovodů se od posledního zpracování SPRM nezměnila.

8.2.2. Kanalizační síť, čištění odpadních vod

Provozovatelem kanalizace a ČOV na území města Humpolec je Vodak Humpolec s.r.o. Kanalizace je zde vybudována jako jednotná s odlehčením přívalových dešťů do zatrubněné vodoteče – potoka Pstružného i do jeho otevřeného koryta. Kanalizace je vybudována téměř na celém území města (délka 49 km) a splňuje požadavky na provoz jednotné kanalizační sítě. Pouze některé části kanalizace jsou starší nebo stavebně a kapacitně nevyhovující a vyžadují postupnou rekonstrukci.

Kanalizační stoky jsou zaústěny na mechanicko-biologickou čistírnu odpadních vod, která byla uvedena do trvalého provozu v roce 1981. Součástí čistírny je i biologický rybník Valcha jako poslední stupeň biologického dočištění odpadních vod. Na čistírnu odpadních vod jsou připojeny i části obce Vilémov, Rozkoš a dále obec Jiříce. Kanalizace není vybudována v částech Brunka, Kletečná (jen dešťová kanalizace), Lhotka a Světlický Dvůr a do budoucna se neočekává ani její výstavba. Odpadní vody z domácností jsou odváděny do jímek a vyváženy do ČOV v Humpolci nebo na pole. Ostatní části obce mají zavedenu jednotnou kanalizaci, na kterou jsou napojeni buď všichni obyvatelé (Hněvkovice, Světlice) nebo jejich většina (Krasoňov, Petrovice, Plačkov). Jednotné kanalizace jsou zaústěny do místních vodních nádrží a vodotečí.

Od roku 2006 došlo v Humpolci k několika stavebním akcím vedoucím k prodloužení splaškové kanalizace o délce 2,1 km a jednotné kanalizace o délce 130 m. Rovněž v Hněvkovicích se kanalizace prodloužila o 205 m (v roce 2005) a 107 m (v roce 2006) a v Plačkově v roce 2009 o 42 m. V letech 2006 a 2007 došlo k realizaci projektu "Humpolec - intenzifikace ČOV" v rozsahu 60 mil. Kč (částečně financováno z OP ŽP).

Rovněž v případě kanalizací nedošlo od poslední tvorby SPRM k velkým změnám v plánech obsažených v PRVK. Pro Hněvkovice a Plačkov je uvažováno s odvodem odpadních vod na ČOV Humpolec i s výstavbou nové splaškové kanalizace. Kletečná a Lhotka vzhledem k poloze v ochranném pásmu vodního díla Švihov vyžadují vybudovat oddílnou kanalizaci (délka 1430 a 910 m) a čistírnu odpadních vod (obdobně také Světlický Dvůr, avšak ne do roku 2015). V Krasoňově se předpokládá rozšíření kanalizačního systému o 932 m. I v Petrovicích je stávající stav nevyhovující, proto je pro spodní část obce uvažováno s výstavbou oddílné splaškové kanalizace a také s úpravou stávající nádrže na biologický rybník, který by sloužil jako čistírna. Velmi rozsáhlé úpravy stávající kanalizace a budování nových úseků se předpokládají pro Světlici. Žádné změny se nechystají v Brunce, Rozkoši a Vilémově.

8.2.3. Rozvodné sítě

Následující poznatky se opírají o Územní energetickou koncepci kraje Vysočina (2008) a ÚAP. Až do roku 2005 zásobovala **elektrinou** celý okres Pelhřimov Jihočeská energetika, a.s., která je v současnosti členem skupiny E.ON a.s. Majoritním akcionářem je společnost E.ON Energie AG se sídlem v Mnichově. Město Humpolec spadá do území, v němž je distributorem elektrické energie společnost E.ON Distribuce, a.s. V řešeném území se nenachází zařízení a vedení velmi vysokého napětí (VVN) o napěťové hladině 220 kV (nejbližší prochází na jih od Humpolce územím města Pelhřimov). Prochází zde síť VVN o napěťové hladině 110 kV, a to VVN 1359 Pelhřimov - Humpolec, 1391 Horní Cerekev - Humpolec, 1389 a 1390 z Mírovky. U prvně uvedeného vedení předpokládá distributor v roce 2015 rekonstrukci.

Zemní plyn je na sledovaném území provozován rovněž společností E.ON Distribuce, a.s. Do města je přiveden vysokotlaký plynovod a transformován na středo a nízkotlaký. Plyn je zaveden pouze v centrální části města, ostatních 11 částí obcí není plynofikováno. Obdobná situace je také v případě rozvodu tepla. Ten je zajištěn čtyřmi plynovými kotelny, jejichž provozovatelem jsou Technické služby Humpolec, s.r.o. Centrální způsob vytápění se v Humpolci dle posledního sčítání lidu, domů a bytů týkalo 2 880 obydlí bytů (71,2 % všech bytů, tedy obdobně jako v ČR a v Kraji Vysočina (72,0 %) i v okrese Pelhřimov (70,5 %) . Na plyn je napojeno celkem 2 354 obydlí bytů, tj. 58,2 %, což bylo podstatně více než v celém okrese Pelhřimov (40,6 %), zhruba stejně jako v Kraji Vysočina (59,2 %) a méně než v ČR (66,1 %).

9. KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

9.1. Geologie

Město Humpolec leží na geologicky stabilním podloží tvořeném horninami starého (hercynského) základu Českého masivu. Z geologického hlediska je území města budováno metamorfovanými neboli přeměněnými horninami soustavy Českého masivu (starohorní až prvohorní vrásnění – krystalinikum a prevariské paleozoikum). Jedná se o oblast nejstarší části Českého masivu – moldanobika. Konkrétně zde výrazně převažují migmatity (smíšené horniny, tmavé horniny se světlými pruhy křemene a živce), na kterých se rozkládá i většina částí obcí mimo vlastní centrum s výjimkou severozápadní části. V okolí vodních toků se nachází nivní a svahové sedimenty (hlína, písek, štěrk, kameny) a v malých lokalitách především na východ od Humpolce pak žuly. Pod hradem Orlík se ojediněle vyskytuje aplit (jemnozrnná hornina světlé barvy s obsahem křemene). Severozápadní část území je tvořena pararulami.

9.2. Reliéf

Humpolecko patří spíše mezi výše položené oblasti České republiky¹⁹ s nadmořskými výškami, které jen málokde klesají pod 500 a nepřekročí 650 m n. m. (průměrná nadmořská výška je 560 m n. m.). Z regionálně geomorfologického členění spadá území do podsoustavy Českomoravská subprovincie, oblasti Českomoravská vrchovina a celku Křemešnická vrchovina, podcelku Humpolecká vrchovina a okrsku Humpolecká kotlina. V celé délce Humpolecké kotliny protéká Pstružný potok. Kotlina je převážně pokryta polními kulturami. Reliéf se zvedá především směrem na východ ke zřícenině hradu Orlík (644 m n.m.) a také na jihovýchod (641 m n. m. U sv. Václava). Dle územně analytických podkladů (ÚAP) zde nehrozí sesuvy, ale na druhé straně se na území některých částí obcí nachází poddolované plochy (Plačkov, Rozkoš, Humpolec, Krasoňov, Petrovice, Hněvkovice, Kletečná).

9.3. Klima

Město leží dle klasifikace E. Quitta v mírně teplé klimatické oblasti (vymezené na základě údajů za období 1901 – 1950), konkrétně na hranici dvou klimatických jednotek (MT5 a MT3), která prochází územím města od severozápadu na jihovýchod. Oblast od severozápadu na jih po jihovýchod od města je charakteristická spíše kratším (letních dnů, tedy dnů, kdy minimální teplota neklesne pod 15°C, je zde 30 - 40) a mírným létem (počet tropických dnů, tedy dnů, kdy maximální teplota překročí 30°C, je 1 – 4) a spíše delší (počet mrazových dnů, kdy minimální teplota klesne pod bod mrazu, je 130 - 140, z čehož 40 – 50 dnů je dnů ledových, tzn. teplota nevystoupí nad bod mrazu) a suchou zimou (250 – 300 mm srážek v zimním období) s trváním sněhové pokrývky po dobu 60 – 100 dnů. Oblast od severozápadu přes sever až po jihovýchod (Brunka, Světlice, Světlický Dvůr, Rozkoš, Vilémov) spadá do o něco chladnější oblasti MT3 (20 – 30 letních dnů, 130-160 mrazových dnů, 40-50 ledových dnů, 60-100 dnů se sněhovou pokrývkou a 250-300 mm srážek v zimním období).

Dle nové klasifikace E. Quitta, která bere v úvahu období 1901 – 2000, spadá Humpolec a jeho části do oblasti mírně teplé, která je charakteristická létem s 20 – 40 letními dny

¹⁹ Střední nadmořská výška ČR je 450 m n. m., což je výrazně více než v případě celé Evropy (290 m n. m.).

a průměrnou teplotou 13 – 15°C, průměrně vlhkým (200 – 400 mm srážek), dále přiměřenými přechodnými obdobími, kdy jaro je chladné (5 – 7°C) a podzim mírně teplý (6 – 8°C). Během roku je možné zaznamenat 140 – 160 mrazových dnů. V zimě lze spočítat 50 – 60 ledových dnů, jinak je spíše mírně chladná s průměrnou teplotou -2 až -3°C, průměrně vlhká (200 – 400 mm srážek) a s pokrývkou sněhu po dobu trvání 50 – 80 dnů.

9.4. Vodstvo

Z hydrologického hlediska spadá území města Humpolec do povodí Labe a k úmoří Severního moře. Přes hřeben Krásná vyhlídka, Vystrkovský kopec a Havlův kopec, prakticky souběžně s trasou dálnice D1, vede povodí mezi dílčími povodími řeky Želivky a řeky Sázavy. Severní a jihovýchodní část území patří do povodí Sázavy, jižní a západní část do povodí Želivky. Hlavní vodotečí, která na území města pramení, je Pstružný potok, který teče dále na sever, vytváří řadu rybníků (např. Hadina, Závřný rybník, Kamenná trouba) a ústí do Sázavy. Na území části obce Plačkov pramení Perlový potok, který rovněž vytváří několik rybníků (např. Plačkovský rybník, tzv. Pařezáč, dále Zadňáč, Touškov, Zdislavický rybník, Kachlička), teče na severovýchod a dále na sever do Sázavy. Několik pramenů se nachází také nedaleko části obce Hněvkovice a na katastru části obce Kletečná. Kletečnou ovšem protéká Jankovský potok, který je národní přírodní památkou. Z této části je území odvodňováno do Želivky, která protéká okrajem území města v částech Hněvkovice a Kletečná. Humpolec a jeho okolí mají tedy charakter odtokové oblasti a voda se v krajině udržuje pouze prostřednictvím rybníků.

V území města Humpolec, resp. v území některých jeho částí je stanoveno zátopové území vodního toku Želivka a vodního toku Jankovský potok. Celé území v povodí řeky Želivky a tím i část území města Humpolec je zahrnuto do III. pásma hygienické ochrany vodní dílo Želivka (Švihov). Část území v k.ú. Hněvkovice a celé k.ú. Kletečná, k.ú. Petrovice a k.ú. Lhotka se nachází ve II. pásmu hygienické ochrany VD Želivka.

9.5. Půdy

Půdní pokryv území města tvoří především tzv. modální kambizem a směrem k vyšším polohám města dystrická kambizem (hnědá půda silně kyselá) charakteristická pro podloží bohaté na křemík (kyselé silikátové podloží). Vyvívá se převážně ve svažitém terénu na minerálně slabých substrátech, vyznačuje se často skeletovitostí a proměnlivou hloubkou půdního profilu. Svrchní část půdního profilu tvoří surový nadložní humus. Využití půdy je vhodné pouze pro lesní nebo pro trvalé travní porosty, případně pro méně produktivní ornou půdu. Přesto je území v okolí města s výjimkou východu a jihovýchodu intenzivně využíváno pro zemědělskou činnost (jako orná půda).

9.6. Biota

Z fyto geografického hlediska spadá Humpolec do fyto geografického obvodu zvaného Českomoravské mezofytikum a do fyto geografického okresu Českomoravská vrchovina. Jde o jeden z mála fyto geografických okresů v ČR (pouze 5), který má zachovanu alespoň část původní lesní vegetace. Lesní vegetační stupeň je zde jedlobukový. Potenciální přirozená vegetace pro dané území je tzv. acidofilní bučina, konkrétně biková bučina, která je charakteristická tím, že v bylinném patře dominují graminoidey (biky, ostřice a trávy). Zvířena je mnohotvárná a pestrá, setkat se s ní můžeme v lesních (srnci, jeleni, ježci, netopýři) a křovinatých porostech (ptáci, ještěrky, hadi), lukách a rybnících.

Vzhledem k malé pestrosti geologického podloží, vyrovnanosti klimatických podmínek a tvaru georeliéfu je květena okolní krajiny města relativně chudá. Lesní vegetace je dnes tvořena převážně smrkovými monokulturami. Systematicky odvodněná a značně zdevastovaná zemědělská krajina je v rozsáhlých oblastech téměř bez přírodě blízké lesní a nelesní vegetace.

9.7. Ochrana přírody

Syntetickým ukazatelem hodnotícím z hlediska využití půdy kvalitu území je koeficient ekologické stability (KES)²⁰, tj. poměr ploch ekologicky stabilních (v tomto případě lesních ploch, TTP, vodních ploch a sadů) k plochám ekologicky nestabilním (orná půda a zastavěné plochy). V případě Humpolce je KES roven 1,07, což znamená, že jde o vcelku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. KES je zde zhruba stejný jako v průměru v ČR (1,06) a vyšší než na území celého Kraje Vysočina (0,85) i okresu Pelhřimov (0,87).

Na území města se vyskytuje evropsky významná lokalita zařazená do systému ochrany NATURA 2000, a to na území části obce Kletečná. Jde o Jankovský potok a jeho okolí o rozsahu 128,3 ha. Důvodem ochrany je výskyt vydry říční. Území je zároveň národní přírodní památkou pod správou CHKO Blaník. Jankovský potok je přirozeně meandrující tok provázený více či méně přirozenými společenstvy luční a rašelinné vegetace. Je významná i z vodohospodářského hlediska. Na jih od Humpolce, částí obce Kletečná, probíhá nadregionální biokoridor propojující CHKO Žďárské vrchy s řadou regionálních biocenter směrem na západ. Na území části obce Hněvkovice a Kletečná zasahuje regionální biocentrum Hradiště, na území části Krasoňov pak regionální biocentrum Čerňák. Obě biocentra jsou spojena regionálním biokoridorem Čerňák-Hradiště. Biocentrum Čerňák je rovněž biokoridorem vedoucím přes území Krasoňova, Plačkova a Vilémova propojeno s regionálním biocentrem Orlík, které se nachází v okolí vrcholu Orlík a již nezasahuje na území města. Z registrovaných významných krajinných prvků se jedná o Židovský hřbitov v Humpolci, Stromořadí u rybníka Dvorač, Lesopark pod Orlíkem, U tří jezírek, Park na rohu ulic Rašínova a Zábrany, Stromořadí Cípek, Štůly pod Orlíkem, Bransoudov či Park u léčebny TRN v Humpolci. Na území města se dále nachází 14 památných stromů (buky, duby, javory, lípy).

Vlivem městského charakteru zkoumaného území a přítomnosti dálnice D1 a dalších silnic I. a II. třídy jako zdrojů znečištění ovzduší v zastavěném území je možné Humpolec označit za oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší (dle ÚAP), i když se zde neprovádí soustavné sledování jeho kvality a ze sdělení Ministerstva životního prostředí nevyplývá, že by se zde jednalo o překročení imisních limitů pro ochranu zdraví. Na území města se nenachází stacionární zdroj znečištění ovzduší, ale vyskytují se zde staré ekologické zátěže (viz kapitola 5.2.5). Hlavním hlukovým znečištěním v Humpolci a jeho částech je automobilová doprava, a to především v okolí dálnice D1 a kolem silnic I. a II. třídy.

9.8. Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství mají v Humpolci na starosti Technické služby Humpolec, s.r.o., které provádějí i svoz komunálního odpadu v Humpolci a okolních obcích a zajišťují provoz

²⁰ Počítá se jako poměr druhů pozemků (chmelnice + vinice + zahrady + ovocné sady + trvalé travní porosty + lesní půda + vodní plochy) / (orná půda + zastavěné plochy + ostatní)

překladiště odpadu - sběrný dvůr Brunka (areál bývalé skládky Střelnice - Brunka). Svoz kontejnerů na tříděný odpad (plast, papír, sklo) zajišťuje firma SOMPO, a.s. (Sdružení obcí pro hospodaření s odpady se sídlem v Pelhřimově). Hlavním zařízením společnosti je centrální skládka odpadů v Hrádku u Pacova, dále samostatné středisko svozu v Hrádku u Pacova a na něj navazující překladiště odpadů v Humpolci a překladiště odpadů v Počátkách. Společnost dále vlastní a provozuje dotřídňovací linku separovaných odpadů ve středisku Hrádek u Pacova. Na devíti místech ve městě a v každé místní části města jsou umístěny kontejnery na bioodpad. Celkem je zde rozmístěno 65 kontejnerů různého objemu. V areálu sběrného dvora, který je lokalizován na sever od města směrem na Světlický dvůr, se nachází také kompostárna. Humpolec patří mezi města, která se v současnosti chtějí zapojit do projektu ISNOV (Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina). Ten se zabývá komplexním řešením budoucnosti odpadů vyprodukovaných na území regionu.

10. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

10.1. Reprezentativnost dotazníkového šetření

V souvislosti s tvorbou strategických plánů přistupuje vedení obcí a měst často k realizaci dotazníkového šetření mezi obyvatelstvem, podnikateli a dalšími organizacemi působícími ve městě, neboť se jedná o hlavní aktéry ovlivňující dění ve městě, budoucí rozvoj města a jeho trvalou udržitelnost, ale zároveň také o skupiny, jichž se jakékoliv změny ze strany rozhodovacích orgánů přímo dotýkají.

Město Humpolec uspořádalo v průběhu května 2014 dotazníkové šetření mezi obyvateli města, mezi zdejšími podnikatelskými subjekty a také zájmovými organizacemi. Dotazníkové šetření bylo chápáno jako pomocný nástroj, který by měl prostřednictvím názorů všech cílových skupin např. na vybavenost města infrastrukturou a službami, na jejich kvalitu, nebo také na základě definování jejich potřeb a návrhů na zlepšení přispět k nastavení hlavních priorit a opatření v návrhové části Strategického plánu rozvoje města (SPRM).

Dotazníky byly zaměřené na obyvatele starší 15 let a byly formulovány jednak na základě zkušeností zpracovatele a dle doporučení metodiky MMR ČR k tvorbě plánování rozvoje obcí. Dotazníky obsahovaly především otázky zaměřené na spokojenost obyvatel s kvalitou života ve městě (podmínky pro bydlení, ekonomickou činnost, volný čas, názory na úroveň školství a zdravotnictví, na technickou infrastrukturu a životní prostředí), se sociálními službami a s veřejnou správou (názor na kvalitu městského úřadu, na způsob informování občanů ze strany vedení města a na samosprávu jako takovou), ale také dotazy na další rozvoj města dle představ respondentů. V posledně uvedené oblasti se mohli občané vyjádřit, jakým by měl být Humpolec městem v budoucnu a jaké rozvojové oblasti upřednostňují z hlediska důležitosti pro zkvalitnění životních podmínek ve městě a pro jeho další rozvoj. V závěru měli možnost vyjádřit se k čemukoliv, co je tíží, zmínit největší problémy nebo přidat doporučení pro další kvalitní rozvoj města.

Metoda distribuce dotazníku byla založena jednak na možnosti vyzvednout si papírovou formu dotazníku na Městském úřadě nebo v budově Městského kulturního informačního střediska v Humpolci, ale také na vyplnění elektronické podoby dotazníku a webových stránkách města a informačního střediska. Celkem bylo získáno 149 dotazníků, z toho 74 formou elektronickou a 75 formou papírovou. Vzhledem k celkovému počtu obyvatel území starších 15 let (asi 9,5 tis.) nelze průzkum označit za reprezentativní, neboť zahrnuje pouze 1,5 % základního souboru (potřeba min. 2 %). Při přepočtu na počet domácností, kterých je Humpolci dle výsledků sčítání zhruba 4,4 tis., je návratnost 3,4 %, což rovněž neodpovídá potřebným limitům pro zobecnění výsledků (min. 5 %). Výstupy šetření je proto nutné brát s rezervou a mohou sloužit pouze jako orientační pomůcka pro stanovení návrhů opatření a priorit pro následující období.

Reprezentativnost lze také hodnotit z hlediska relativního zastoupení respondentů dle pohlaví, místa bydliště, délky života ve městě, věku, vzdělání a ekonomické aktivity. Z níže uvedené tabulky vyplývá odpovídající reprezentativnost šetřeného vzorku z hlediska většiny charakteristik. Zatímco mezi všemi obyvateli převažovaly mírně ženy, mezi respondenty to byli muži, ale rozdíly byly malé. Rovněž věková struktura reflektovala dobře skutečnost, neboť mezi obyvateli tvořily osoby nad 60 let stejně jako ve vzorku odpovídajících 26,8 %. Zbytek tvořily osoby nad 15 let a ty mladší zastoupeny nebyly, neboť nešlo o cílovou skupinu

šetření. Z hlediska vzdělání se již struktura lišila více, a to tím způsobem, že v dotazníkovém šetření odpovídaly především osoby, které označily, že jejich vzdělání je střední s maturitou. Ty tvořily mezi respondenty 52,3 %, kdežto mezi všemi obyvateli města 35,2 %. Nadprůměrně bylo mezi účastníky šetření také vysokoškoláků. To bývá obvyklé při obdobných akcích, neboť vzdělanější lidé cítí mnohdy větší odpovědnost a zájem vyjadřovat se k otázkám týkajícím se místa, kde žijí. Pozitivní rovněž je, že mezi respondenty převažovaly osoby ekonomicky aktivní, tzn. zaměstnané nebo podnikatelé, a odpovídající byl i podíl nezaměstnaných. Shodný byl rovněž podíl rodáků mezi respondenty i mezi všemi obyvateli a rozložení dle místa bydliště se také blížilo skutečnosti.

Tab. 10.1: Reprezentativnost dotazníkového šetření a struktura respondentů

Sledovaná charakteristika	Počet obyvatel města		Počet respondentů	
	abs.	%	abs.	%
Muži	5 341	48,8	84	56,4
Ženy	5 604	51,2	65	43,6
Humpolec	8 997	82,2	130	87,2
ostatní části města	1 948	17,8	19	12,8
rodáci	5 800	53,0	79	53,0
přistěhovalí	5 145	47,0	70	47,0
do 30 let	3 437	31,3	17	11,4
30 - 39 let	1 683	15,4	40	26,8
40 - 49 let	1 387	12,7	28	18,8
50 – 59 let	1 505	13,8	24	16,1
60 a více let	2 933	26,8	40	26,8
základní	1 581	16,7	0	0,0
střední bez maturity	3 516	37,2	22	14,8
střední s maturitou	3 324	35,2	78	52,3
vysokoškolské	1 034	10,9	49	32,9
ekonomicky aktivní	5 546	50,7	94	63,1
- z toho nezaměstnaní	415	7,5	5	5,3
ekonomicky neaktivní	5 399	49,3	55	46,9
Celkový součet	10 945	100,0	149	100,0

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014, Sčítání lidu, domů a bytů – definitivní výsledky, ČSÚ, 2013

Dotazníky pro podnikatele a zájmové organizace zjišťovaly kromě základních údajů (sídlo, počet zaměstnanců) především názory zástupců těchto organizací na vybavenost města infrastrukturou a službami a také jejich plány do budoucna týkající se možného rozvoje jejich činnosti či aktivit. Dotazník však vyplnilo pouze 5 subjektů za firmy a za zájmové organizace pak 4 subjekty, tedy celkem 9 organizací, tudíž výsledky byly pouze stručně shrnuty a nelze z nich usuzovat na obecné trendy a názory firem a zájmových organizací v Humpolci.

10.2. Výsledky dotazníkového šetření

10.2.1. Obyvatelstvo

Metodicky jsou otázky řešené bodovým ohodnocením (rozsah 0 - 10 bodů) okomentovány na základě středních hodnot výběrového souboru, tedy aritmetického průměru, mediánu (hodnota, jež dělí řadu podle velikosti seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny;

výhodou je nízké ovlivnění extrémními hodnotami ve srovnání s aritmetickým průměrem) a modusu (nejčtenější hodnoty ve výběrovém souboru). Při slovním hodnocení je využíváno termínů „hluboce nespokojeno“ při ohodnocení 0 – 1 bodem, „spíše nespokojeno“ (2–4 body), „ani spokojeno, ani nespokojeno“ (5 bodů), „spíše spokojeno“ (6–8 bodů) a „velmi spokojeno“ (9–10 bodů), resp. „nespokojeno“ (0–4 body) a „spokojeno“ (6–10 bodů). V rámci činností spojených s vyhodnocováním dotazníků nebyla v důsledku malého počtu dotazníků použita analýza druhého stupně, jejímž cílem by bylo proniknout hlouběji ke struktuře vztahů mezi odpověďmi a vlastnostmi respondentů (např. úroveň spokojenosti s mezilidskými vztahy dle věku, vzdělání nebo délky života ve městě).

Tab. 10.2: Vyhodnocení otázek z oblasti kvality života v Humpolci

Poř.	Otázka	Počet odpovídajících	Průměr	Medián	Nejvyšší četnost	
					body	počet odp.
1.	Mezilidské vztahy	139	5,9	6	5	42
2.	Pracovní příležitosti	134	4,5	5	7	22
3.	Sít' obchodů	147	6,5	7	5	26
4.	Komerční služby	146	7,3	8	9	27
5.	Zdravotní péče	142	6,0	5	5	24
6.	Sít' škol	112	7,4	8	10	22
	- MŠ	115	5,9	6	5	18
	- ZŠ	120	8,3	9	10	45
	- SŠ	121	6,9	7	7	23
7.	Kulturní zařízení	140	6,7	7	7	24
8.	Sportovní zařízení	133	7,2	8	10	30
9.	Volnočasová zařízení	131	6,1	6	6	27
10.	Kulturní vyžití	139	6,5	7	5	22
11.	Sportovní vyžití	126	7,0	8	10	27
12.	Vyžití pro rodiny	118	6,0	6	7	20

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014

První sada otázek v dotazníku pro občany města byla bodovací (udělování bodů 0–10) a týkala se kvality života v Humpolci z hlediska níže uvedených oblastí. Na některé otázky neodpověděli všichni respondenti, přesto lze konstatovat, že až na výjimky je situace ve městě vnímána pozitivně. Nejvíce bodů bylo uděleno v případě školských zařízení. Zde odpovídalo pouze 112 respondentů, ale pětina z nich hodnotila školská zařízení známkou nejvyšší (průměrná známka 7,4 bodů). Především základní školy sklidily nejvyšší ocenění - průměrná počet bodů 8,3 a 37,5 % odpovídajících udělilo nejvyšší počet bodů. Vysoké body získaly také komerční služby a také sportovní zařízení i vyžití ve městě je dle odpovídajících na vysoké úrovni (průměrný počet bodů 7 a více). Kritičtější byli respondenti k mateřským školám fungujícím ve městě (málo míst ve školkách) a k mezilidským vztahům (nepřízpůsobiví občané), nejhorší však bylo hodnocení pracovních příležitostí ve městě, s nimiž jsou občané spíše nespokojeni, neboť je jich dle názorů respondentů ve městě málo a jsou zde nízké mzdy.

V případě většiny otázek respondenti neuváděli, co jim chybí. U komerčních služeb a obchodu lze zmínit nedostatek specializovaných obchodů i místních prodejců, chybí čistírna, opravny, bufet či nekuřácké kavárny a restaurace, mezi nimiž převažují nekvalitní podniky. Větší počet respondentů se shodl na tom, že ve městě chybí kvalitní stomatologická péče. Více kulturních zařízení by uvítalo také větší množství respondentů, např. menší prostory pro

komorní koncerty či divadelní představení. Sportovních zařízení je ve městě dle některých názorů až příliš a nejsou využívány, naopak chybí krytý bazén.

Další skupina otázek souvisela s vybaveností technickou infrastrukturou, tedy plynem, pitnou vodou, odvozem odpadů a systémem jejich třídění, s úrovní telekomunikací a internetu. S dodávkami plynu byla velmi spokojena většina ze všech 120 odpovídajících (65, tj. 54,2 % dokonce ohodnotilo dodávku plynu deseti body). Obdobné to bylo i v případě pitné vody. Systém třídění odpadů sice největší procento respondentů ocenilo 10 body, nicméně takovýchto byla necelá třetina a ostatní měli k systému třídění některé výhrady, takže průměrný počet bodů byl 7,7. Občanům především vadí, že na některé odpady je málo kontejnerů (elektrozařízení) a že se tříděný odpad odváží málo často. K úrovni telekomunikací a internetu se část dotazovaných nevyjádřila, a to především starší občané, kteří nemají přístup k internetu, nicméně ti odpovídající jsou s obojím spíše spokojeni.

Tab. 10.3: Vyhodnocení otázky týkající se oblasti technické infrastruktury v Humpolci

Poř.	Otázka	Počet odpovídajících	Průměr	Medián	Nejvyšší četnost	
					body	počet odp.
1.	Dodávka plynu	120	8,7	10	10	65
2.	Dodávka vody	144	8,6	9	10	68
3.	Odvoz odpadů	145	8,0	9	10	47
4.	Systém třídění odpadů	143	7,7	9	10	41
5.	Telekomunikace	121	7,9	8	10	39
6.	Internet	127	7,4	8	10	28

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014

Třetí okruh otázek směřoval na hodnocení životního prostředí ve městě, veřejné zeleně, veřejného osvětlení, veřejné dopravy, bezpečnosti, parkování a podobně. Tato otázka bohužel vypadla z elektronické formy dotazníku, takže na ni odpovídala pouze zhruba polovina všech respondentů.

Tab. 10.4: Vyhodnocení otázky týkající se vybraných hledisek vybavenosti Humpolce

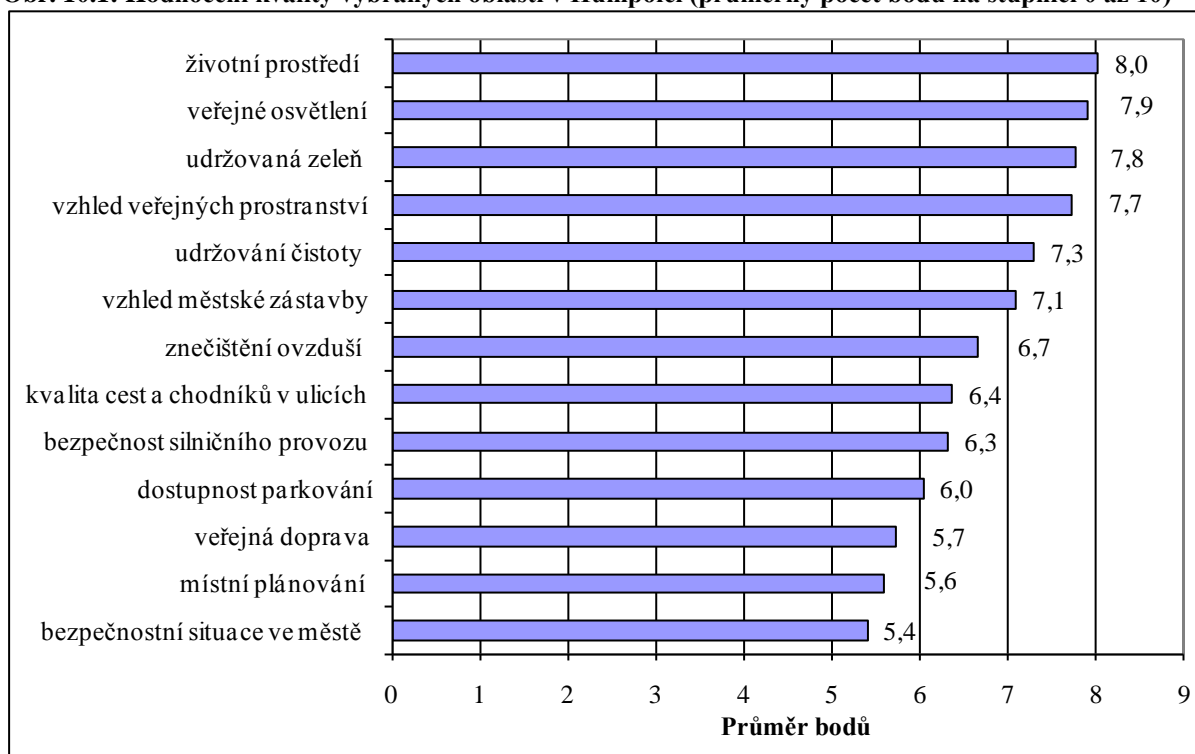
Poř.	Otázka	Počet odpovědí	Průměr	Medián	Nejvyšší četnost	
					body	počet odp.
1.	životní prostředí	71	8,0	8	8	21
2.	vzhled veřejných prostranství	73	7,7	8	9	16
3.	vzhled městské zástavby	71	7,1	7	7	16
4.	udržovaná zeleň	74	7,8	8	8	24
5.	udržování čistoty	75	7,3	8	8	18
6.	znečištění ovzduší	67	6,7	7	8	12
7.	veřejné osvětlení	74	7,9	8	8	20
8.	kvalita cest a chodníků v ulicích	75	6,4	7	8	16
9.	veřejná doprava	39	5,7	7	8	6
10.	bezpečnostní situace ve městě	72	5,4	6	5	13
11.	bezpečnost silničního provozu	71	6,3	7	5	13
12.	dostupnost parkování	68	6,0	6	9	9
13.	místní plánování	73	5,6	6	8	7

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014

Průměrný počet bodů se pohyboval mezi 5,4 a 8,0, přičemž minimum získala bezpečnostní situace ve městě (kriminalita) a maximum pak životní prostředí, se kterým jsou obyvatelé

města velmi spokojeni. Spíše průměrných hodnot (do 6,0 bodů) dosáhlo také možnost účastnit se místního plánování a ještě veřejná doprava, k níž se však vyjádřilo pouze 39 respondentů, neboť pravděpodobně pochopili otázku jako dotaz na městskou hromadnou dopravu, která v Humpolci není zavedena. S ostatními složkami prostředí ve městě byli respondenti spíše spokojeni (6,0 - 7,9 bodů), přičemž je možné si povšimnout sice průměrného hodnocení dostupnosti parkování (6,0), na které však byly velmi pestré názory, neboť nejčtenější odpovědi ji hodnotily devíti body, ale bylo jich pouze 13,2 %. Jde pravděpodobně o vliv toho, kde občané města nejčastěji parkují, takže např. v centru města a v sídlišti bylo parkování hodnoceno spíše nepříznivě. Obdobné je to v případě hodnocení estetického vzhledu veřejných prostranství, kdy nejčtenějším hodnocením bylo sice 9 bodů, ale uvedla je pouze pětina respondentů. Naopak výrazná shoda panovala v případě hodnocení údržby veřejné zeleně ve městě, kdy velmi spokojena (8 bodů) byla téměř třetina dotazovaných.

Obr. 10.1: Hodnocení kvality vybraných oblastí v Humpolci (průměrný počet bodů na stupnici 0 až 10)

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014

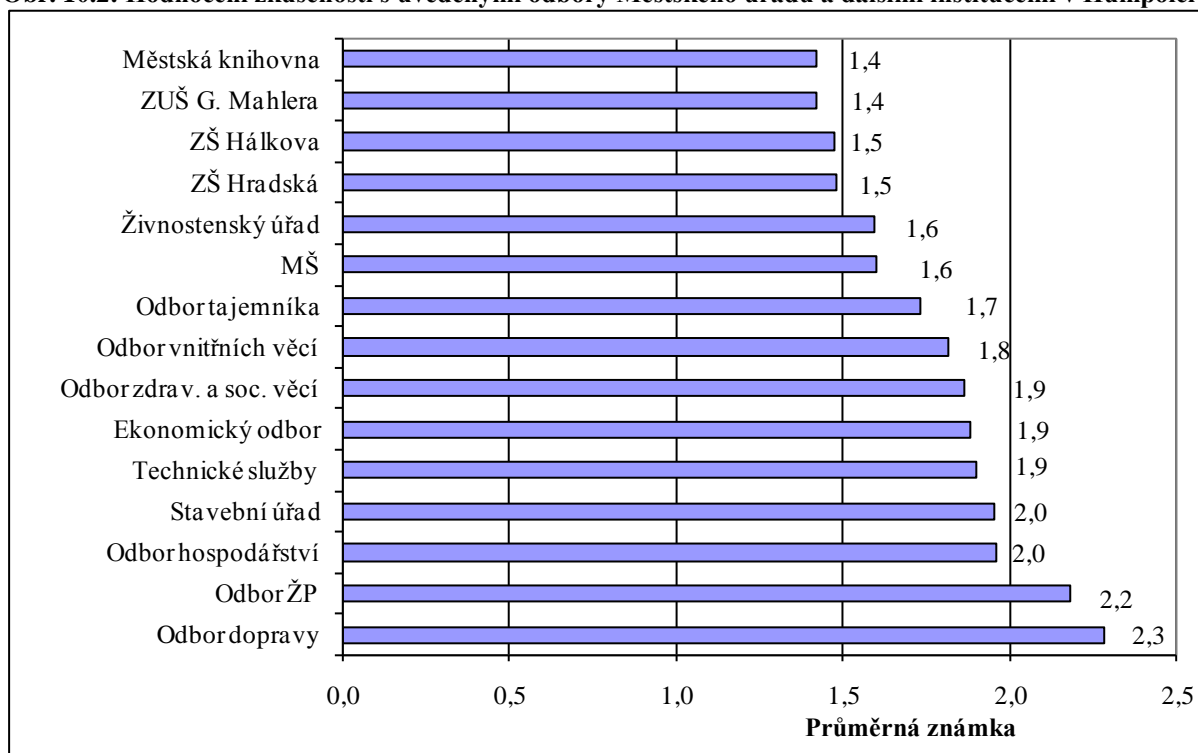
Občané mohli vyjádřit i slovně, proč ohodnotili danou kapitolu nízkým či naopak vysokým počtem bodů. Této možnosti využilo však pouze 16 respondentů a odpovědi se nejčastěji týkaly kvality cest a chodníků ve městě a bezpečnosti silničního provozu. Kritizována byla nevybavenost okrajových částí města chodníky a nepřehledná křižovatka u obchodního domu Billa.

Další okruh otázek se týkal sociální oblasti, avšak pouze 32 respondentů uvedlo, že má on nebo jeho rodinný příslušník zkušenosti s některou sociální službou v Humpolci. Pokud zkušenost měli, mohli úroveň opět obodovat, a to dle jednotlivých zařízení sociální péče. Nejvíce osob se vyjádřilo k dennímu centru pro seniory Astra provozovanému Charitou Havlíčkův Brod (22 odpovědí) a průměrný počet bodů byl ze všech zařízení nejvyšší (9,4), takže uživatelé jsou s ní velmi spokojeni. Více než 8 bodů získaly v průměru také Dům s pečovatelskou službou a byty sociální rehabilitace provozované rovněž Charitou Havlíčkův Brod. Občané se také mohli vyjádřit k tomu, jestli nějaká sociální služba ve městě dlouhodobě

chybí. Polovina oslovených osob si myslí, že ano a nejvíce se jich shodlo na tom, že ve městě chybí více míst v domově pro seniory a také terénní pracovník pro práci s mládeží a dětmi jako prevence proti kriminalitě, drogám a vandalismu (29 hlasů, tj. 40 % všech osob, které nějakou sociální službu ve městě postrádají). Dále by uvítali zajištění služby dálkového dohledu na seniory prostřednictvím vysílačů (25 hlasů, tj. 33,3 %). Malý zájem byl naopak o dovoz obědů (pouze 8 hlasujících).

Ve třetím souboru dotazů mohli občané města hodnotit úroveň veřejné správy. Nejprve byly zjišťovány zkušenosti respondentů s jednotlivými odbory městského úřadu, s městskou knihovnou, Technickými službami Humpolec, s.r.o. a školskými zařízeními.

Obr. 10.2: Hodnocení zkušeností s uvedenými odbory Městského úřadu a dalšími institucemi v Humpolci

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014

Při této otázce nešlo o bodování, ale o známkování, přičemž jednička znamenala velmi dobré zkušenosti a čtverka velmi špatné. Respondenti mohli rovněž uvést, že nemají s daným odborem či organizací zkušenosti. Nejvíce z nich mělo zkušenosti s činností společnosti Technické služby Humpolec, s.r.o. (113), s Odborem dopravy a silničního hospodářství (91) a Stavebním úřadem (90). Hodnocení bylo vesměs pozitivní – 11 z 15 zařízení získalo lepší průměrnou známku než dvojku. Nejlepší ohodnocení získala Městská knihovna a Městské kulturní a informační středisko a ZUŠ G. Mahlera (1,4) a obě základní školy (1,5). Naopak nejhůře byl vnímán Odbor dopravy a silničního hospodářství (2,3) a Odbor životního prostředí (2,2).

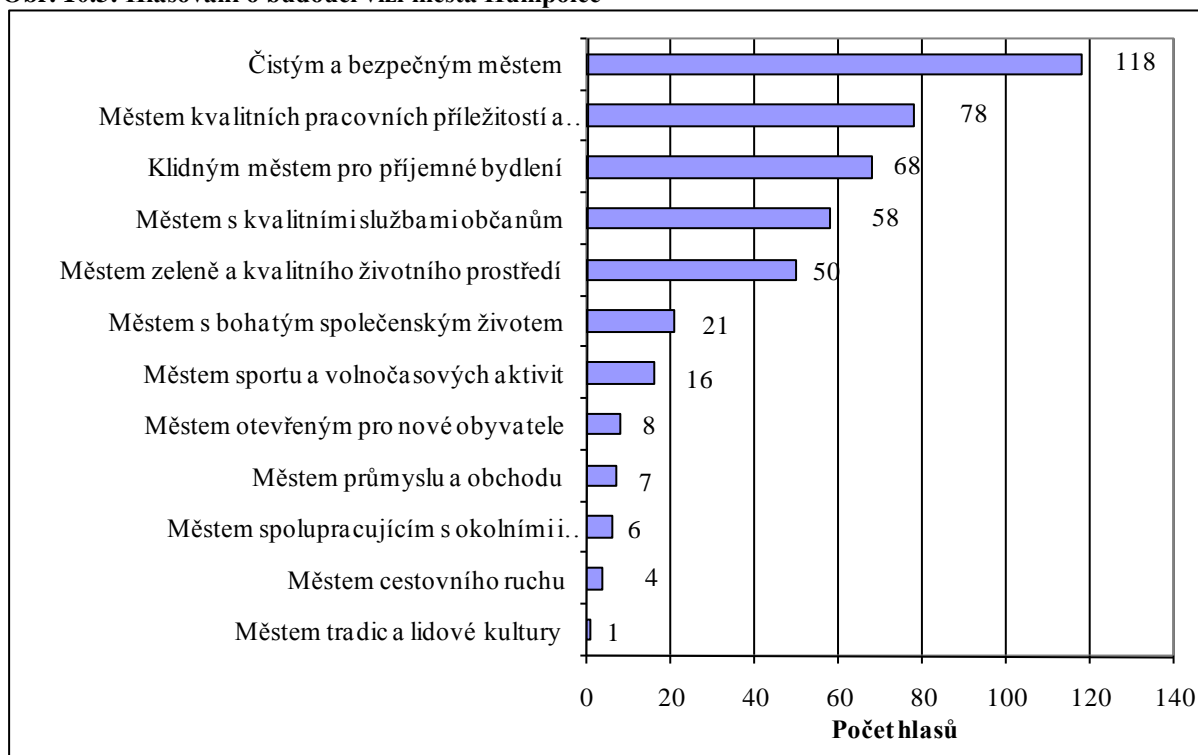
O činnosti městského úřadu získávají občané města informace především z Radničních listů (127 odpovědí) a nadpoloviční většina také z internetu (94 dotazovaných). Z veřejných zasedání zastupitelstva čerpá poznatky pouze nepatrný zlomek respondentů (11). Občané rovněž informovanost o práci městského úřadu mohli ohodnotit body a průměrný počet získaných bodů byl 6,6, přičemž střední hodnota (medián) byla rovna 7 bodům a nejvíce

respondentů ohodnotilo informovanost 8 body, ale šlo o 27 odpovědí, tedy pouze pětinu dotazovaných, takže názory občanů byly velmi rozdílné.

Obdobná byla situace v případě obsahu webových stránek města; na tuto otázku však odpovědělo pouze 109 respondentů (osoby starší 60 let se často nevyjadřovaly). Průměrný počet bodů činil 6,4, medián 7 a nejvíce osob dalo opět 8 bodů (22). Poslední otázka týkající se veřejné správy směřovala na vyjádření spokojenosti či nespokojenosti s činností samosprávy, tedy zastupitelstva města, rady města a starosty města. Na tuto otázku odpovědělo 126 respondentů a průměrný počet přidělených bodů byl 6,4, střední hodnota 7 a nejčtenější bodování ve výši 8 bodů (28 respondentů, tj. 22,2 %). Přestože měli občané možnost počet udělených bodů komentovat, sešlo se pouze 6 odpovědí.

Poslední sekce otázek se týkala budoucího rozvoje města. Občané měli vyjádřit, jakým městem by podle jejich názoru měl Humpolec být v budoucnu. Nejvíce občanů hlasovalo pro to, aby byl čistým a bezpečným městem (118 hlasů) a nadpoloviční většina také pro to, aby bylo městem kvalitních pracovních příležitostí a zdravým podnikatelským prostředím (78). Více než dvě pětiny by upřednostňovaly, aby byl Humpolec klidným městem pro příjemné bydlení (68 hlasů). Ostatní alternativy byly již zmiňovány méně často. Občané neočekávají, že by Humpolec byl centrem cestovního ruchu a nechtějí ani, aby byl městem průmyslu a obchodu. Rezervovaně se staví také k otevřenosti města pro nové obyvatele (méně než 10 kladných odpovědí). Celkový počet odpovědí týkající se všech alternativních vizí města zachycuje následující graf.

Obr. 10.3: Hlasování o budoucí vizi města Humpolec

Pramen: Dotazníkové šetření, Humpolec, 2014

Jiný způsob hodnocení museli respondenti použít při poslední uzavřené otázce. Seřazovali zde jednotlivé možnosti podle důležitosti pro zkvalitnění a další rozvoj města, přičemž první pořadí bylo chápáno jako nejvýznamnější oblast, druhé méně významná oblast a poslední jako nedůležitá oblast. Nejdůležitější je dle odpovědí pro respondenty dopravní infrastruktura,

tzn. intenzita dopravy, místní komunikace, chodníky, parkovací plochy, hromadná doprava apod. Na první místo ji dalo 54 respondentů, tzn. 36,2 %. Druhé v pořadí skončily podmínky pro bydlení, upravenost a čistota města na třetím místě a na čtvrtém místě pak zvýšení počtu pracovních příležitostí ve městě. Technická infrastruktura (kanalizace, zásobování pitnou vodou, plynofikace, odpadové hospodářství) byla hodnocena již jako méně podstatná a umístila se na pátém místě, vybavenost města službami na šestém a možnosti trávení volného času na posledním, sedmém místě.

V závěrečné otevřené otázce mohli respondenti konkretizovat, co vnímají jako největší problém života ve městě, co jim nejvíce vadí. Zde se sešly odpovědi od 60 respondentů, tedy od 2/5 celého vzorku, z nichž mnozí opakovali to, co již uvedli v rámci jednotlivých otázek týkajících se vybavenosti města infrastrukturou a službami. Nejvíce výhrad (35) však směřovalo k dopravní situaci ve městě, ať už se jednalo o hustou dopravu, stav komunikací, bezpečnost dopravy, budování chodníků či parkování. Druhou problémovou oblastí po dopravě byl nedostatek pracovních příležitostí ve městě (25) ve městě, především pro skupiny obtížně umístitelné na trhu práce jako jsou ženy a senioři, ale také pro vysokoškoláky. K tomu se přidávaly i připomínky k nízkým mzdám. Třetí nejpočetnější skupina připomínek se týkala bezpečnosti ve městě a zvýšené přítomnosti nepřizpůsobivých občanů a osob bez domova (24). Z občanské vybavenosti chybí občanům ve městě krytý bazén.

10.2.2. Ostatní subjekty

Jak již bylo uvedeno v úvodu, dotazníkového šetření se zúčastnilo 9 subjektů, tudíž výsledky průzkumu nelze v tomto případě zobecnit. Subjekty se neshodly v tom, jaké faktory ovlivňují jejich činnost ve městě nejvíce, ale všechny vysoce ocenily, obdobně jako občané, vybavenost města technickou infrastrukturou (plyn, voda, odpady, komunikace), nicméně se shodly rovněž na spíše špatné údržbě komunikací. Shoda panovala rovněž v názoru na to, zda je pro ně důležité dění na Městském úřadě (MěÚ) a většina z dotazovaných má i dostatek informací ze strany MěÚ, např. o možnostech podpory z dotací či o akcích pořádaných městem.

Rovněž respondenti ze strany organizací působících ve městě měli možnost ohodnotit své zkušenosti s jednotlivými odbory MěÚ a s Technickými službami Humpolec, s.r.o. Zde dopadlo hodnocení velmi pozitivně pro Živnostenský úřad a pro Odbor tajemníka, průměrnou známku pod 1,5 získal také Odbor vnitřních věcí, Stavební úřad, Ekonomický odbor a Odbor místního hospodářství. Naopak nejhorší známku - 2,3 - dostal Odbor dopravy a silničního hospodářství, což představovalo rovněž shodu se zkušenostmi občanů.

Respondenti vesměs uvedli, že jsou ochotni zapojit se do akcí města. Humpolec vyhodnotili jako místo dobré pro podnikání i pro zájmovou činnost, kterou provozují. Podnikatelské subjekty se neshodly na tom, kam by měla směřovat podpora podnikání ze strany města, obdobně v případě zájmových organizací to nelze na základě šetření stanovit rovněž, nicméně zde se tři ze čtyř organizací shodla na tom, že by bylo záhodno podpořit provoz zařízení pečující o děti zaměstnaných osob a také zlepšit propagaci a marketing služeb, jimiž se dané organizace zabývají.

Sedm z devíti organizací se zabývá možnostmi získání finančních prostředků z dotačních a grantových programů ČR a EU, nicméně pouze dva subjekty uvedly, že využily v předchozím plánovacím období některý dotační program pro svoji činnost. Usilovat o získání dotací chtějí všechny oslovené zájmové organizace (na investiční akce i na propagaci), ale pouze dva z pěti podnikatelských subjektů, a to na školení zaměstnanců.

V závěru měly také zástupci organizací možnost vyjádřit se, co od města ještě očekávají či co by se mělo ve městě zlepšit. Této možnosti využili dva podnikatelé, kteří kritizovali především podmínky pro parkování v centru města a porušování pravidel pro parkování ze strany kamionů. Zájmové organizace vyslovily spíše poděkování městu za podporu a spolupráci.

SHRNUTÍ

Při předchozím zpracování SPRM Humpolec byly poznatky získané analýzou města a dotazníkovým šetřením shrnuty pomocí tzv. SWOT analýzy. SWOT analýza (**S**trong points, **W**eak points, **O**pportunities, **T**hreats) je standardní metoda používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání. Jejím principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika současných vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu a možných budoucích příležitostí a ohrožení jeho rozvoje daných vnějšími podmínkami, které objekt nemůže ovlivnit přímo (A. Kutscherauer, Strategie regionálního rozvoje ČR, 2000). Slabou stránkou SWOT analýzy je však právě jednoduchost, která v případě vytržení některých tvrzení z kontextu může způsobit nepochopení toho, proč zrovna určitý fakt je považován za silnou stránku, když z jiného hlediska může být považován za negativní, slabou stránku rozvoje regionu. Kromě toho je možné poznamenat, že SWOT analýza se vyvinula v 60. a 70. letech 20. století v souvislosti s výzkumným projektem zaměřeným na politiku podnikání a marketing 500 nejvýznamnějších amerických společností. Její podoba pro potřeby současných měst a obcí v ČR nebyla nikdy metodicky dána. Vzhledem k tomu, že se však jako nástroj používá v dokumentech pro veřejnou správu od počátku devadesátých let minulého století, lze ji v dokumentech typu SPRM využívat s tím, že příležitosti a ohrožení jsou spíše než jako souhrn vnějších vlivů, které daný subjekt, tedy většinou samosprávný orgán řešeného území, nemůže ovlivnit, chápány jako možnosti a překážky dalšího rozvoje spravovaného regionu. Důvodem může být např. to, že vnější vlivy působící na regiony různé úrovně (kraje až malé obce) jsou mnohdy obdobné a příliš obecné (např. změna některých legislativních opatření - výše DPH, zákony související s energetickou politikou, s odpady, ochranou ŽP, evropské předpisy a vyhlášky atd.) a nevystihují tedy konkrétní příležitosti a hrozby pro rozvoj studovaného území. Z hlediska samospráv pak není příliš zajímavé vědět, co nelze z jejich strany ovlivnit, ale spíše jak využít potenciál území a čeho se vyvarovat v jeho dalším rozvoji. Vzhledem k výše uvedenému tedy bude v rámci shrnutí hlavních poznatků uvedeno, co je možné v Humpolci považovat v současnosti za slabé a silné stránky, případně proč. Na základě toho pak bude v samostatném dokumentu formulována návrhová část, která se o konstatovaná pozitiva a negativa bude opírat.

1. Obyvatelstvo a bydlení

Město Humpolec má v rámci prostorového uspořádání ČR **strategickou polohu** uprostřed republiky v blízkosti dálnice D1 spojující hlavní město Prahu, krajské město Jihlavu a druhé největší město Brno. Zároveň je Humpolec **střediskem správního obvodu** a koncentrují se zde veřejné služby i pracovní příležitosti, které využívají nejen obyvatelé města, ale také jeho zázemí. V posledních deseti letech vzrostla především **pracovní funkce** Humpolce, který je také v rámci strategických dokumentů Kraje Vysočina považován za **významné středisko** a dle Zásad územního rozvoje je součástí krajské rozvojové osy OSk 1 Havlíčkův Brod – Humpolec – Pelhřimov – Kamenice nad Lipou – (Jindřichův Hradec). Město je zároveň územím se soustředěnou podporou rozvoje ekonomických aktivit ze strany Kraje Vysočina i ČR. Dle Politiky územního rozvoje ČR je město i jeho správní obvod součástí rozvojové osy republikového významu OS 6 Praha - Jihlava - Brno, čehož je potřeba v budoucnu využít.

V dnešních demografických podmínkách panujících v populaci ČR lze přírůstek obyvatelstva migrací považovat za pozitivní jev pro rozvoj regionu, a to např. jen z důvodu toho, že je to vizitka atraktivit města pro bydlení a život obecně, zvyšuje se daňová výtěžnost a roste počet regionálních aktérů, kteří mohou osobně přispět k rozvoji města svojí činností. Proto je za

pozitivní jev možné v Humpolci považovat **dlouhodobý růst počtu obyvatel stěhováním**, který však dostačuje pouze na pokrytí ztráty počtu obyvatel přirozenou měnou, takže celkový počet obyvatel města v posledních 20 letech spíše stagnuje. Pozitivní zjištění však je, že se **zastavilo vylidňování** všech venkovských částí Humpolce.

Důležitá je pro rozvoj města také struktura obyvatelstva podle věku a vzdělání, neboť především osoby v produktivním věku a s vyšším vzděláním znamenají pro ekonomiku i sociální prostředí pozitivní prvek (vyšší kupní síla, příjem z daní z podnikání či zaměstnání, stimulace aktivit v regionu apod.). Proto lze za negativní jev považovat **nepříznivou věkovou strukturu** obyvatel Humpolce danou dlouhodobě nadprůměrným podílem osob ve věku 65 a více let, vyšším indexem stárí než v průměru v ČR, vyšší intenzitou ekonomického zatížení společnosti v Humpolci a také vyšším průměrným věkem místních obyvatel. Na druhé straně lze konstatovat, že se ve městě nachází **nadprůměrně vzdělané** obyvatelstvo, tedy podíl osob nejméně s maturitou je vyšší než v průměru v ČR i v Kraji Vysočina. Obyvatelstvo Humpolce je **národnostně i nábožensky homogenní**, což v dnešní době přispívá k atraktivitě regionu pro bydlení z důvodů vyššího pocitu bezpečí. Ta se však dle dotazníkového šetření jevila jako často zmiňovaný problém spojený se zvýšenou přítomností nepřizpůsobivých občanů a osob bez domova v parcích a na veřejných místech.

Z hlediska bydlení je příznivá skutečnost, že dlouhodobě **roste počet domů** ve městě a zároveň je zde **nižší podíl bytových domů** než ve městech obdobné velikosti v Kraji Vysočina, což lze označit rovněž za pozitivní jev. Na druhé straně zde byl však zjištěn **vyšší podíl trvale neobydlených domů** než v průměru v ČR, přičemž tyto domy slouží **k rekreaci s nižší intenzitou** než v jiných územích v rámci kraje, což nelze považovat za pozitivní, neboť takovéto nevyužití domy často chátrají a přispívají k neestetickému vzhledu města, slouží jako cíl osob bez domova či místo koncentrace kriminálních činů.

2. Ekonomika a trh práce

Jak již bylo zmíněno, za posledních 10 let vzrostl význam Humpolce jako místa koncentrace **pracovních příležitostí**, neboli zvýšila se jeho **pracovní funkce** a rozšířilo se zázemí, z něhož do města dojíždí obyvatelstvo za prací. Humpolec však na druhé straně vykázal při posledním sčítání nižší ekonomickou aktivitu místních obyvatel, než činil průměr ČR. Mezi ekonomicky aktivními obyvateli města je nadprůměrný podíl osob minimálně s maturitou a mezi zaměstnavateli zase nadprůměrný počet ekonomických subjektů působících ve zpracovatelském průmyslu, což lze považovat za pozitivní jev, neboť zpracovatelský průmysl nabízí řadu pracovních příležitostí i pro méně kvalifikované pracovníky, kteří patří v současných podmínkách v ČR mezi skupiny ohrožené nezaměstnaností. Okres Pelhřimov patří mezi území s nejvyšším stavem **přímých zahraničních investic** v Kraji Vysočina a vysoký podíl na tom má především průmyslová zóna CTPark v Humpolci. Přítomnost stabilních zahraničních zaměstnavatelů je pro město přínosem nejen z důvodu nabídky pracovních příležitostí, ale také pro **vyšší mzdy**, které lze v zahraničních společnostech získat na některých pozicích. Přesto zde působí také firmy, které zasáhla ekonomická krize, což se projevilo podstatným propouštěním zaměstnanců.

Dle poměru počtu firem se sídlem v Humpolci a počtem ekonomicky aktivních obyvatel vykazuje město podprůměrné hodnoty, což může být však dáno i tím, že řada firem působících ve městě i na průmyslové zóně má **sídlo mimo město**. To rovněž není považováno za pozitivní jev pro rozvoj regionu, neboť takovéto firmy využívají místních výhod, nicméně daně odvádějí v místě svého sídla a často hrozí jejich přesun např. do oblastí s levnější

pracovní silou. Problematické je také zaměření většiny firem, neboť ty sice představují významný prvek pro hospodářství města z kvantitativního hlediska (počet pracovních míst), ale neprezentují se vysokou přidanou hodnotou, hi-tech výrobou a tedy ani vysokými platy. V Humpolci rovněž chybí prvky, které by lákaly nové investory a město tak posunuly na vyšší úroveň z hlediska kvality podnikatelského prostředí, a to např. podnikatelský inkubátor či technologický park. Jako prostory pro tyto nástroje na podporu podnikání by mohly být využity stávající nevyužívané budovy a areály v centru i na okrajích města, které je možné označit jako brownfielity. Rekultivace takovýchto ploch byla a pravděpodobně i v následujícím programovém období bude podpořena z evropských dotačních prostředků v rámci Integrovaného regionálního operačního programu či z dalších zdrojů.

Pozitivní stránkou je v Humpolci také dlouhodobě **podprůměrná míra nezaměstnanosti**, která se sice během ekonomické krize výrazně zvýšila, ale stále zůstala pod průměrem v ČR. Nižší je také **podíl dlouhodobě nezaměstnaných**, což značí, že lidé zde rychleji najdou v případě ztráty zaměstnání novou práci. Přesto však byl dotazníkovým šetřením zjištěn častý názor týkající se nedostatku pracovních příležitostí ve městě, především pro skupiny obtížně umístitelné na trhu práce jako jsou ženy a senioři, ale také pro vysokoškoláky. K tomu se přidávaly i připomínky k nízkým mzdám.

Obecně jsou podmínky v Humpolci pro podnikání hodnoceny velmi pozitivně, neboť město získalo v roce 2013 titul "**Město pro byznys**". Kromě přítomnosti **odborných škol** byla v rámci této soutěže vysoce hodnocena také **podprůměrná daň z nemovitosti a ceny vodného a stočného** jako nástroj uplatňovaný vedením města pro podporu podnikání. Z hlediska pracovní síly se však dlouhodobě jeví problematicky nesoulad absolventů škol s požadavky zaměstnavatelů a také nedostatečný počet jazykově vybavených pracovníků, kteří by našli uplatnění v podnicích se zahraniční majetkovou účastí. To je pravděpodobně také důvod vysoké dojížděky do zaměstnání zjištěné při posledním sčítání lidu.

V rámci kapitoly týkající se ekonomiky města lze zmínit také podmínky pro **rozvoj cestovního ruchu**, které jsou v Humpolci z přírodního ani kulturního hlediska hodnoceny jako **podprůměrné a turisticko-rekreační funkce města jako malá**. To se odráží také v **nízké ekonomické aktivitě a zaměstnanosti** obyvatel v oblasti cestovního ruchu (pohostinství a ubytování). Ve městě či v blízkém okolí se nenachází žádná regionálně **významná vodní plocha**, která by přispěla k letní rekreaci u vody, kapacita místního koupaliště Žabák sotva dostačuje místním obyvatelům a rybník Hadina není pro vodní rekreaci určen. Koupání v zimě není možné z důvodu **nepřítomnosti krytého bazénu**. Na druhé straně je ve městě i v okolí vyznačena řada pěších turistických i cykloturistických tras. Humpolec vzhledem ke své dopravní poloze má vysoký **potenciál pro rozvoj kongresového cestovního ruchu**, i když velkým konkurentem je mu Jihlava, která je v současnosti vybavena mnohem vyšší kapacitou hromadných ubytovacích zařízení vysoké kvality a zároveň nižší ceny než v Praze či v Brně. Zde je však potřeba zmínit pokrok, který nastal v posledních letech ve zvýšení kapacity ubytování v hotelích**** v Humpolci. Nezbytností pro podporu rozvoje cestovního ruchu ve městě je **přítomnost Městského kulturního a informačního centra**, které nabízí své služby místním občanům (např. prodej vstupenek na kulturní i sportovní akce) i návštěvníkům města.

3. Sociální infrastruktura

Nadprůměrný počet subjektů působících v Humpolci v **sektoru služeb** vypovídá o tom, že Humpolec není jen centrem pracovním, ale že zde občané města i jeho zázemí uspokojí své

potřeby také z hlediska nabídky služeb, ať už komerčních či veřejných. Spokojenost se službami vyplynula i z dotazníkového šetření. Z hlediska **občanské vybavenosti** lze město objektivně i dle názoru obyvatel účastnících se dotazníkového šetření hodnotit velmi pozitivně v oblasti primárního vzdělávání - dostatečná kapacita základního školství, přítomnost gymnázia včetně osmiletého studijního oboru, přítomnost odborných středních škol a detašovaného pracoviště vysoké školy nabízí místním obyvatelům dostatek příležitostí pro vzdělávání v místě bydliště. Existují zde i zařízení a program pro celoživotní vzdělávání, avšak zde by mohly být aktivity intenzivnější, např. v oblasti environmentálního vzdělávání, péče o životní prostředí či nakládání s odpady (nedostatečná uvědomělost občanů při třídění odpadů byla často zmíněna v dotazníkovém šetření). **Za méně rozvinutou lze považovat péči o děti mladší 3 let** (pouze v jednom zařízení lze umístit i děti ve věku 2 let), což, vzhledem k současným trendům směřujícím k budování kapacit pro děti mladší tří let za účelem návratu matek do zaměstnání alespoň na částečný úvazek, představuje výzvu pro neziskové i komerční subjekty ve městě.

Rovněž zdravotnictví je ve městě zajištěno řadou ambulantních pracovišť, i když dle dotazníkového šetření ve městě **chybí kvalitní stomatologická péče**, což je však problém většiny měst v ČR. Velmi příznivě byly hodnoceny také sociální služby ve městě, nabídka komerčních služeb i zařízení pro volnočasové a sportovní aktivity. Sociální péče bude v budoucnu pravděpodobně vyžadovat zvýšenou pozornost především vlivem stárnutí populace a růstu počtu osob ve vyšším věku. Nároky seniorů se budou zřejmě zvyšovat nejen v oblasti zdravotní péče, ale také volnočasových aktivit. Některé negativní reakce v rámci dotazníkového šetření zazněly k **vybavenosti města kulturními zařízeními**. Z občanské vybavenosti pro volnočasové aktivity chybí občanům ve městě již zmiňovaný **krytý bazén**.

4. Technická a dopravní infrastruktura

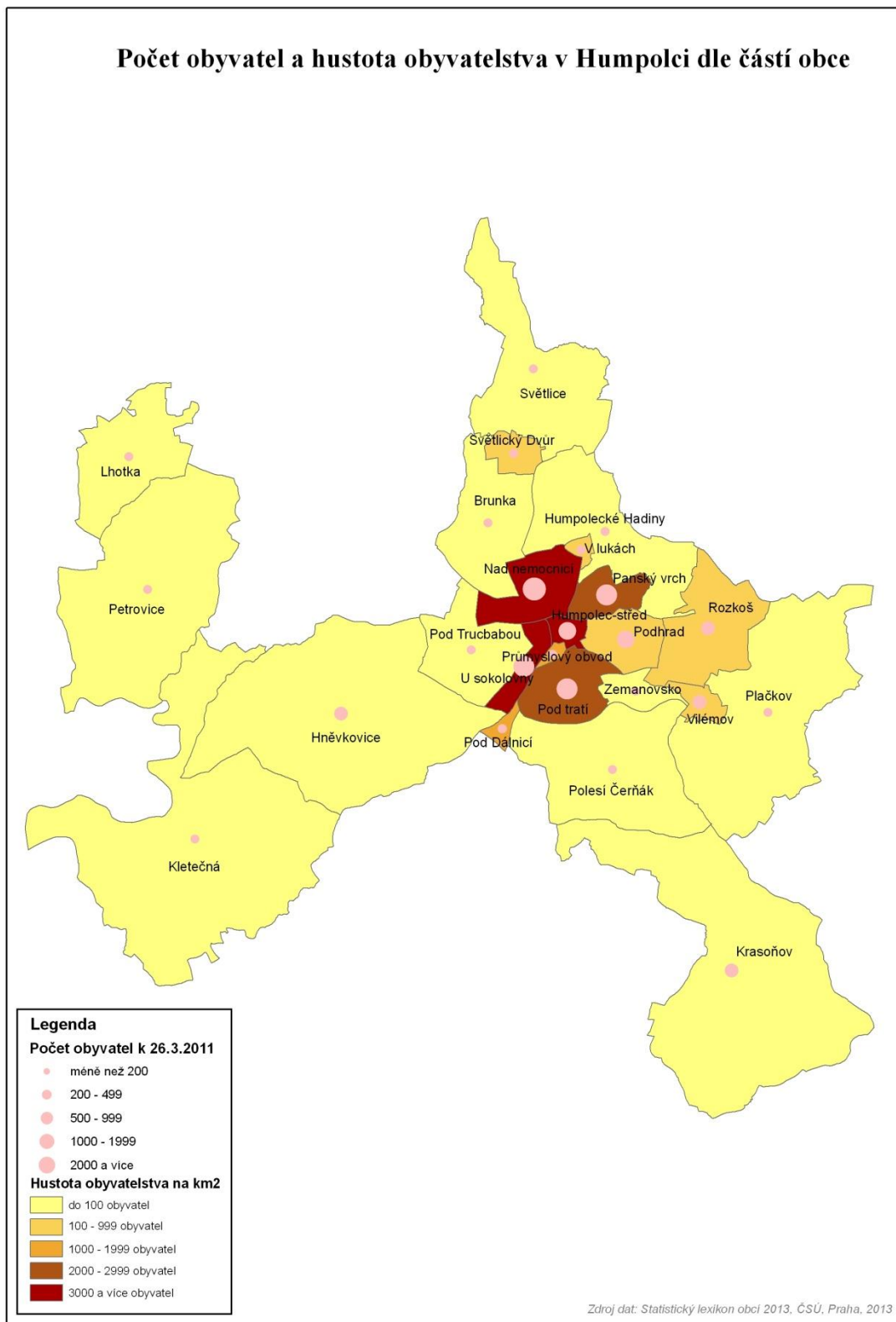
Velmi pozitivně je místními občany, firmami i zájmovými organizacemi hodnocena technická infrastruktura ve městě, kdežto opakem je dopravní situace ve městě, ať už se jedná o hustotu dopravy, technický stav komunikací, bezpečnost dopravy, kvalitu cest/chodníků či parkování. Z hlediska prostupnosti území je Humpolec významnou křižovatkou silničních komunikací, avšak tato výhoda s sebou přináší také řadu problémů, jež je nutné řešit a které jsou finančně velmi náročné. Jedná se o údržbu silnic ve vlastnictví města a jejich okolí, hlukovou zátěž pro obyvatelstvo bydlící v blízkosti hlavních silničních tahů, zhoršenou kvalitu životního prostředí, především ovzduší, a také o bezpečnost pro účastníky silničního provozu. Samostatnou kapitolu tvoří parkování ve městě. Pozitivním jevem v této oblasti je fakt, že město se snaží problematiku dopravy systematicky řešit.

Pozitivní stránkou je také vybudovaný kamerový systém ve městě přispívající k bezpečnosti obyvatel. Vzhledem k postupnému stárnutí obyvatelstva se aktuální stává poslední dobou především bezbariérovost veřejných budov a cest ve městech. Zde město realizuje v posledních letech "Generel bezbariérových tras a objektů v Humpolci". Obdobně je také v dnešní době moderní budování cyklostezek, po nichž se mohou obyvatelé města i ti dojíždějící za prací do Humpolce pohybovat bezpečně a ekologicky za svým cílem. Zde je potřeba zmínit, že je dlouhodobě plánována cyklostezka Humpolec - Jiřice, ale k jejímu vybudování dosud nedošlo.

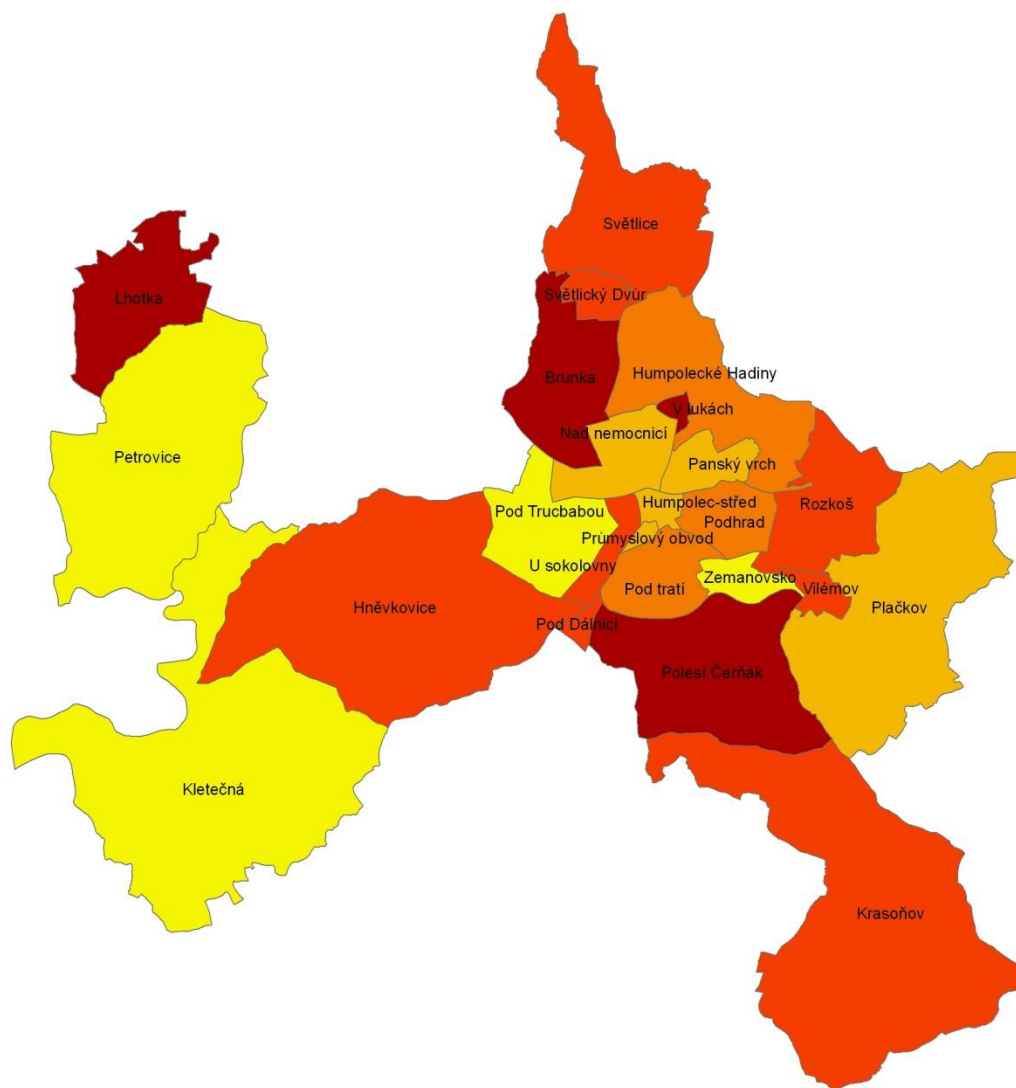
5. Životní prostředí a cestovní ruch

Přes výše uvedenou situaci z hlediska dopravy ve městě a jejího negativního dopadu na životní prostředí, především na kvalitu ovzduší, je toto hodnoceno obyvateli města velmi pozitivně, obdobně jako veřejná zeleň ve městě. Na území města se nachází prvek NATURA 2000 a ekologická úroveň území města je na vyšším stupni než v průměru v Kraji Vysočina. Od posledního zpracování SPRM došlo také ke zlepšení poměrů v oblasti zpracování biologických odpadů, neboť ve městě byla zřízena kompostárna. Ekonomicky náročnější je pro město situace z hlediska skládky komunálního odpadu a třídící linky, která se nachází nejen mimo území Humpolce, ale i mimo správní obvod. Negativně se jeví neukázněnost občanů při třídění odpadů, což vyplynulo z dotazníkového šetření a také málo časté odvozy komunálního i tříděného odpadu. Vyřešeny jsou i ekologické zátěže na území města. Vlivem málo rozvinutého cestovního ruchu je turisticko-rekreační zatížení krajiny v okolí města velmi nízké. Na druhé straně zde limity rozvoje města představují zátopové oblasti a pásma hygienické ochrany.

PŘÍLOHY

Podíl obyvatelstva mladšího 15 let v Humpolci dle částí obce

Legenda

Podíl obyvatel mladších 15 let (v %)

- do 10,0 %
- 10,0 - 12,4 %
- 12,5 - 14,9 %
- 15,0 - 19,9 %
- 20,0 % a více

Zdroj dat: Statistický lexikon obcí 2013, ČSÚ, Praha, 2013

Podíl obyvatelstva staršího 65 let v Humpolci dle částí obce

Legenda

Podíl obyvatel starších 65 let (v %)

- do 10,0 %
- 10,0 - 14,9 %
- 15,0 - 19,9 %
- 20,0 - 24,9 %
- 25,0 % a více

Zdroj dat: Statistický lexikon obcí 2013, ČSÚ, Praha, 2013

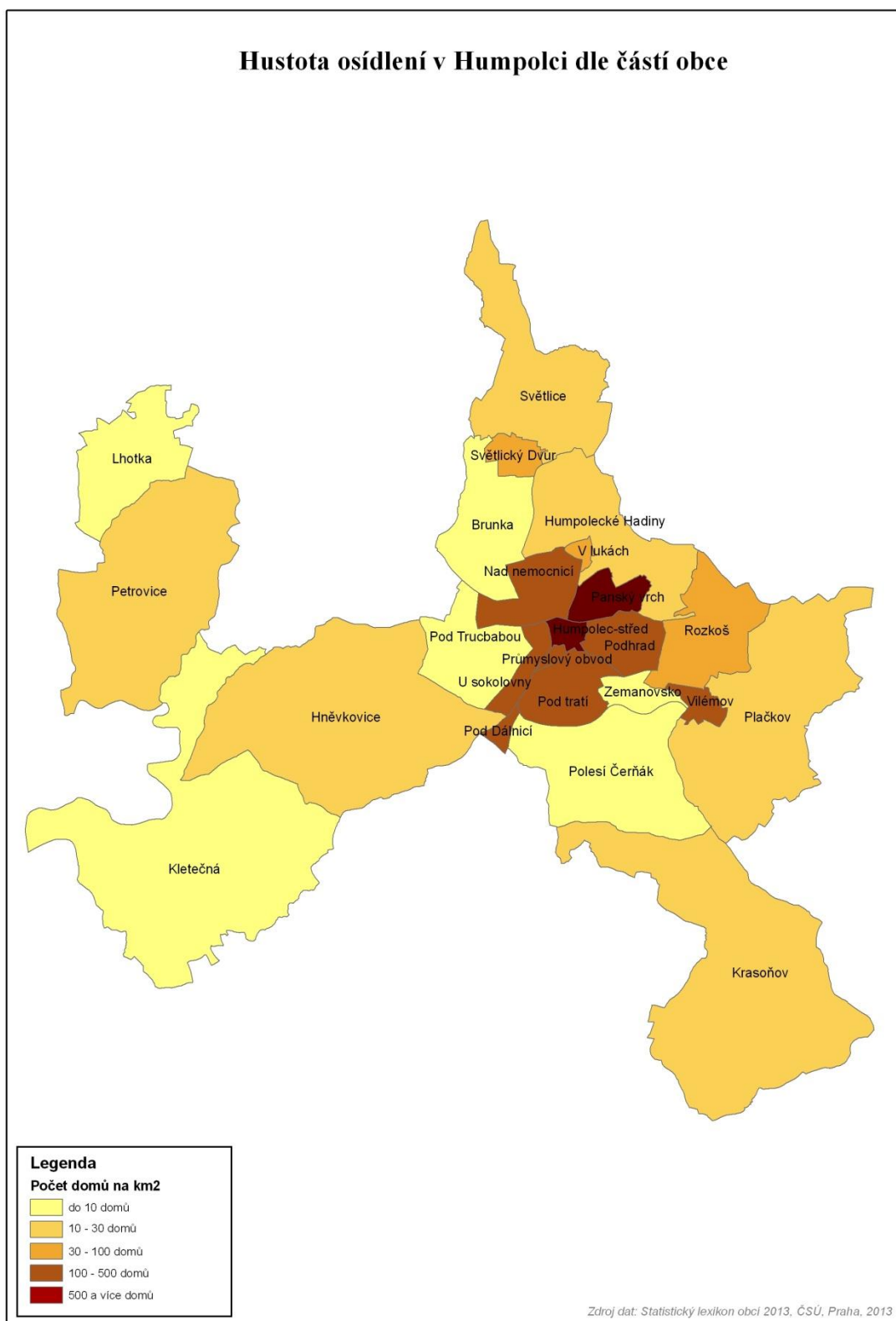
Index ekonomického zatížení v Humpolci dle částí obce

Legenda	
Index ekonomického zatížení	
	méně než 20,0
	20,0 - 39,9
	40,0 - 59,9
	60,0 a více

Zdroj dat: Statistický lexikon obcí 2013, ČSÚ, Praha, 2013

Hustota osídlení v Humpolci dle částí obce

Podíl ekonomicky aktivních obyvatel v Humpolci dle částí obce

Legenda	
Podíl ekonomicky aktivních obyvatel (v %)	
	méně než 30,0 %
	30,0 - 39,9 %
	40,0 - 49,9 %
	50,0 % a více

Zdroj dat: Statistický lexikon obcí 2013, ČSÚ, Praha, 2013

Míra nezaměstnanosti v Humpolci dle částí obce

Legenda	
Míra nezaměstnanosti (v %)	
	do 5,0 %
	5,0 - 9,9 %
	10,0 - 19,9 %
	20,0 % a více

Zdroj dat: Statistický lexikon obcí 2013, ČSÚ, Praha, 2013

LITERATURA, PRAMENY A ZDROJE DAT

Literatura

- [1] Culek, M. a kol.: Strategie ochrany krajinného rázu kraje Vysočina. Studio B&M, 2008, 81 s.
- [2] Hampl, M.: Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2005, 147 s.
- [3] Heklová, Z.: Vybrané vodní zdroje v Kraji Vysočina. Bakalářská práce. Brno, 2011
- [4] Hrnčiarová, T. – Mackovčín, P. – Zvara, I. et al.: Atlas krajiny České republiky/Landscape atlas of the Czech Republic. Praha: MŽP ČR, Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., 2009, 332 s. ISBN 978-80-85116-59-5
- [5] kol.: Kraj Vysočina se představuje: základní informace o území, obyvatelstvu a hospodářství. Krajský úřad kraje Vysočina, Jihlava, GaREP, spol. s r.o., Brno, 2004, 44 s.
- [6] Czekaj, P. – Hellmich, M. – Hučka, M. – Kutscherauer, A. – Vozáb, J.: Systémové a metodické aspekty tvorby strategií rozvoje regionů (VÚSC) České republiky (Metodická příručka). DHV CR, s.r.o., Agentura pro regionální rozvoj, a.s., Regionální rozvojová agentura, a.s. Most, 1998.
- [7] Toušek, V. a kol.: Vysočina. Tematický atlas. Krajský úřad kraje Vysočina ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci, Jihlava, 2008, 36. s. ISBN 978-80-254-2080-5
- [8] Vystoupil, J. a kol.: Atlas cestovního ruchu České republiky. MMR ČR, Praha, 2006, 157 s.

Prameny

- [9] Celostátní sčítání dopravy 2005 a 2010. Ředitelství silnic a dálnic ČR.
- [10] Databáze podaných projektů pro Program rozvoje Pelhřimova 2004 – 2012, Městský úřad Pelhřimov, 2013
- [11] Databáze demografických údajů za obce ČR, Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 – 2011), ČSÚ, Praha, 2012.
- [12] Databáze demografických údajů za obce ČR, Sňatky, rozvody, potraty (1991 – 2011), ČSÚ, Praha, 2012.
- [13] Demografická ročenka krajů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012.
- [14] Demografická ročenka okresů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012.
- [15] GIS prostorová analýza k 31.12.2007, MPSV ČR, 2008.
- [16] GIS prostorová analýza k 31.12.2011, Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Jihlavě, 2012.
- [17] Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, ČSÚ, 2007.
- [18] Bytová koncepce města Pelhřimov, 2003.
- [19] MOS – městská a obecní statistika, ČSÚ, Praha, 2012.
- [20] Plán rozvoje vodovodu a kanalizací kraje Vysočina, Aqua Procon, s.r.o., 2007.

- [21] Počet obyvatel obcí k 1.1.2002, ..., 2012, ČSÚ, Praha, 2002, ..., 2012.
- [22] Počet obyvatel v oblastech, krajích a okresech České republiky v roce 2002, ..., 2012, ČSÚ, Praha, 2002, ..., 2012.
- [23] Program prevence kriminalita města Pelhřimov 2013 – 2015.
- [24] Registr ekonomických subjektů, ČSÚ, 2011.
- [25] Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – předběžné výsledky. ČSÚ, Praha, 2012.
- [26] Stav a pohyb obyvatelstva v ČR 1. až 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Praha, 2012.
- [27] Statistický bulletin – Kraj Vysočina 1. – 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012.
- [28] Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2002 a 2007, Úřad práce Žďár nad Sázavou, 2008.
- [29] Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR k 31.12. 2002,, 31.12.2011, SSZ MPSV ČR, 2003,, 2012.
- [30] Územní energetická koncepce Kraje Vysočina. Energetická agentura Vysočiny, z. s. p. o., Jihlava, 2008, 100 s.
- [31] Výsledky sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR v roce 2005, ŘSD, 2006.
- [32] Výsledky sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR v roce 2010, ŘSD, 2011.

Zdroje dat on-line:

- [33] <http://databaze-strategie.cz/> - Databáze strategií
- [34] <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map?openNode=MapList#> - Geoportal Cenia
- [35] <http://geoportal.gov.cz/web/guest/other-portals> - Další portály
- [36] http://geoportal.jsdi.cz/geoportal_RSDCR/default.aspx - Mapa silnic a dálnic ČR
- [37] <http://mapy.nature.cz/> - Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky
- [38] <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php> - Nemovité kulturní památky
- [39] http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady - Územně analytické podklady
- [40] http://www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/index.php?start_y=700900&start_x=1129900 - Česká geologická služba: Lokalizační aplikace, verze 2.0, Geologická mapa 1:50 000
- [41] <http://www.gov.cz>
- [42] <http://www.idos.cz>
- [43] <http://www.mapy.cz>
- [44] <http://www.mikroregion.pel.cz/>
- [45] <http://www.obcevysočiny.cz/>
- [46] <http://www.rsd.cz>
- [47] <http://www.shscms.cz/>
- [48] <http://www.uur.cz> - Regionální a nadregionální územní systémy ekologické stability České republiky
- [49] <http://www.verejne-strategie.cz/> - Portál veřejných strategií
- [50] <http://www.volby.cz>
- [51] <http://www.zus-humpolec.cz/> - Základní umělecká škola Gustava Mahlera Humpolec

- [52] <http://www.mshumpolec.cz/> - Mateřská škola Humpolec
- [53] <http://www.bambikindergarten.cz/> - Mateřská škola Bambi kindergarten
- [54] <http://www.mesto-humpolec.cz/> - Město Humpolec
- [55] <http://www.zshumpolec.cz/> - Základní škola Humpolec, Hálkova
- [56] <http://www.zshradska.cz/> - Základní škola Humpolec, Hradská
- [57] <http://www.skolahumpolec.cz/> - Základní škola Humpolec, Husova
- [58] <http://infohumpolec.cz/> - Turistické informační centrum Humpolec
- [59] <http://www.gymhu.cz/> - Gymnázium dr. A. Hrdličky Humpolec
- [60] <http://www.cza-hu.cz/> - Česká zemědělská akademie v Humpolci
- [61] <http://www.stredniskola.com/> - Střední škola informatiky a cestovního ruchu
SČMSD Humpolec
- [62] <http://www.svchumpolec.cz/> - Středisko volného času Humpolec
- [63] <http://www.dd-humpolec.wz.cz/> - Dětský domov Humpolec
- [64] <http://www.castrum.cz/> - Castrum
- [65] <http://www.vysocinskenemocnice.cz/> - Vysočinské nemocnice
- [66] <https://snzr.uzis.cz/viewzz/rzz.htm> - Registr zdravotnických zařízení České republiky
- [67] <http://hb.charita.cz/> - Oblastní charita Havlíčkův Brod
- [68] <http://www.kruhcentrum.cz/> - Kruhcentrum
- [69] <http://www.svitani.net/> - Svítání
- [70] <http://www.ltc-humpolec.cz/> - Tenisový klub LTC Humpolec
- [71] <http://hokejhumpolec.webnode.cz/> - Hokej Humpolec
- [72] <http://domovbronislavy.cz/> - Domov blahoslavené Bronislavy
- [73] <http://www.ddhum.cz/> - Domov důchodců Humpolec
- [74] <http://www.domovjerabina.cz/> - Domov Jeřabina
- [75] <http://www.zzsvyšocina.cz/> - Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina
- [76] <http://www.kr-vysocina.cz/> - Kraj Vysočina
- [77] <http://iregistr.mpsv.cz/> - Registr poskytovatelů sociálních služeb
- [78] <http://www.mvcr.cz/> - Ministerstvo vnitra České republiky
- [79] <http://www.edupont.cz/> - Školící středisko Edupont
- [80] <http://www.klub-augusta-sedlacka.cz/> - Klub Augusta Sedláčka
- [81] <http://www.zlatapodkova.cz/> - Zlatá podkova
- [82] <http://humpolec.agrobiologie.cz/> - Centrum pro výuku chovů koní
- [83] <http://www.humpolak.cz/> - Humpolák
- [84] <http://www.jiskrahumpolec.cz/> - Tělovýchovná jednota Jiskra Humpolec
- [85] <http://www.tshumpolec.cz/> - Technické služby Humpolec
- [86] <http://www.sdh-humpolec.cz/> - Sbor dobrovolných hasičů Humpolec
- [87] <http://rejskol.msmt.cz/> - Rejstřík škol a školských zařízení

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obr. 2.1: Poloha města Humpolec v rámci České republiky, Kraje Vysočina, okresu Pelhřimov a správního obvodu ORP Humpolec	4
Obr. 2.2: Poloha a vymezení města Humpolec a správního obvodu ORP Humpolec	8
Obr. 2.3: Části obce města Humpolec	8
Obr. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci v letech 1869–2011	13
Obr. 3.2: Vývoj počtu obyvatel ve městě Humpolec, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 1869–2011 (bazický index, v %)	14
Obr. 3.3: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci, ve vlastním centru a v ostatních částech města v letech 1869–2011	16
Obr. 3.4: Vývoj počtu obyvatel Humpolce v letech 2003-2012 (vždy k 31.12.)	17
Obr. 3.5: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2003-2012	18
Obr. 3.6: Vývoj počtu narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku v Humpolci v letech 2003-2012	19
Obr. 3.7: Změna průměrné roční hrubé míry přirozeného přírůstku v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2003-2012 (v %)	20
Obr. 3.10: Vývoj počtu přistěhovalých, vystěhovalých a migračního salda v Humpolci v letech 2003-2012	21
Obr. 3.11: Změna průměrné roční hrubé míry migračního salda v Humpolci, v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina v letech 2003-2012 (v %)	22
Obr. 3.12: Změna průměrné roční hrubé míry celkového přírůstku v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2003 - 2012 (v %)	22
Obr. 3.19: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011	25
Obr. 3.20: Struktura obyvatelstva Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle vyjádření k náboženskému vyznání	26
Obr. 3.21: Vývoj počtu domů v Humpolci z dlouhodobého hlediska (1869–2011)	28
Obr. 3.22: Vývoj počtu domů v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR z dlouhodobého hlediska (1869–2011)	29
Obr. 4.2: Odvětvová struktura zaměstnaných v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti (v %)	35
Tab. 4.4: Vývoj základních ukazatelů trhu práce v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002–2011 (vždy k 31.12.)	37
Obr. 4.3: Vývoj míry nezaměstnanosti v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002–2011 (vždy k 31.12.)	37
Obr. 4.4: Vývoj ukazatele „počet uchazečů připadajících na 1 volné pracovní místo“ v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007–2011 (vždy k 31.12.)	38
Obr. 4.5: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v Humpolci v letech 2007–2011 (vždy k 31.12.)	40
Obr. 4.6: Míra registrované nezaměstnanosti v obcích okresu Pelhřimov k 31.12.2011	40
Obr. 8.1: Silniční síť v Humpolci a jeho okolí	72
Obr. 10.1: Hodnocení kvality vybraných oblastí v Humpolci (průměrný počet bodů na stupnici 0 až 10)	86
Obr. 10.2: Hodnocení zkušeností s uvedenými odbory Městského úřadu a dalšími institucemi v Humpolci	87
Obr. 10.3: Hlasování o budoucí vizi města Humpolec	88

Tab. 2.1: Základní informace o městě Humpolec (k 1.1.2013).....	4
Tab. 2.2: Veřejné instituce se sídlem ve městě Humpolec a jejich územní působnost	7
Tab. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Humpolci podle částí obce v letech 1869–2011	15
Tab. 3.2: Vývoj počtu živě narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku obyvatel Humpolce v letech 2003-2012.....	19
Tab. 3.3: Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel Humpolce v letech 2003-2012.....	21
Tab. 3.6: Věková struktura obyvatel Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR v letech 2001 a 2011	24
Tab. 3.7: Struktura obyvatel Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle jednotlivých církví	27
Tab. 3.8: Struktura obyvatel Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle národnosti	27
Tab. 3.9: Domovní fond Humpolce, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR (k 26.3.2011)	30
Tab. 4.1: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Humpolec, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR	33
Tab. 4.2: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Humpolec, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR dle vzdělání	33
Tab. 4.3: Struktura zaměstnaných v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti.....	34
Tab. 4.4: Změna vybraných charakteristik trhu práce v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR mezi lety 2007 a 2011 (vždy k 31.12.)	38
Tab. 4.5: Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12.).....	41
Tab. 4.6: Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence na úřadech práce v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12)	42
Tab. 5.1: Využití půdy v Humpolci, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR (k 31.12.2012, v ha, %)	43
Tab. 5.3: Největší zaměstnavatelé se sídlem v Humpolci působící ve zpracovatelském průmyslu	46
Tab. 6.1: Pracoviště Mateřské školy Humpolec, školní rok 2012/2013	49
Tab. 6.2: Základní školy na území města Humpolce, školní rok 2012/2013	50
Tab. 6.3: Střední školy na území města Humpolce, školní rok 2012/2013	51
Tab. 6.4: Nezaměstnanost absolventů škol se sídlem v Humpolci ve školním roce 2012/2013	52
Tab. 6.5: Zabezpečení lékařské péče soukromými ambulancemi a ordinacemi v Humpolci	55
Tab. 6.6: Významná kulturní zařízení ve městě Humpolec	60
Tab. 6.7: Ostatní sportovní vybavenost ve městě Humpolec	61
Tab. 6.8: Vybrané tradiční nebo významné kulturní a sportovní akce konané ve městě	62
Tab. 6.9: Občanská vybavenost ve venkovských částech města Humpolec	64
Tab. 7.1: Pěší trasy procházející územím města Humpolec	66
Tab. 7.2: Běžecské trasy procházející územím města Humpolec	67
Tab. 7.2: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v Humpolci dle zvolených kategorií	68
Tab. 8.1: Průměrná denní intenzita dopravy na komunikacích ve městě Humpolec (více než 1000 aut)	73
Tab. 8.2: Počet spojů železniční a autobusové dopravy dle jednotlivých částí města Humpolec (začínající a projíždějící spoje, které v místě zastavují).....	74
Tab. 10.1: Reprezentativnost dotazníkového šetření a struktura respondentů	83
Tab. 10.2: Vyhodnocení otázek z oblasti kvality života v Humpolci.....	84
Tab. 10.3: Vyhodnocení otázky týkající se oblasti technické infrastruktury v Humpolci.....	85
Tab. 10.4: Vyhodnocení otázky týkající se vybraných hledisek vybavenosti Humpolce	85